

2N-251

MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA

KOVÁCS ERNŐNÉ, SZÜL. SUK MAGDOLNA GYERMEKE: ERNŐKE

A MI MAGYAR VIRÁGOSKERTÜNK

Fülep Lajos és neje sz. Soós Petya, Törökszentmiklós

Gruber Károly igazgató-tanító gyermekei:
Mariska, Sárrika és Elli, Mosonszentpéter

Czakó Józsika és Etuka, Vajszló

Dr. Balogh Beni kir. járásbíró és neje sz. Antal Irma
tanárnő leánykái, Nyíregyháza

MAGYAR URIASSZONYYOK LAPJA

Szépirodalmi, társadalmi és háztartási folyóirat * Megjelenik minden hónapban háromszor: 1-én, 10-én, 20-án * Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Jókai-u. 37. (Berlini-tér sarok) * Telefon: Aut. 107-23 * Előfizetési ár: egész évre 20 P, félévre 10 P, negyedévre 6 P
Egyes szám ára: 80 fill. Ausztriában 1 Sh. 40 Gr. Franciaországban 6 Frc. Olaszországban 4 L. Amerikában egy évre 6 Dollár.

Főszerkesztő: KERTÉSZ BÉLA

LEÁNYOK PÁLYAVÁLASZTÁSA

Minden esztendőben, minden iskolaév végén, minden új tanév küszöbén ott mered az élet eshetőségeit latolgató és a mindennapi gondokkal küzdő szülők előtt a nagy kérdés: mi legyen a gyermekeinkből, milyen pályára neveljük őket? De nemcsak az élet-tapasztalatokban gazdag szülők, hanem az élet rejtelmes kapuja előtt álló ifjak is töprengve, sokszor vergődve vetik föl a problémát: mit tegyünk? mik legyenek? Valamikor, nem is olyan régen, Boldog Nagymagyarországon, a gazdasági és szociális viszonyoknak ebben a mintaszerűen kiegyensúlyozott világában, nem volt ilyen súlyos, ilyen bonyolult a pályaválasztás dolga. Nem, mintha aranyhegedűk muzsikáltak volna andalító melódiát minden fiatalember és fiatal leány fülebe a jövő szépségéről; hiszen akkor is keményen meg kellett dolgozni a polgári jólétért, a tisztas társadalmi pozícióért. Hanem tizenöt és húsz esztendővel ezelőtt ismeretlen fogalom volt a menekült tisztviselő, a B-lista, iparvállalatok és nagy kereskedőházak, hatalmas mezőgazdasági üzemek sorozatos összeomlása és a magyar intelligencia otthonaiban legfőképpen csak a fiú pályaválasztása okozott fejtörést, nem pedig a leányé is.

Ma?... Ezrével és ezrével szorulnak ki biztosnak vélt állásukból életük delelőjén álló férfiak, s egyre feketébb, egyre tömöttebb sorokban vonul el fátyolos szemek előtt a gazdasági élet rokkantjainak szomorú serege. Rég kivívott harci állásokat kell zokszó nélkül feladni az élet küzdő-frontján, amelyet a dekonjunktúrának nevezett pergőtűz napról-napra hevesebben rombol és mállaszt szét. A biztosnak vélt gazdasági fedezékekből kiűzött dolgos kezek a megélhetés új meg új területeit keresik, kutatják, de a pillanatokra fellobbanó reménységet rendszerint tompa csüggedés sorvasztja el. És mikor Trianonnak ezt a gazdasági átkát nyögik meglett férfiak és asszonyaik, jönnek, szakadatlan sorban jönnek az új nemzedék életerős tagjai, akik a fiatalág és a becsvágy jogán követelik helyüket a nap alatt. Hova menjenek, milyen pályát válasszanak? Van-e még egyetlen kis szigete az ellenséges gyűlölet óceánjába merült kis országnak, ahol megvethetik lábukat, ahol szorgalmasan munkálkodhatnak sorsukon, megalapozhatják jövőjüket, felépíthetik szerény otthonukat?

Ebben a nagy küzdelemben nekünk, régi generációnak,

józan tanáccsal, segítő kézzel, oltalmazó szeretettel kell odaállnunk a fiatalok, a pályakeresők mellé. A magyar középosztály leányainak jövője elválaszthatatlanul kapcsolódik bele a pályaválasztás nehéz, sőt izgalmas problémájába. Mikor az ő sorukat vizsgáljuk, a latolgató ész mellett a szív sugallatára is hallgatunk, mert a leányok életében és jövő asszonysorsukban a gazdasági érdekszálak a szeretet aranyszálaival fonódnak össze. Nem szabad tisztán materiális szempontok szerint kezelni a leányok pályaválasztásának kérdését, abba a hibába sem szabad esnünk, hogy a mai realisabb korba nem illő tulhajtott konzervatívizmussal egészen egyoldalú és ferde, sőt szinte már komikusnak tetsző egyoldalúságba kényszerítsük őket, ami a netalán feltámadó ósanyáknak esetleg tetszős lehet, de a változott idők egyetlen fuvallata, elsöpörné az ilyen üvegházi nevelésű női generációt. Minden leányt valami munkakörbe kell állítani, minden leány kezébe kenyérkereső lehetőséget kell adni, minden leányt szakszerűen ki kell képezni olyan pályára, amely hajlamainak és képességeinek legjobban megfelel. Ha a szülők azt veszik észre, hogy leányuk előszeretettel csüng a kézimunkáin, ellenben órákhosszat tartó gyakorlat után sem tud egyetlen skálát eljátszani a zongorán, akkor

ne fedezzenek föl benne okvetlenül egy női Liszt Ferencet, ne kinnózzák zeneelmélettel, hanem fejlesszék ki praktikus ipari hajlamait. Ha azt látják a szülők, hogy leányuk órákhosszat el tud szórakozni, el tud játszani kis gyermekkel, akik rajonganak érte, akkor vegyék észre benne a pedagógus-tehetséget és ne adják például szabónőnek. Folytathatók még a példasort, de azt hisszük, mindenki előtt tisztán áll, milyen irányt kell szabni a fiatal leányok nevelésének.

Mintha hallanók az ellenvetést aggódo és kétségbeesésre hajlamos szülők ajkairól: de az Istenért, hiszen minden pálya zsúfolásig tele van! Egy gépirónői állásra, kifizetésű óvónői, tanítónői állásra százan meg százan reflektálnak és már az ipar műhelyeiben, a boltokban is érettségizett leányok egész raja szállta meg a legszerényebb javadalmazású helyeket. Ha a pályaválasztásnál a fiúk is ilyen szempontokat követnének, senki sem menne el ügyvédnek, orvosnak, mérnöknek, hivatalnoknak, iparosnak, kereskedőnek. És mi lenne ennek a vége? Egy szép,

illetve rüt napon megállna az élet, mert a kidőlte helyébe nem lépnének új munkaerők, friss ambíciók. Senkit se aggasszon az a fájdalmas körülmény, hogy a jelen nyomasztó gazdasági viszonyok között túlnagy a termelés pályára felkészült tanult leányokban. Bizzuk csak az életre, az élet örökké mozgó óriási rostájára azt a selejtező és kiválasztó munkát, amelynek szabályait szobatudósok és egyéb pesszimisták a maguk szűk lombikjába akarják beleszorítani. Az élet minduntalan rájuk cáföl és az élet mindig önmagának, az élniakarásnak ad igazat.

Senki se riadjon vissza sem attól a végtelen tragédiától, amit ránknézve a trianoni csonka gazdasági élet jelent, sem a női pályák túlzusofaltságától. A jövőbe nem tudunk bepillantani, de hitünk és érzésünk szerint már nem tarthat sokáig mostani nyomorúságunk, letipratásunk és reménytelenségünk, s ha majd ránkvirrad a feláradás hajnalcsillaga és az új építőmunka száz meg száz ezer kéz után kiált, nem állhatunk itt készületlen, kiképzetlen, csupán egyoldalú feladatokra szorított női hadsereggel. Ahogy a férfiaknak teljes szellemi és fizikai fölfegyverkezéssel kell lesniük ezt a szent pillanatot, úgy a leányoknak is minden eshetőségre készen, pozitív tudással és edzett akarattal kell a megváltás riadó kürtjéleire várni.

Magyar anyák, magyar szülők, az életosztón és a hazafiság parancsa egyaránt azt diktálja nektek, hogy ne engedjétek üres kézzel leányaitokat a jövő küzdelmes útjára.

„UTÓLÉRTE A VÉGZET...”

Írta: *Jean Mourat*

Céltalanul ödöngött az utcákon. Feje szédült. Gyomrában gyötrő fájdalmat érzett. Néha-néha gyengeség lepte meg... tegnap délben evett utóljára és most este van... a második este, azóta. Egészen besötétedett... átkozott sötétség, már a narancshéjakat sem lehet megtalálni az utcán. Csak hajnalodna már! Olyankor kirakják az utcára

a szemetét, ő, sok az ételmaradék benne! Drága, drága kincsek... az emberek pazarlók... Csak egyszer, csak még egyetlen egyszer legyen kenyere! Csak még egyszer élhessen úgy, mint a többi ember!...

A remény éppen csak fölpisláskolt a lelkében, s kiáludt nyomban. Leszegte a fejét:

— Börtönviselt ember... — motyogta magában. — S megjelent előtte a gyáros, a fűszeres, a kertész, a potrohos korcsmáros, megjelentek mindazok, akiknél munkát keresett, akik neve hallatára iszonyodva utasították vissza.

Forró hullám öntötte el az agyát... keze ökölbe szorult:

— Hát nem lehet, hát nem szabad megtérni? Hát aki elbukott, nem kelhet fel soha, soha többé?...

Izzó gyűlöletet érzett. E percben, igen, e percben talán ölni tudott volna... *

Egyre csendesebb, néptelenebb lett az utca. Botorkáló léptei zaját visszaverték az alvó házak. Odabenn békés, nyugodt polgárok alusznak. Idekinn csavargók, lumpok, apacsleányok...

Már villamosok sem csilingelnek. Autót hirmondónak se látni... Csend, félelmetes csend és azok a furesa, szézályos árnyak a fal tövében...

... De mi volt ez? Mintha valaki sikoltott volna.

Megállt egy pillanatra. Hallgatózott. A sikoly megisméltódott...

Ösztönszerűleg futott a hang irányában. A fordulónál fekete alakot látott, az utcai lámpa csak homályosan világította meg. S a földön, a járdaszélen, egy másik férfi feküdt.

A fekete alak észrevette őt. Futni kezdett. Érezte,

hogy futnia kellene utána. Megfogni, bekisérni, rendőrnök átadni...

Nem tudott szaladni. Remegett a lába. Csak tehetetlenül bámult utána.

Ott a járdaszélen, lépésnyire tőle, hörgött az áldozat.

Lehajolt hozzá. Arcát a lámpa felé fordította. Fájdalomtól eltorzult vonások. De a ruhája drága, finom kelme. Uriember lehetett. Gazdag ember. Tisztességes ember... s e pillanatban önkéntelenül saját bemocskolt, gyűlölt nevére gondolt:

— Onésime Lupin...

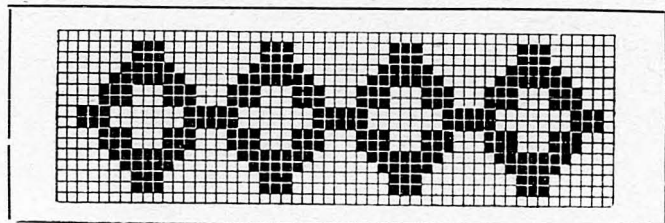
Összeborzongott mintha végigverték volna a hátán.

S ösztönösen, lázasan a férfi fölé hajolt. Remező kézzel gombolni kezdte a finom ruhát. Lefejtette a még meleg, hörgő testről. Az inget is lehúzta, a finom selyem inget, a cipőt, a harisnyát... Szinte magánkívül dobálta le magáról a rongyokat, s kapta magára az idegen holmit. Azután megfogta a haldokló testet, s a selyeming helyébe felhúzta rá a maga piszkos, verejtékes, durva, bagószagu inget, rojtos nadrágját.

Az érintésre, mozdításra, vagy talán a nyomor ismeretlen szagára egy percre mintha magához tért volna a haldokló. Szeme kinyílt, szája megmozdult... de becsukódott hangtalanul újra... *

Visszanézett az elhagyott utcasarokra. Szeme mámoros fényben csillogott.

Ott a porban, a járdaszélen, ott feküdt régi énje, ott feküdt Onésime Lupin, a börtönviselt...! Nem ismeri, elfelejti, új életet kezd, nem, nem újat, csak folytatja egy másik, egy tisztességes polgárember életét.

Betét gyermekruhácskába, vagy köténykébe

Elvégre joga van hozzá. Senkit sem foszt meg semmitől. Hiszen annak, szegénynek, már ugyan mindegy, hogy milyen néven sétál át a másvilágra. Nem az ő bűne, hogy meghalt, nem ő ölte meg, ki sem rabolta, csak a nevét kérte, vette kölcsön tőle, meg a becsületét, ami nélkül mit sem ér az élet...

— De vajjon ki is volt?

Kutatni kezdett a zsebekben. A belső zsebben tömött tárcát talált. Végigfutott valami a testén. Érezte, nem tarthatja meg, hiszen akkor közönséges gonosztevő lenne, de nem volt hozzá ereje, hogy elhajítsa. Tovább kutatott.

A másik zsebből útlevel került elő... megvan!

— Arthur Laveillac volt a neve... Arthur Laveillac? Ismert név. Ejnye, hol is hallottam ezt a nevet. Megvan!...

Arthur Laveillac bankvezér, híres ember, pénzügyi kapacitás. És újsághírek, tudósítások jutottak eszébe, amelyekben ez a név szerepelt.

— Arthur Laveillac!... — meghökkent. Már terhére is volt a magára vett új élet, félelemmel nézett elébe. Visszafordulni szeretett volna...

Nem lehetett. Ott a sarkon már emberek álltak. Izgottan magyarázhattak egymásnak. A lámpa fényénél egyenruha gombjai csillogtak.

Futva ment tovább. Taxiba szállt. A pályaudvarra hajtattott. Beült az étterembe. Vacsorát rendelt. Mohón kapkodva evett. Már tudta is, hova utazik.

... Monte Carlo... Hotel D'Oasis... járt ott valamikor...

Vacsora után felhívta Laveillac bankját. Az éjjeli portás jelentkezett.

— Itt Arthur Laveillac vezérigazgató. Kérem, sürgősen el kell utaznom. Értesítsenek mindenkit. A leveleket

küldjék utánam... — mondta, s letette a kagylót.

Félóra mulva indult a vonat.

*

Egyik közbeeső állomáson ujságot árultak. Vett egyet. Beletekintett. Az utolsó lapon a „Lapzárta előtt“ rovatban pár soros tudósítást talált:

„Még emlékezhetnek az olvasók Onésime Lupin nevére... — így kezdődött a tudósítás, — holtan találták egyik külvárosi utca sarkán, kétségkívül gyilkosság áldozata... utólérte a végzet...“

Részvétenül, szinte diadalittasan olvasta e sorokat.

Onésime Lupin meghalt. Ő meg utazik az új élet felé.

*

Nagyszerűen játszotta a szerepét. Az első nap kitűnően telt el. A legszebb lakosztályt bérelte. Délben kelt. Fürdött. A legkülönlegesebb ételeket rendelte. Fejedelmi borraivalokat osztogatott.

Távíratilag pénzt kért a bankból. A portás, az inasok földig hajoltak előtte.

A vendégek összesütek, ha megjelent a hallban. Autókirándulásokat tett. Ruhákat, bőröndöket vásárolt. Otthon érezte magát az új környezetben. Mintha a ruhával együtt annak a másik embernek a lelke beléköltözött volna...

*

De másnap levelek érkeztek. Komoly üzleti pósta. Felbontotta, végigolvasta valamennyit. A sorokból megtudta, hogy titkára van, hogy elutazása általános riadalmat keltett a bankban. Már a börzén is érezhető volt a hatása annak a hírnek, hogy Arthur Laveillac váratlanul elutazott. X autógyár részvényei hirtelen leestek. Értesítést kér, hogy contremine-be menjenek-e? A közgyűlés iránt is kér intézkedést... Jelképes táviratokat is kapott. Ajánlatokat, számlákat... szédült a feje, mire átfutotta őket. — Úgy érezte, mintha útvesztőbe került volna...

A levéltömegből illatos levélke is került elő. Asszonyírás volt. A felesége írta. A feleség, akit szeretett az a másik. A levél csupa szemrehányás, s tele-tele forró vágyakozással.

— Oly egyedül vagyok... oly szomorú nélküled az élet — írja a szerelmes kicsi asszony — ha nem jössz haza, utánam utazom...

És válaszolt a levelekre. Rövid, semmitmondó táviratokat küldött. Feleségének gépirásos, frázisokkal teli levelet.

*

Már egy hete volt ott. Egy hete viselte Arthur Laveillac nevét. A titkár levelei egyre sürgetőbbé váltak. A táviratok egyre érthetlenebbek. Az asszonyka csupa vád, csupa szemrehányás...

— Ez nem megy így tovább, vissza kell térnem Párisba.

S elővette az útlevel képét, tanulmányozni kezdte az arcot. Nézte-nézte, magábitta a vonásokat. Végre is elhitte, hogy hasonlít hozzá.

— Első útam a híres fodráshoz fog vezetni, elkészítem a kép után Arthur Laveillac maszkját. Elvégre az ilyesmi ma már csak pénzkérdés...

Megnyugodva vette kezébe a ujságot.

„Nagy botrány a tőzsdén... az X-i bánya ügyében. Kiderült, hogy nem is létezik a bánya, — olvasta. Végigfutotta a cikket és megtalálta benne Arthur Laveillac nevét.

„Elsősorban Arthur Laveillac vezérigazgatót terheli felelősség...“ — írta a lap.

A másik lap már Arthur Laveillac nevével kezdődött. A részvényügyet összefüggésbe hozták hirtelen elutazásával. A cikk még burkoltan ugyan, de már őt vádolta.

Másnap reggel express levél érkezett. A titkár aggodalmas, kétségbeesett és könyörgő levele:

— Vezérigazgató úr, veszve vagyunk, kiderült minden... ha itt van, még minden megakadályozható volna. Kutatást tartottak a szobájában, felnyitatták az íróasztalt. Megtalálták a titkos feljegyzéseket. Az esti lapok már részletesen hozni fogják az egészet, még ma kiadják az elfogatólevelet... Készüljön el a legrosszabbra, én mindenesetre szökni próbálok...

Szédülten tolt a magától a levelet. Kapkodott levegő után. Csengetett, behozták a legfrissebb lapot.

Nagy betűkkel ott állott a neve, az új név, a becsületés név, amely neki új életet adott... bepiszkítva, meggyalázva...

Arthur Laveillac közönséges család...

Marokra gyűrte az ujságot... odakünn kék volt az ég, teli szájjal nevetett az élet. Előtte meg be-

csukódott örökre a kapu... mögötte bűn, előtte bűn... nincs új élet, nincs szabadulás...

*

Orvoshoz ment. Álmatlanságról panaszkodott.

Az orvos készségesen állította ki a receptet. A gyógyszerárban ki is adták a fehér port...

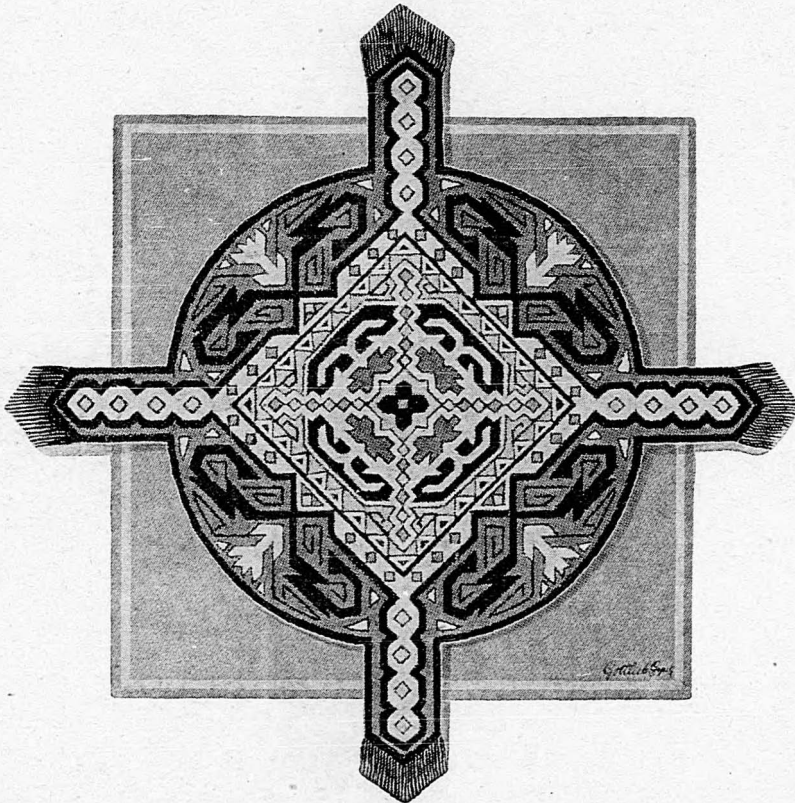
*

A másnapi lapok is vele foglalkoztak:

„Arthur Laveillac vezérigazgatót halva találták a szobájában. Nem valószínű, hogy öngyilkoság, hiszen még nem bizonyították rá semmit, a hullámok még nem csaptak össze a feje fölött... meg aztán annyira szerette az életet, egészen fiatal felesége volt, akit imádot... több mint bizonyos, hogy több aldatót vett be a kelleténél...“

„Utólérte a végzet...“ írta a cikk. Igen, ugyanaz írták róla, a híres emberről, a bankvezérről, Arthur Laveillacról, mint arról a nyomorult éhes senkiről, Onésime Lupinról, akit holtan találtak az utcasarkon...

Fordította: K. Lányi Piroska

Stóla-asztalterítő (Gottlieb-modell)

SZINÉSZNŐ

Irta:
Karinthy Frigyes

Egy volt törzstiszt barátom beszélte, aki végigverekedte a világháborút.

— Békeidőben nem voltam nagy színházlátogató. Az a pár előadás,

amit végignéztem, nem hagyott bennem kellemes emléket. A színdarabokról az volt a benyomásom, hogy mind egy szálalig túlzott és hamis képet ad az életről, az írónak afőlött való erőlködésében, hogy mindenáron hatást csikarjon ki. Ami pedig a színészek alakítását illeti, mindig kínos és feszengő érzéssel, idegenkedve gyötrődtem végig hasból préselt kitérőseiket, émelygős siránkozásaikat — soha őszintén nem hatottak rám. Főként az úgynevezett naturalista alakítások töltöttek el ellenszenvvel, ahol a színész nyomort, szerencsétlenséget, bűnt, öregséget ábrázol. A masztikszot és a verejtékes erőlködést éreztem csak és azt mondtam magamnak, hogy olyan emberek, amilyeneket ezek a színészek ábrázolnak, egyáltalán nincsenek és nem is lehetnek, — mindez kiagyalt trükk, hamisság, hatásvadászat.

A gorlicei áttörés után száguldó iramban egész sereg falun vonultunk keresztül, melyeknek lakossága rendetlenül menekült. A visszamaradt elemek között, leégett házakban, országúton, erdők között sokat fogdostak össze katonáink, kik valami okból gyanúsak lévén, vizsgálatot és rostálást tettek szükségessé.

A vizsgálóbizottságban én is bent voltam — a gyanúsakat kihallgattuk; aki ellen nem volt panasz, elengedtük, a többit hadbíróság elé utaltuk.

Egy este töpörödött, félvak öregasszonyt vezettek elé. A katona, aki behozta, félórával azelőtt találta egy leégett ház konyhájában. A hamu között kotorászott, — meglátva a katonát, valamit kötőjébe rejtett, vonakodván megmutatni, mi az.

A vénasszony holmi zagyva orosz tájszólással karattyolt és sopánkodott: egyikünk se értette. Végre tolmács került elő, aki nagynehezen kihámozta a szegény, bolondos öreg vallomásából, ami bennünket érdekelt.

Kiderült, hogy az öregasszony abban a házban lakott az offenzíva előtt, amelynek a konyhájában megtalálták. Férje háromnegyed éve eltűnt, úgy látszik, az oroszok hurcolták el. Két fia volt, az egyik elesett a Kárpátokban, a másik is katona, nem tudja, hova lett. Egyedül maradt, a kertjében, amit maga művelt. Egy napon tüzeső esett az égből, lángbaborult a falu és a menekülő, jajgató tömeg magával ragadta őt is az országútra. Harmadnap eszébe jutott, hogy két fia képét otthagya a kalyibában, — visszafordult, betért a leégett faluba, kikereste az ő konyháját és a romok közt sirva keresgélte, ami az övé volt. Az a dolog, amit még most is göresösen szorongatott köténye ráncai közt, egy marék hamu volt, amit a leégett asztalfiókban talált.

Ahogy az egész dolgot, rettenetes életének tragédiáját, piros szemekkel hunyorgatva, kapkodó lélekzettel előadta, ahogy hülyén meredt rá kötényére, amit erővel szétrántottunk és meglátva a marék hamut, elsírta magát: váratlanul és hirtelen fogta marokra a szívemet valami ismeretlen göres. Az emberi nyomorúság és boldogtalanság képe egyszerre, mint a villám fényében, oly erős körvonalakban döbbsentett meg, — éreztem, hogy jelképeket látok magam előtt.

Egyben az a homályos emlékem volt, hogy ezt a jelképet már láttam valahol, de akkor, valami oknál fogva nem hatott rám.

Meghatottságomat restelve, kimentem a szobából, a csillagos ég alatt tűnődtem és eszembe jutott, hogy egy

naturalista orosz író színdarabjában láttam én ezt az öregasszonyt először. Valamilyik jönevű, de nekem ellenszenves orosz színésznő alakította és akkor túlzottnak, hamisnak, erőltetettnek, csinálmánynak éreztem a figurát.

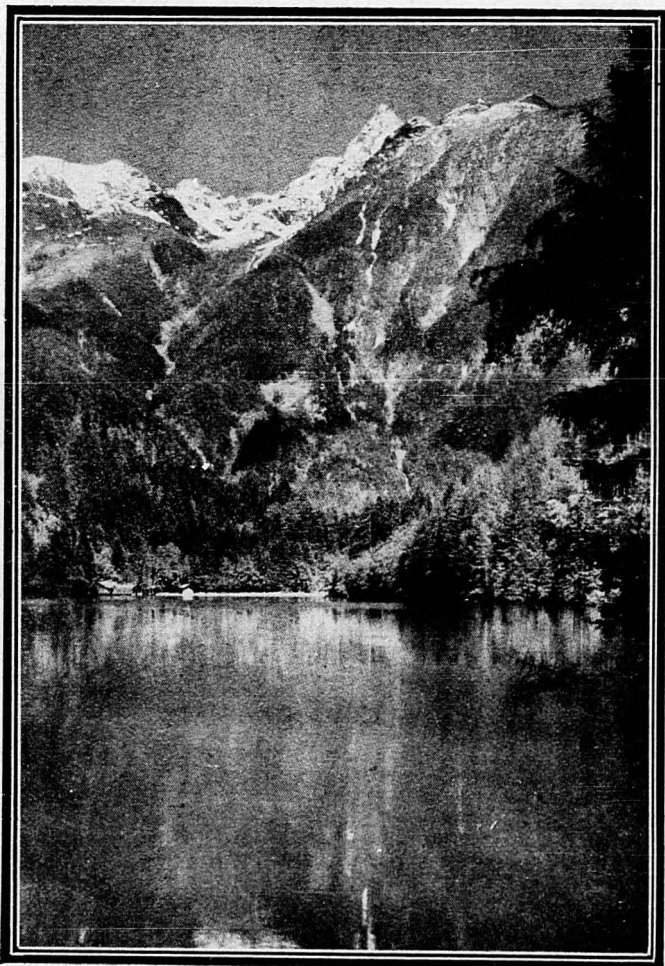
Egészen megrendültem, hogy erre rájöttem, — először éreztem az igazságát annak, amit művészekről hallottam valamikor, hogy mi, közönséges emberek, a valóságot is akkor vesszük csak észre, akkor látjuk meg igazán, ha a művész ráirányítja, ábrázolásán keresztül, a figyelmünket: hogy szépet és rútat, örömet és bánatot, jót és rosszat nélküle nem tudnánk megkülönböztetni. Most meghatva és bűnbánóan kértem bocsánatot attól a színésznőtől és az egész naturalista színművészettől, — ime, nekik volt igazuk, ilyen nyomor, ilyen szenvedés igazán van — ime, ez az élet, amit nem vettem volna észre, ha tükörképét nem láttam volna valamikor, ime, valóság ez, amiről azt hittem, csak a rossz színészek fantáziájában él.

Barátom elhallgatott.

— Ez úgy is van, — bölintottam okosan. Gúnyosan nézett rám, vállat vont.

— Pardon, — de még nem fejeztem be. Másnap reggel tisztársaim mesélték, hogy a tegnapi öregasszonyt átküldték a hadbírószákhöz. A motozás alkalmával részletes tervrajzokat találtak nála, hadállásainkról. Falhoz szorítva bevallotta, hogy a lublini vándorszínház művésznője, kémszolgálatot teljesít az oroszoknak, — ebben a minőségben maszkírozta magát vénasszonynak. Egyébként ugyanaz volt, úgy látszik, akitől valamikor már láttam ezt a szerepet.

Nem tudom, mi lett vele. Remélem, felakasztották. Megérdemelte, nagyon rossz színész volt, — olyan, mint a többi.

A Pipurger-tó Tirolban

A KEGYELMES ÚR ISKOLATÁRSA

Irta: *Frederic Boutet*

Az óra tízet ütött. Jacques Courville a hivatalaszobájába lépett. Az elnöki osztály vezetője szertartásosan kísérte az íróasztaláig, amelyen akták és levelek voltak feltornyozva. A zömök, büszke tartású, szakállas férfi korlátlan úr volt a hatalmas palotában, ahol a szépművészeti minisztérium székel: ő volt a miniszter, aki — demokrácia ide, demokrácia oda — nem tiltakozott az ellen, ha négy-szemközt excellenciásnak szólították, amihez különben némi jogcíme is volt, mert régebben egy afrikai gyarmaton, mint kormánybiztos, képviselte a francia köztársaságot és ott megszokta, hogy az előkelő idegenek kegyelmes úrnak titulálták.

— Nos, Brionne, mi ujság? — fordult mosolyogva az előtte hajlongó osztályfőnökhöz, aki gyorsan lemorzsolta napi jelentését, aztán egy névjegyet nyújtott át e szavak kíséretében:

— Ez az úr már egy félóra óta várja excellenciádat.

Courville megnézte a névjegyet. „Etienne Lancy mérnök“.

— Ejnye, — mormolta félig hangosan a miniszter — olyan ismerős ez

a név nekem!... Hopp, hiszen ez az én régi kedves iskolatársam! — tette mindjárt hozzá.

— Pompás memóriája van a kegyelmes úrnak, — sietett Brionne a bókkal.

— Nem is olyan pompás, ahogy azt gondolja, kedves barátom. Ez a Lancy nyolc esztendeig szomszédom volt az iskolapadban. Érettségi után valamennyien megfogadtuk ugyan, hogy nem szakadunk el egymástól, de hát édes Istenem, azóta harminc év mult el és én bizony most gondolkodom először az én Lancy barátomra. Megmondta, hogy mit akar?

— Egy szóval sem. Már másodszer van itt. Mikor először akart bejönni, felvilágosították, hogy audienciát kell kérnie. Ma újra jelentkezett és csak annyit mondott: kérem, adják át ezt a névjegyet a miniszter úrnak, de ha nem fogadhat, akkor nem ragaszkodom a dologhoz.

— Jó, hát bocsássák be, — legyintett kezével Courville. — És ha elutasítanám, mit érnek vele? Máskor jönne. Az ilyen ember abban a hiszemben van, hogy joga van ehhez. Az nem jelent semmit, hogy nem mondta meg jövele célját. Helyette megmondom én. Állást akar, vagy támogatást, vagy valami kitüntetést, szóval ugyanazt, amit a többi ezer és tizezer, férfiak és nők vegyesen. Három hónapja vagyok csak miniszter, de mondhatom: már torkig vagyok velük. Mindenki csak kér, az egész világ a kezét nyújtja. Barátság, rokonérzés? Ugyan! Az érdek vezérli ide őket hozzám. Ez az igazság. Mit gondol kedves Brionne, hány iskolatársammal érettségiztem? Negyvenhárommal. És mit gondol, hány iskolatársam jelentkezett eddig? Legalább százötven. Azt hiszi, bosszankodtam rajta? Sőt! Kicsit mosolyogtam az emberi hiúságon, kicsit elszomorkodtam az emberi nyomorúságon és valamennyinek teljesítettem a kérését. Már csak azért is, mert olyan szemtelenül leleményesek voltak és egyszerűen letegeztek. De ez az Etienne Lancy, ez más, ez igazi. Bocsássá be kérem. Ennek szívesen állok rendelkezésére. Esetleg már ki is gondolhat egy jó stallumot, ahova benyomhatnók...

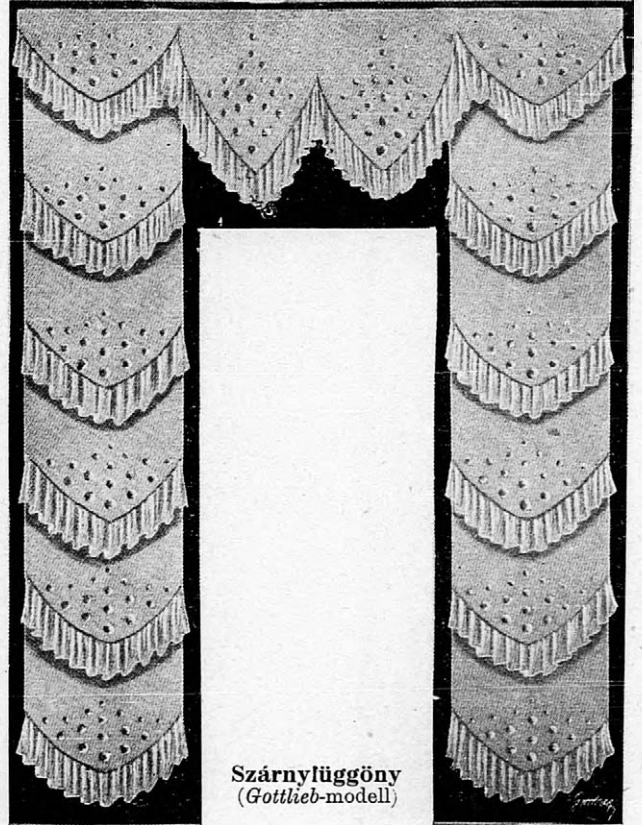
Az osztályfőnök szívesen kiment és néhány pillanat múlva már a miniszter előtt állt egy kifogástalan öltözetű, ápolt, összes körszakállú, jól táplált ember, aki szemrebbelés nélkül, nyugodtan tekintett a hatalmas politikusra.

— Jó reggelt, Lanezy, — üdvözölte Courville azzal az olajozott udvariassággal, amely a hozzá hasonló állásban lévőket jellemzi.

— Bocsánatot kérek, hogy háborgatom, — mondta a vendég és csak pár pillanatnyi habozás után ragadta meg Courville feléje nyújtott kezét. A miniszter a bátoratlanság jelét látta ebben a mozdulatban és a barátság szíves hangján mondta neki:

— No de kérek, csak nem fogsz megázni! Hát hogy vagy, édes öregem?

— Igazán kitüntetsz a kedvességeddel, — felelte felzabadt hangon Lanezy és most már ömlött belőle a szó: — Sokáig haboztam, hogy zavarjalak-e. Hiszen talán még emlékszel, diákkoromban is utáltam a tolkodást, de különben is nagyon elfoglalt ember vagyok. Akkor jutott csak eszembe, hogy fölkereslek, mikor ide helyeztek át Párisba. Egy vegyészeti gyárban dolgozom.

Szárnyfüggöny
(Gottlieb-modell)

— Na, és meg vagy elégedve? — vetette közbe Courville.

— Ó, igen. Annyit keresek, amennyi éppen kell és meglehetősen könnyű a munkám. Szabad időmben meglátogatom régi ismerőseimet, de hát persze egy sínec közülök olyan nevezetes ember, mint te. Ez aztán a karriér! Mindig mondtam, hogy rendkívüli tehetség vagy. Már a gimnáziumban megjósoltam, hogy nagy ember lesz belőled.

— Az lehet... csakugyan... igen, emlékszem... — nyugtázta a miniszter a bókot. És közben arra gondolt, vajjon mit akarhat tőle ez a Lancy.

Csak hogy Etienne Lancy nem adott semmiféle támaszpontot a miniszter ilyen irányú gondolatainak. Egyszerűen csak folytatta a diákkori emlékek fölelevenítését és Courvillenak határozottan jölesett ez a kis séta a multban. Már vagy félóraig beszélgettek, mikor Lanezy megnézte az óráját, bocsánatot kért, hogy ilyen sokáig vette igénybe a miniszter drága idejét és elbucszott. Már az utcán lehetett a mérnök, mikor Courvillenak eszébe ju-

tott, hogy: nini, ez az iskolatársra abszolúte semmit se kért tőle. De rögtön megnyugtatta magát, hiszen azt mondta neki, hogy most már ne várásson magára újabb harminc évig, hanem látogassa meg minél előbb. Persze, óvatos és szerény ember léttére majd csak akkor fog előállni a kérelmével! — gondolta magában. Mert az ki van zárva, hogy ne akarjon valamit.

Egy hét múlva újra megjelent Lancy. Most már mint egyenrangú fél beszélgetett a kegyelmes úrral, aki szentül meg volt győződve, hogy ez a modor csupa kiszámítottság és ravaszkodás, amely mögött az a bizonyos kérdés bújik meg. De hasztalan várta, Lancy semmiféle kéréssel nem hozakodott elő. Elmondta, mi a dolga a gyárban, mennyi a jövedelme, kik a jó emberei, de semmi panasz, semmi támogatást-kérő célzás nem volt közvetlen, őszinte szavai közt. Courville határozottan szimpatizálni kezdett vele, de megzavarta ezt az érzést Lancy érthetetlen macakassága, amellyel ismételt látogatásának célját feltárni vonakodott.

— Nagyon félénk ember az én szerény Lancy barátom. — állapította meg végül. — De az is lehet, hogy csak afféle paraszti furfangosság járhatja vele az önzatlanságnak ezt a nevetséges komédiáját. Ha jól meggondolom, direkt bosszankodnom kell, hogy ez a Lancy ilyen ostobának néz engem. Átlátok én a szitán.

Mikor már a negyedik alkalommal bucsúzott Lancy, a miniszter megkérdezte tőle:

— Mondd csak, Lancy, hogy gondolkodol a dologról?... Te most már negyedszer voltál itt. Láthatod, milyen jó barát maradtam, ne vedd hát rossz néven, ha azt mondom, hogy köztünk nem lehet semmi félreértés.

— Micsoda félreértés? — álmélkodott tágranyílt szemekkel Lancy.

— Ez a játék nem méltó hozzánk, régi cimborákhoz. Legyünk egészen őszinték! Lássuk hát, mit akarsz? Csak bátran, ki a farbával! Mindent megteszek neked és ígérem, hogy soha többé szóba nem hozom. Állást akarsz? Megkapod. Becsületrendet akarsz? Már is a tied. De hát néma gyerekek az anyja sem érti a szavát...

Lancy meglepetten hallgatta a kegyelmes urat, majd fanyar mosoly húzódott végig a szája szögletén és meggyőző hangon, kategórikusan felelte:

— De hiszen én nem akarok semmit!

— Mit mondasz? Semmit?... — csodálkozott Courville.

— Abszolúte semmit! Semmi kívánságom nincsen. Nagyon kedves tőled, hogy ilyen sűrűn és ilyen kedvesen fogadsz és én nagyon hálás is vagyok ezért a kitüntetésért, de hogy én valamit akarjak tőled?... Szó sincs róla!

A mérnökből a tiszta igazság beszélt. Előkelő barátja nem kételkedhetett szavai őszinteségében.

— Hogyan? — tűnődött magában a miniszter, majd fennhangon folytatta: — Nem akarsz semmit? Csakugyan — és már csaknem a nyelve hegyén volt, hogy kimondja: — Akkor mit keresel itten?

Határozottan megbántottnak érezte magát. Meg volt sértve a tekintélyében, a büszkeségében... hogy ime egy ember, még hozzá egy valóságos iskolatársra, akinek joga van kérni, akit fölbíztat arra, hogy kérjen és nem akar semmit.

— Kedves barátom, — mondta azután száraz, lehült hangon, — nekem természetesen semmi beleszólásom nincs a te dolgaidda és neked szuverén jogod, hogy az én segítségemet elhárítsad... Biztosíthatlak, eszem ágában sincs rádkényszeríteni és különben is épp elegendő vannak, akik boldogok, ha kegyeim egy morzsájában részesülhetnek. De hát így is jó. A viszontlátásra, kedves Lancy...

*

... Mikor legközelebb ismét jelentkezett Etienne Lancy a szépművészeti miniszter előszobájában, a kegyelmes úr titkára röviden, de udvariasan ezt adta tudomására:

— A miniszter úr nagyon sajnálja, de nem fogadhatja a mérnök urat.

Franciából fordította: **Molnár Jenőné**

A HUSZONHARMADIK KOMA

AMIKOR OKOSABB AZ OLÁH, MINT AZ ÜGYVÉDJE

(Ügyvédi mappából)

Irta: **Csermely Gyula**

Mi a különbség orvosi praxis és ügyvédi gyakorlat között? — Furcsa! — lesz erre a megjegyzés. — Hogy lehet ilyesmit kérdezni? Mikor a kétféle működés annyira különbözik egymástól, mint — hogy a tárgynál maradjak — mint a receptblokk és az ügyvédi blanketta:

tekintetes királyi Törvényeszk!... mint az operációs számszám a krétától (jóllehet az ügyvéd nem krétával, hanem tollal ír, de hát ez is olykor duplán, sőt triplán fog), mint a „kis Bókai“ a nagytestü „Dárdai“-tól. A kevésbé beavatottak kedvéért: a kis Bókai: orvosi zsebkönyv, Dárdai pedig egy többkötetes gyűjtemény, mely az érvényben lévő törvényeket foglalja magában.

Mégis vannak bizonyos érintkezési pontok az orvosi gyakorlat és az ügyvédi között. Az orvosnak is beteggel van dolga, az ügyvédnek is, (nem beteg-e például az az atyafi, aki ügyvédhez megy és a sógorára iratja gyógonát?); az orvos betegét: páciensnek hívják, az ügyvédét: kliensnek mondják és sokszor ez beteggebb, mint a páciens; az orvos is kérdez és a válaszokat mérlegelvé, diagnózist állít fel magának, az ügyvéd is ugyanezt cselekszi; az orvos is kiegyenesíti a görbét, az ügyvéd is, nagyobb művészettel ez, mint az előbbi és az orvos is hájjal ken (másokat), az ügyvéd is hájjal keni (magamagát.)

Folytathatnám még nem tudom meddig, de csupán még csak egyet hadd említsek. Az orvosnál mindegy, a beteg jön-e öhozza, vagy ő megyen-e a beteghez; ez utóbbi esetben is „adjon Isten jó napot“-tal fogadják, hála Istennek, hogy eljött, kedves doktor úr... az ügyvédnél azonban nem mindegy. Ha a kliens megy el az ügyvédhez, ez csak kényszerű látogatása a kliensnek, csakúgy, mint a betegé az orvosnál, de ha a fiskális látogat el valahová, bírósági végrehajtóval és becsüssel, éppenséggel nem hozta Istennel üdvözlök.

Ilyen kényszerű látogatást tett én nálam, rügyfakasztó tavasznap egy reggelén, március tizenötödike után pár nappal, Dobrosgyán Mihaila oláh atyafi. Óradnán lakott, túl a Szamoson, fent a „Pogyerén“, napos magasban.

Kucsmáját kívül hagyta a tornácon, bocskorát jól megtörölte a pokrócon, torkát is már kívül reszelte a szóhoz és azzal állított be hozzám, hogy azt mondta:

— Gresále, domnule, gresále.

Akkor már jól tudtam oláhu, hiszen hozzám ragadt, mint a bogánes a daróchoz (ezzel a hasonlattal élek, noha „jobb posztónak“ tudtam magamat a darócnál); nos, jól tudtam oláhu, s így azt is tudtam, mi is a gresále. Galibába való keveredést, kellemetlen nehéz ügyfélét jelent.

Tehát kérdeztem: miféle gresále?

— Amibe a komámmal jutottam; tetszik tudni: a huszonharmadik komámmal.

Erre letettem a tollat, ami ügyvédembernél a csodálkozást jelenti. Reflekszmozgás kísér minden csodálkozást: a tucateMBER összecsapja a két kezét, a kövér sarki kofa egymásba rakja kövér hájas tenyerét, a színész, mint a színpadon, hátrafelé tesz egy lépést és deklamáló szóra nyitja a száját, az ügyvéd végre leteszi a krétát, (jaj, de csipős vagyok) leteszi a tollat, természetesen, ha éppen toll van a kezében. De hát mikor nincs az ügyvéd kezében tollszerszám? Vagy tényállást ír, vagy keresetet, felfolyamodást, felebbezést, vagy terjengős époszt, azaz költségjegyzéket költ, s vet papírra: szóval a fiskális még általában is ír, mert éjszaka is költségjegyzékkel álmodik.

Nos, letettem a tollat, ránéztem az emberre és kérdeztem:

— A huszonharmadik komáddal?! De az Isten szent szerelmére: hány gyereked van, hogy a huszonharmadik számú komáddal van gresaléd?

— Gyermekem nincs egy se, — felelte az én emberem nyugodtan — de komám összesen harminckettő van.

— Annyi, mint egy csomóban kártyalap?

Bágye Dobroszgyán nem felelt a kérdésre, hanem hozszadalmas magyarázatba kezdett. Mindig boldog a kliens, ha ő magyarázhat meg valamit az ügyvédeknek, holott, Istenem, ha tudná, milyen sokba fog neki kerülni ez a boldogság. Tehát megmagyarázta bágye Dobroszgyán, miért is van harminckét darab komája, holott gyereke még mutatósba sincs egy sem. — Tetszik tudni, — mondta, — itt az a szokás a vidéken, hogy „komaságra lépünk“ egymással mi emberek. Falubelinek, havason lakónak dolga van itt Óradnán a központban, óradnai embernek meg dolga van falun, vagy havason. Már most hol háljunk meg, ha éjjelezni kell valahol, hová kössük be lovunkat, hogy biztos helyen legyen a jószágunk? Aztán egy hozott Isten is jól esik és baráti kézből egy kupica pálinka. Tehát kikeresünk magunknak valami jó embert és kölcsönösen komaságra lépünk, én veled, ő velem és jól járunk ezáltal mindketten. Falu sok van a járásban, s így mindegyikben kell néhány koma, mert hátha egyik-másik éppen nincs otthon; havas is sok van, inkább búzaföld volna a sok hegy helyén... ezért van, hogy nekem harminckét komám van.

— Isten éltesse mindnyáját, te jó ember. De most halljuk azt a gresalét a huszonharmadikkal.

— Hát úgy volt, domnule doftor, hogy „vinyere máre“ (oláh Nagypéntek) előtt egy héttel, március tizenötödikének napján, Magurán voltam a kománál. Az ottani jegyző, valami Árpád, a másik nevét, bocsánatot kérek, nem tudom, (Stösszel Árpád, volt magurai jegyző) összehívta a falut és megmagyarázta nekünk a mi nyelvünkön, hogy ma ünnepe van az országnak, ha nem is miséz a templomban a pápa. Mert sok-sok esztendővel ezelőtt, március tizenötödikének napján vívta ki a szabadságát az ország, s abból nemcsak a magyaroknak, de az oláhoknak, s a nyámeneknek (német) is jutott. Tehát ragaszkodjunk hűséggel az országhoz, s ha akárki mást beszél, ne higgyünk a szavának, mert csak konkolyt hint.

— Isten éltesse a jegyző urat, mert a javatokat akarta, hogy így beszél.

— Azután, — folytatta az emberem — a jegyző úr gyermekei, hat gyermeke van, de hogy komája hány van, azt nem tudom, felálltak egy dobogóra és áhítatosan elénekelték valami gyönyörű dalt. (Nemzeti imádságunk, a Hymnus volt) Mondhatom, domnule, hogy nagyon szép volt és mikor vége volt a „parádénak“, a komával ennek házába mentünk. Azután bejött hozzánk a dászkal is, (oláh tanító) mert ott lakik a közvetlen szomszédban, s mikor megitta a pálinkát, amivel barátságosan megkínálta a koma, azt kérdezte tőlünk:

— No, szép volt-e?

— Nagyon szép volt, — feleltük mi ketten.

— Hát „az a nóta“ tetszett-e?

— Az is tetszett, mert igazán nagyon szép volt.

— Na hát, — mondta a dászkal, s még egy pohár

szeszt öntött magába — megtanítalak titeket egy még szebbre.

És belefogott egy nótába, ami úgy kezdődik: Destyáptete rumunye.

(Izgató oláh dal, mely Magyarország és a magyarok ellen lázít, s melynek vértől csepegő hangjai mellett ezri-vel öldösték le a magyarokat negyvennyolcban az erdélyi oláhok.)

— Addig-addig énekelt a dászkal, amíg megtanultuk a verset is, a dalt is és mielőtt elment, még azt mondta, hogy szorgalmasan énekeljük a nótát, akkor velünk lesz a dumnező és megsegít.

— Mi semmi rosszra sem gondoltunk, domnule, — folytatta Dobroszgyán barátunk — mert hát tanulatlan parasztok vagyunk, mi oláhok. Később gyalogosan hazamentem Radnára és a koma is velem jött, mert a másnapi hetivásáron dolga volt, s az egész úton a hegyen át a Destyáptete rumunyet harsogtuk. Hogy velünk legyen a dumnező és segítsen... Azt énekeltek akkor is, mikor már Óradna házai között jártunk és vesztünkre észre se vettük, hogy mögöttünk két kakastollas „domnu zsándár“ jön. Ezek aztán hozzánk léptek és azt mondták, menjünk velük a domnu „potrozsude“-hez. (Potrozsude, főszejgábró.)

— Nemde, itt kezdődik az a gresále? — kérdeztem. — Tán gorombáskodtak veletek a zsándárok?

Bágye Dobroszgyán méltatlankodó arcot vág.

— Hová gondol, domnule? — mondta. A magyar esendőr sohasem goromba. A községi kézbesítő, a Kica Vazul, az goromba, mert oláh; a községi hajdú, a Boldis Gávril is goromba, az is oláh, mert tetszik tudni, domnule, a kovácsműhelyben is úgy van, hogy a vas üti a vasat... de a magyar esendőr sohasem goromba, pedig acél ő, s mi hozzáképest még csak vas sem vagyunk.

— Akkor hol van a gresále, amit panaszolsz?

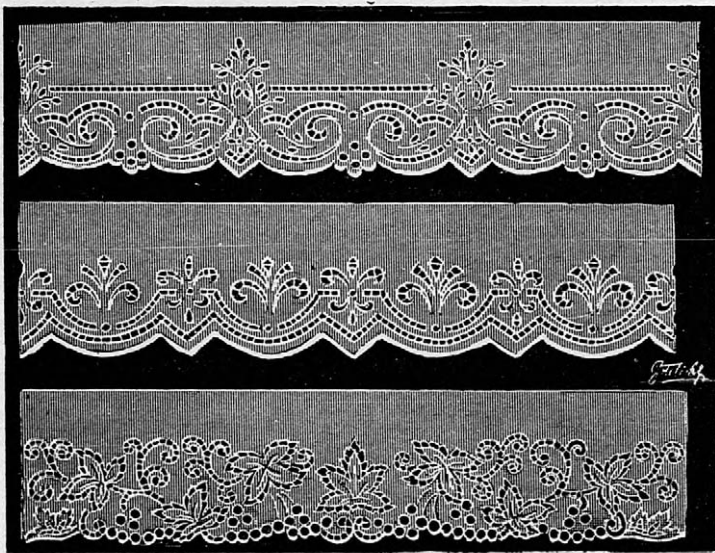
— Ott van domnule ádvokát, hogy a főbíró úr, a domnu doftor Hunyadi, akinek jelentést tettem a esendőrök,

„protokolba“ vette a jelentést, minket kikérdezett s mi igennel feleltünk; mi a mentségünk? kérdezte továbbad... hogy nem tudtuk, hogy ez „prevárikác“ (kihágás), feleltük; ebből aztán félnap elzárás lett, s le is ültem a huszonharmadik komámmal.

— No hát, ómule, — mondtam az embernek — én nem kérdezem tőled, hogy most mit a k a r s z, hanem megmondom neked, hogy most mit csinálj. Vedd magad mellé azt a huszonharmadik komádat, azután járuljatok a főbíró úr elibe és szépen kezet csókoljatok neki, amiért elnéző volt. Nem félnap elzárást, de félhónapit is megérdemeltetek volna, mert olyan nóta az, amit énekeltek, mint, no mit mondjak? Mintha vasárnap a templomban, amikor misézik éppen a pápa, azt fujtatók volna, hogy nincs mennyország, se pokol. Vagy más ehhez hasonló, csapadékbe való trágárságot és istenkáromlást.

— Ásá? — hüledezett az ember és jámboran keresztet vetett magára. — Akkor bizony már értem azt a félnapot. Köszönöm a jó tanácsát, domnule; megyek is át a Magurára a komához.

Ez az „ügy“ nekem nem hozott egy fillért se, holott kérdezte tőlem az oláh, mivel tartozik. Megelégedtem fizetségül azzal, amit tapasztaltam és tanultam ebből az esetből.

Szekrénycsíkok (Gottlieb-modell)

Pár nap mulva beállított hozzám két ember. Az egyik: Dobroszgyán Mihaila volt, a másik a huszonharmadik koma, névszerint: Piorás Pántilimon.

— Megfogadtátok a tanácsomat? Kezet csókoltatok a főbíró úrnak? — kérdeztem.

— Nem, domnule doftor. Hanem...

— Hanem?

— Jól elvertük azt az istentelen dászkaált, aki minket arra a nótára tanított. Most is rakja rá felesége a hideg borogatást...

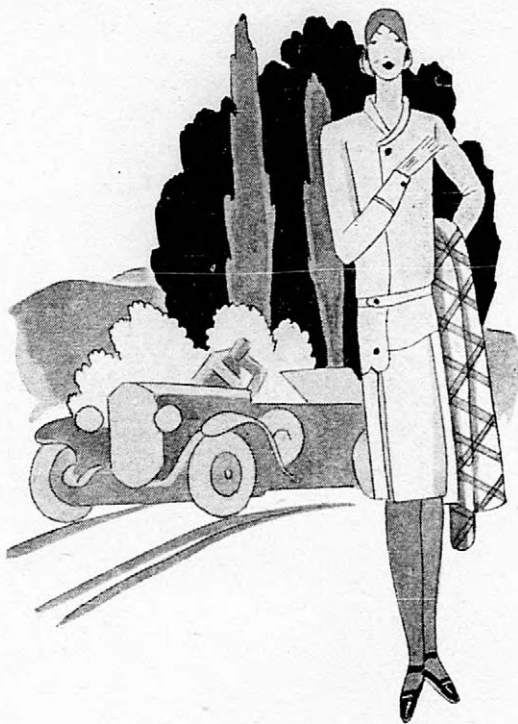
... Hát kellett nekem fizetség, amiért türelemmel meghallgattam a gresalét? Az a rakomány verés, amit kapott a magurai oláh tanító, nekem többet ért, mint hűsz korona ügyvédi díj.

Ez volt praxisomban az egyetlen eset, hogy okosabb volt a kliens, mint az ügyvédje. Én kézesókot mondtam, ők meg jól elpáholták a dászkaált... hát ki volt okosabb, én-e, vagy ők?

SZENTŐL-SZEMBE

TÖNKRE kell menni mindenkinek, ha nem lesz meg hamarosan az ország- és gyermekgyilkos Trianon revíziója. Ezt a velőkig ható kiáltást egyre erősödő hangon vallják és hirdetik a magyar társadalom legkiválóbb vezetői. Gazdák, iparosok, kereskedők, tisztviselők, szabad pályán dolgozók és munkások panasza, siráma egyetlen hatalmas kó-russá dagad, amely megremegetti szívünket és vészes balszejtelmek fekete felhőit gyűleszti gondterhelt fejünk fölé. Tíz esztendő óta cipeljük a legkálváriásabb keresztet, tíz esztendő alatt végig kellett szenvednünk százszor tíz évnek, egy ezredévnél minden borzalmát és kínjaink árán még mindig nem tudtuk megváltani az ezeréves hazát. Testvéreink milliói elszakítva, idegen uralom alatt, mi idehaza az életlehetőségekben meggyöngítve, a gyarapodás reményétől megfosztva, napról-napra szegényebben, ellenséges porkoláboktól őrzött szűk határaink között. De nincs az a szenvedés, amely megtörné az élet legszentebb adományát, a hitet, a bizodalmat abban a Holnapban, amely ránk virasztja az elvesztett Tegnapot. Revízió nélkül nincs megoldás, — ez ma már nemcsak a régi nagyságra sóvárgó nemzet álma, hanem matematikai bizonyosság, abszolút gazdasági igazság. Tíz esztendő keservei, ime, megtanították rá a hóhérbéke diktátorait is, hogy egy megcsontított ország épp oly életképtelen, mint az amputált ember, akinek keze-lába hiányzik. Milyen csodát várnak a szerencsétlenné nyomorított embertől? Hogy segítsen magán, hogy álljon talpra? Milyen csodát várnak egy megnyomorított nemzettől? Megélni nem tud, elkecsereedik és végső kétségbeesésében a létfenntartás harci eszközeit kiélesíti. A poklok kapuinak is nekimenni: erre képes, mert nem ura már az idegeinek, mert van olyan foka az elgyötört testben kitenyészített keserűségnek, hogy a megsemmisüléstől való félelem érzete ismeretlen valamivé válik. Látjuk, hova juttatott, hova züllesztett bennünket Trianon. Búzánk garmadában eladatlanul, borainknak nincs útja a szomszéd területekre, régi fogyasztóink idegen piacoknak kiszolgáltatva, a nemzetközi forgalom áldásaiból ügyszól-ván kirekesztve, munkaalkalmakban szörnyen megfosztatkozva, nyomorúságunkkal magunkra hagytva... és még meddig lehetne folytatni a jeremiádot!... de minek? Minden józan magyar és minden elkecsereedett magyar, gazdag és szegény, munkaadó és munkavállaló tudja, a csontjában érzi, hogy minden átok forrása: Trianon. És az új élethez vezető út: a Revízió. Szélesebb határokat, vagy meghalunk Trianon — a halál, a Revízió — a feltámadás. Utolsó lélegzetünkig, a sápadt arcunkon kigyúló láz forróságával és emésztő tüzével, minden épen maradt porcinkánk végső megvonaglásával harcolunk a magyar feltámadásért. Magunkért, gyermekeinkért, életért, világosságért, szabadságért, betevő falatunkért.

APAÁLLATOK vásárlását követelte egy szegedi várszatyja azon a pénzen, amelyet a színház támogatására ad az alföldi metropólis. Nem kicsinyeljük le az állattenyésztés nemzetgazdasági jelentőségét és mindenképpen fontosnak tartjuk, hogy kellő számú apaállattal rendelkezzenek a lótenyésztéssel foglalkozó gazdák. Viszont engedjék meg nekünk és a hozzánk hasonlóan gondolkodók tizezreinek, hogy a magyar drámairodalom és színművészet ügyét legalább olyan mértékben melengessük a szívünk fölé, mint az apaállatok beszerzésének dögját és hogy a jövő embergeneráció szellemi színvonalát legalább annyira gondozzuk, mint a jövő lógeneráció testi kultúráját. A két probléma nagyon szépen, békességben megfér egymás mellett. Olyan virágzó nagyvárosnak, mint Szeged, kell, hogy pénze legyen a tömegművelés leghatásosabb instrumentumára: a színházra és kell, hogy pénze legyen az állattenyésztés nemesítésére. A baj csak ott kezdődik, amikor egy-két zavaros ítéletű elmében valami titokzatos causalis nexus támad színház és állattenyésztés. hogy ne mondjuk: Shakespeare, Molière, Katona, Madách, Herczeg, Molnár Ferenc, meg — az apaállatok között. A fogalmaknak ezt a komikus összezagyválását már nem is annyira a nemzeti kultúra becsülete, hanem a pszichopatológia szempontjából föltöbb aggodalmasnak tartjuk. Micsoda rejtelmes ösré-

nyeken kanyaroghat, az agyvelő milyen mehökkentően kusza agytekervényein bukdácsolhat végig a gondolat, míg nem kimondott szavá érlelődik és ez a szó „apaállatot” mond irodalom, meg művészet helyett? Helyén van az apaállat, hogyne volna helyén, teszem azt, egy gazdaggyűlésen, ahol a tenyésztés különféle kérdéseit beszélik meg, — de hogy kerül az a derék apaállat — a színpadra? Egy esetben még talán ezt is meg lehetne érteni. Ha olyan darabot játszanának, amelyben a hősnék harci műre kell pattannia. Minden más esetben maradjon csak az a nemes jószág az istállóban és ha a gazdája ismét odaléredne a szellemvilág kertjeibe, figyelmeztessék, hogy tilosban jár s ha még azután is kedve lennék benne, hogy legázollassa a magyar lélek és a magyar elme legszebb virágait, sugják meg neki, hogy az ilyen belegséget ma már igen sikeresen lehet gyógyítani. Mert az mégis sok egy kicsit, hogy nyílt színen, városi közgyűléseken mutogatja meg némelyik ember a kultúrájában támadt folytonossági hiányokat.

AZ UDVIARIAS EMBER TRAGÉDIÁJA

Irta: A. Csehov

Dimitrics Czerviakov Iván végrehajtó zártszékben ült a második sorban és gukkerén át nézte a Korneville-i Harangok-at. Kellemes hangulatának magaslátán érezte magát, amikor hirtelen — elbeszélésekben gyakori ez a fordulat, hogy „hirtelen“ és igazuk van a írónak, az életben oly sok a hirtelen fordulat! — mikor hirtelen, mondom, elhúzódt az arca, könnybe lábadtak a szemei, megakadt lélegzete... a gukker aláhanyatlott kezében. Czerviakov előre hajolt és ápci!! tüszentett, amint látni tetszik: tüszenteni mindenkinek szabad és mindenhol. Parasztok, törvénytörők, sőt némelykor a belső titkos tanácsosok is tüszentenek. Mindannyian tüszentünk és ezért Czerviakov sem jött zavarba, előszedte zsebkendőjét és udvarias ember létere körülnézett, vajjon tüszentésével nem alkalmatlankodott-e senkinek? Hát ekkor mégis csak zavarba jött. Láta, amint egy öreg úr, ki előtte az első sorban ült, keztyűjével gondosan megtörölte a tarkóját, miközben valamit mormogott. Az öregben pedig felismerte, Brísgalov tanácsost, a közlekedési minisztériumból.

— Rátüszentettem, — mondja magában Czerviakov. — Idegen ugyan és nem felebbvalóm, de azért mégis kínos dolog. Bocsánatot kell tőle kérnem.

Czerviakov köhögött, előre hajolt és odasúgta a tanácsosnak:

— Bocsánat, Excellenciás Uram, én tüszentettem önre — véletlenül...

— Nem baj, nem baj...

— Az istenért bocsásson meg Excellenciád, én... nem akartam!

— De kérem, maradjon ülve, engedje, hogy az előadást hallgassam.

Czerviakov ismét zavarba jött, bárgyún mosolygott és a színpadra nézett. Odanézett ugyan, de a kellemes hangulatnak vége volt. A nyugtalanság kezdte bántani. Szünetközben odalépett Brísgalovhoz, kis ideig mellette járkált, majd leküzdve zavarát:

— Én tüszentettem Excellenciádra... bocsásson meg... nem akartam... azt akartam...

— De ugyan, hagyja már... hiszen már elfelejtettem és most újból kezdi! — mondta a tanácsos és türelmetlenül vonogatta a szája szélét.

— Hogy felejtette volna el, hisz a méreg csak úgy szikrázik a szeméből, — gondolja Czerviakov és gyanakodva szemlélte a tanácsost. Még csak szóba se akar állni az emberrel. Ki kellene fejtenem előtte, hogy ezt valóban nem akartam... hogy ez természeti törvény... különben még azt gondolja, hogy rá akartam... vagy ha most nem is gondolja, úgy utóbb az eszébe juthat!...

Odahaza Czerviakov elbeszélte az esetet feleségének. Az asszony — úgy tünt fel előtte — a történeteket kissé könnyelműen fogta fel. Előbb megijedt ugyan, de mikor megtudta, hogy Brísgalov nem fellebbvaló, hamarosan megnyugodott.

— Hiszen azért mégis elmehetnél hozzá, hogy magadat kimentsd — mondá —, különben azt hiszi, hogy nyilvános helyen nem tudsz megfelelően viselkedni.

— Hisz éppen ez az! Én bocsánatot kértem, de ő oly különös volt. Egy tisztességes szót nem mondott. Igaz, hogy nem is volt érkezése a beszélgetéshez.

Másnap Czerviakov felvette legújabb uniformisát, szépen megfésülködött és elment Brísgalov tanácsoshoz, hogy magát kimagyarazza. A fogadó-szobában sok volt a kérelmező, a tanácsos is ott volt már és sorra átvette a kérvényeket. Miután pár emberrel végzett, Czerviakovhoz került.

— Tegnap a színházban, — kezdte ez —, ha emlékezni méltóztatik, tüszentettem és véletlenül, egészen véletlenül éppen Excellenciádra, bocsásson meg Exc...

— Ugyan micsoda bolondság. Isten tudja, mit akar. — Mivel szolgálhatok? — fordult a tanácsos a legközelebbi kérelmezőhöz.

— Még csak beszélni sem akar velem — gondolta Czerviakov és elsápadt. Tehát haragszik. Nem, ezt nem hagyhatom ennyiben... meg kell neki magyaráznom...

Mikor az utolsó kérelmező is eltávozott és a tanácsos vissza akart vonulni szobájába, Czerviakov utána ment és mormogta:

— Excellenciás Uram! Ha bátorkodom terhére lenni, úgy csupán a megbánás visz rá... Én, mint bizonyára tudni méltóztatik, nem szándékosan tettem...

A tanácsos siralmas arcot csinált.

— Ön egyszerűen lóvá akar tenni, Uram, — szolt és eltűnt az ajtó mögött.

— Lóvá tenni? — gondolta magában Czerviakov, ugyan miért mondja ezt? Tanácsos és ily egyszerű dolgot nem tud felfogni. Különben, ha ily magasan hordja az orrát, többet nem is mentegedőzöm. Vigye az ördög! Irok neki egy levelet, de nem megyek el hozzá többé. Istenemre mondom, hogy nem!

Igy gondolkodott Czerviakov és hazament. De a levelet a tanácsoshoz nem írta meg. Törte rajta a fejét sokáig, de csak nem tudta kisütni. Így hát másnap mégis csak személyesen ment el a tanácsoshoz, hogy kimagyarazza a dolgot.

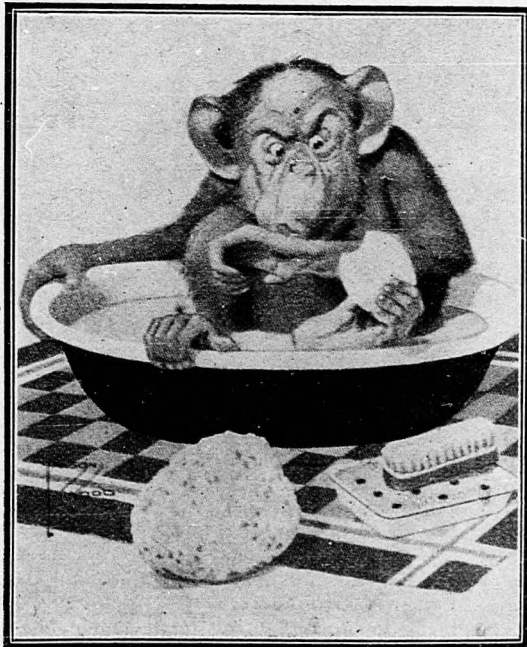
— Tegnap alkalmatlankodtam Excellenciádnál, — hebegett, amikor a tanácsos kérdőleg ránézett, — nem azért, hogy kinevessem Excellenciádat, mint mondani méltóztatott, hanem, hogy kimentsem magamat. Én tüszentettem és véletlenül éppen Excellenciádra, de nevetni nem akartam. Hogy is szabadna nevetnem? Ha nevetnénk, hol maradna a magas személyiségeknek járó tisztelet...

— Hordja el magát! — ordította hirtelen a tanácsos, aki elkékült és egész testében reszketett.

— Hogyan?... — dadogta Czerviakov, odáig az ijedtségtől.

— Takarodjék, — ismételte a tanácsos és dobantott hozzá a lábával.

Czerviakov belsejében valami megszakadt. Nem hallott, nem látott, úgy retirált az ajtóig és ki az utcára. Öntudatlanul került haza, lefeküdt a pamlagra, anélkül, hogy levetette volna az új egyenruhát — és meghalt...

Bocsánat, tévedtem!

Lawson Wood rajza

EGY RENDŐRTISZTVISELŐ NAPLÓJÁBÓL

A JÓ FIÚ

Írta: Székely Vladimír
ny. főkapitányhelyettes

Hárman voltak, amint a kerületi kapitányság felé bandukoltak. Kétten elől mentek, utánok lépegetett egy rendőr.

— Sietősebben! — korholt rájuk a rendőr. — Kirakatokat máskor is nézegethetnek.

— Mi ráérünk! — szólt a *bekisértek* közül az egyik, a fiatalabbik. Mert azok voltak. Egy fiatal úr kissé már elnyűtt ruhában és egy toprongyos, totyakos bácsi.

— Ne feleseljen! Előre! — reccsenett rájuk a rendőr.

Már nem tartott sokáig. Nemsokára befordultak a kapitányság kapuján.

Vajjon, mi volt a bűnük?!

*

De először tekintsük meg közelebbről a delikvenseket! A fiatal úrnak azzal a kétes, a múltba siránkozó eleganciával jóképű, rendesen szabott arca volt. De mintha azt végigszántotta volna sárga kezével a keserűség. Bágyadtak, nyultak voltak a vonásai. A szemeiből azonban vidámság csillogott. A fiatalság mosolya...

Partnere viszont már kiégett ember volt. Öreg, megtört. Szeme törődött, gyengén pislálkozó fénnnyel, mint aki már lélekszakadtan, egykedvűen rójja a sorát. Egy kis étel, egy kis szesz... a vágyai központja. A razziák nyomoralakjai tele vannak ilyen típusokkal.

— Kapitány úr! — zendítette rá a rendőr. — Ez a két ember a „Fehér bárány” vendéglőben evett-ivott... leették az étlapot, s mikor fizetésre került a sor, az a fiatal úr azt mondta, hogy majd a jó Isten, ki a mezők lilioyait ruházza, megfizet mindent. A főpincér felhívására előállítottam őket.

— Panaszos nem jött el?

— Azt mondta, hogy mindjárt utánunk jön...

De már nyílt is az ajtó.

— Ásszogája, kapitány úr! — hajlongott a főúr. — Én volnék a panaszos.

— Felesleges panaszkodni! — szólt közbe most a fiatal úr. — Elmondok én mindent becsületesen. A bűnöm ott kezdődik kapitány úr, hogy két napja nem ettem. Már szédültem keringtem az utcán, amikor jó sorom a „Fehér bárány” kirakata mellé sodort, amely tele volt finom csemegével és nagyszerű húsokkal... Kopogott a szemem, korgott a gyomrom az éhségtől. Egy országot egy ebédért! Lesz, ami lesz, de én ebédek. Bementem, leültem nagy kényesen, s elő az étlap!... Soha akkora gyönyörűség! Megért két évi börtönt... Javában vagdalom a libacombot, mikor a

szemem megakad ezen a rongyos örege. Ott állt a kirakat előtt, s a laposra húzott szemeiből, összegörbülő ujjairól leolvamos az éhséget. Állt, állt az öreg s olyan szemrehányón, irigyen nézett engem, a nagyszerűen falatozót...

Hát ez már lelkiismeretre ment! Én eszem, s van szívem nézni az éhes embert... ez nem járja! Megébedeltetem istenigazában az öreget a magam költségére... Hahaha! Ugy-e vicces?!... Mi történik a végén, mikor kiderül, hogy egy vasam nincs?! Egy helyett kettőt dobnak ki...

Intek a pincérnek:

— Látja azt a toprongyos embert ott kint? Az éhség rimánkodik le róla.

Sajnálom szegényt, nem tudom elviselni, hogy mikor én jól eszem, ő meg nézze. Hívja be! Mondja meg neki, hogy az én vendégem lesz, ehetik, amit akar.

— A nagyságos úr igazán jószívű ember! A jó Isten majd megfizeti! — szólt elismerően a főúr.

Látta volna, kapitány úr, hogy milyen mennyei gyönyörűséggel evett az öreg. Öröm volt nézni... A vége pedig?! Hát odahívom a főurat.

— Mit is mondott maga? Hogy én jószívű ember vagyok, s a jó Isten majd megfizeti?!... Főúr, maga a jövőbe látott jószemekkel. Igaza van. Ezekért az ebédért a jó Isten fizet... mert tudja meg, hogy nincs egy megveszekedett fityingem sem és hason állapotban leledzik az én öreg barátom is.

A főúr erre lármazni kezdett és... hát most itt vagyunk!

A toprongyos öreg is megszólalt. Ráncoz kezével meg-megsimogatta a fiatal embert.

— Jó ember!... Roppant jó ember! Ne bántsák! — motyogta.

— Micsoda maga? — kérdezte a fiatal embertől a kapitány.

— Tulajdonkép semmi!... azaz az apám fia. Az apám földbirtokos, van jócskán egy pár száz holdja. Két hónappal ezelőtt volt, hogy egy vándorcirkusz járt mifelénk és én megismertem Estellát, belenézttem a fekete szeme éjszakájába és bolondul beleszerettem. Feleségül kértem. Az apám akkor kivert a házból. Kitagadott...

— Nem kell a birtok, nem kell semmi! — vágtam oda önérzetesen. Elindulok a magam lábán is...

— És el is jutott egészen a — kapitányságig! — jegyezte meg csendes maliciával a kapitány.

— Borzasztón szerelmes voltam kérem! Vak és bolond... Hát, míg tartott a pénz, Estella is hallatlanul szeretett, de mikor elfogyott, azt mondta, hogy én bizonyára okos fiú vagyok, s akkor be kell látnom... Beléttam, s azóta kódorgok, barangolok cél nélkül. Az apámhoz nem mehetek vissza... szégyellem... és nagyon makacs az öreg úr...

A kapitány nagy figyelemmel hallgatta, aztán az aktái között kezdett lapozgatni.

— Megvan! Ez maga!

Egy körözünyfélét nyújtott át. Azon a fiatal ember képe, afelett vastag betűkkel: **Eltűnt!**

— Lássa, még sem olyan makacs az öreg úr! Keresteti, még jutalmat is tűzött ki a nyomravezetőnek. Ki fog vele békülni! Majd én táviratozok mindjárt!

— És akkor megkapom az ebéd árát! — lelkesedett a főúr, akit ez a fordulat láthatólag kielégített.

— Meg, fiam!

— Jó ember!... Roppant jó ember! Ne bántsák! — motyogta az öreg.

*

Másnapra apa és fiú egymás keblére borultak, s a „Fehér bárány”-ban megint nagy ebéd volt. Ott volt a toprongyos öreg is, aki könnyezve gyúrta magába a sok jóféléit.

— Jó ember!... Roppant jó ember! — motyogta.

— Csak egy kicsit bolond! — vágtára a vidéki magyar. — Egy cirkusz-frajlával megszökni?! — Dühösen belemarkolt a fehér bajuszába.

— Node most hazajössz fiam! Kell neked cirkusz?! Jó! Megházasítalak egy-kettőre. A házasság is cirkusz. És fogsz benne táncolni is, ahogy más fityűl... úgy mint én.

És ellágyultan gondolt a szép fehér öregúr arra a szelid, kedves anyókára odahaza, aki alig várja, hogy azt a rossz fiút karjaiba ölelje.

A SZINHÁZI ÉVAD MÉRLEGE

Ha csupán az anyagi mérlegét állítanók fel a múlt színházi szezonnak, azt kellene mondanunk, hogy Budapesten, a tartós gazdasági dekonjunktúra fővárosában, a legkockázatosabb vállalkozássá lett a színház. Valósággal úgynevezett „veszélyes üzem” és nem lehet csodálni, ha két-három igazgató nem bírta az évad végéig. A középosztály pauperizálódása megdöbbentő arányokban növekedett, a mozi és a rádió pedig fokozottan veszedelmes konkurencia maradt. Csakhogy... Csakhogy a színház elsősorban művészeti és irodalmi intézmény, tehát nem lehet egyoldalú üzleti szempontból vizsgálni, mit produkált egy esztendő alatt. Főleg nem számíthat ezeknek a szellemi, tehát erkölcsi tekinteteknek a kikapcsolására az a három színház, amelyet jelentős állam támogatással, vagyis közpénzen tartanak fenn. Ezek boldog gondtalansággal, hitelezőktől nem zaklatva, tiszta fejjel csinálhatnak programot, irányíthatják a magyar dráma- és zeneirodalmat, nevelhetnek új talentumokat, színpadi költőket és színészeket, sőt a rendezés terén is sikeresen véghezjuthatnak érdekes reform-munkáik.

A Nemzeti Színház és leányintézete, a Kamaraszínház állt a múlt évadban is a magyar színműirodalom élén. Nemesca a bemutatásra került eredeti darabok (Zilahy Lajos: „A tábornok”, Möriz Zsigmond: „Nem élhetek muzikaszó nélkül”, Vitéz Miklós: „A túlbuzgó fiatalember”) sikere, hanem a felújított színdarabok révén is. Kudarcot a magyar szerzők közül egyedül Kisbán Miklós (Bánffy Miklós gróf) „Martinovics” című zavaros történelmi drámája vallott. Már a külföldi darabok megválasztásában nem bizonyult Hevesi Sándor szerencséskezűnek. A „Narcisse” és az „Új Krisztus-passió” elhibázott alkotás, az előadásuk is fogyatékos volt — kevés nyomot hagytak a közönség lelkében. Viszont Bourdet szellemes játéka, a „Most jelent meg” határozott gazdagodása a Nemzeti Színház műsorának. És ez minden. Két színházban hat-hét bemutató: bizony nem sok. Ezért is hangzott el a parlamentben egy igen tájékozott egységspárti képviselő szájából az a kritika, hogy a Nemzeti Színház nem elégedhetik meg két-három

nagy sikerrel és nem szabad versenyeznie a magánszínházakkal az „en suite”, a sorozatos előadások dolgában. Szép, nagyon szép, hogy „A tábornok”-ot hetvenszer, a Möriz-vígjátékot majdnem százszor játszották egy évadban, de ha — ideszámítva Vitéz Miklós nagyszerű vígjátékát is — a két állami színház előadásainak majdnem a felét három darab foglalja le, hogyan jussanak szóhoz a várva-várt (és a minden szezon elején beharangozott) új magyar szerzők? És hogyan tudhat eleget tenni a Nemzeti Színház annak a rengeteg követelménynek, amelyet az angol, német, magyar klasszikusok műsorán tartása és a forrongásban lévő külföldi dráma megszólaltatása tűz elébe?

Hevesi Sándor jogos önérettel mutathat rá a vezetése alatt álló színházak rentabilitására. De vajjon a rentabilitás minden? Csaknem egymillió pengő szubvenció mellett és a drága sajtóreklám nélkül, amely a magánszínházaknak egész kis vagyona kerül, a kassa-szempont igazán csak másodrendű lehet. Megengedjük: sokkal szívesebben adják oda kitűnő szerzők a darabjaikat annak a színháznak, amely ötven-száz sorozatos előadást garantál, mint egy olyan Nemzeti Színháznak, amely a legnagyobb sikerű darabokat is csak egyszer-kétszer játszaná hetenként, de el tudunk képzelni olyan megoldást is, hogy a kivételes sikerből a következő szezonra is hagy valamit a színház, vagy ha olyan

óriási a közönség érdeklődése, akkor egy üresen lévő színházban (mindig akad ilyen a színházválság ez éveiben) folytatja a sorozatot. De akármennyire érdeke szerzőnek és színházi kasszáknak egy siker, nem szabad megbénítani a Nemzeti Színházat az ő hagyományos, nagyvonalú művészi programja teljesebb kibontakozásában. Más hátránya is van az ilyen en-suite-rendszernek. Egész sora a színészeknek nem jut szóhoz. A Nemzetinek számos olyan fiatal (és öreg) tagja van, akiket hónapokig nem látunk a színpadon. Ezt az egészségtelen rendszert maga Hevesi Sándor sem tartja fenn örömet, de neki — talán felsőbb utasítás folytán? — félszemmél mindig a napi pénzügyi rapportra kell sandítani.

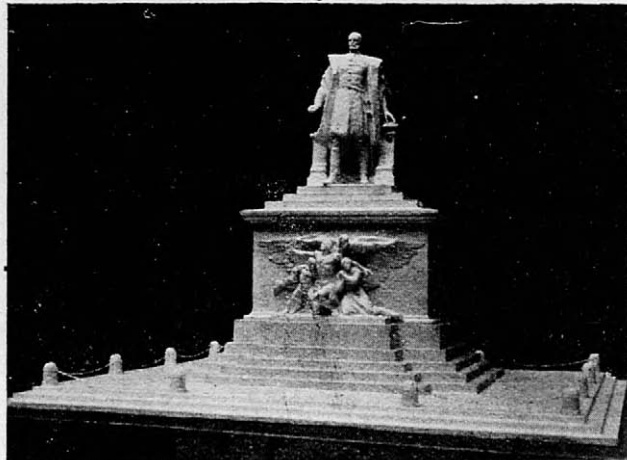
A múlt évben egy igen értékes klasszikus színésszel gyarapította a Nemzeti együttesét: Kürti József elfoglalta pár évvel ezelőtt otthagyott helyét a tragikus szerepkörben. Viszont nem minden alkalommal volt szeren-

A pályadíjnyertes Tisza-szobor főalakja

A pályadíjnyertes Tisza-szobor. Zala György és Orbán Antal alkotása

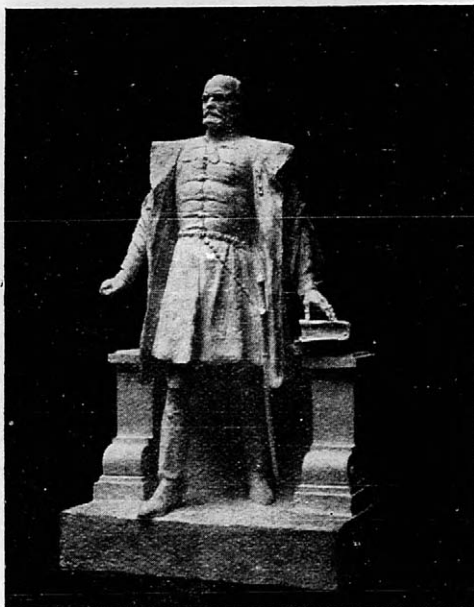
K. Stróbl Zsigmond Tisza-szobra. 3000 pengő jutalommal kitüntetve

csés Csontos Gyula foglalkoztatása shakespearei és egyéb klasszikus szerepekben. Haladéktalanul szüksége van továbbá a Nemzetinek úgynevezett „grande dame“-ra, aki a mai nagyvilági asszonyt tudja személyesíteni. Bajor Gizi gazdag palettájáról hiányzik ez a szín és végre is nem lehet mindent ezzel a színésznővel játszani. Márkus Emília helye ma sincs betöltve a Nemzetiben. De nélkülözük a vérbeli, a százperentes szerelmesszínészt is. Elég volt már a kísérletekből, — ha a Színiakadémia nem tudja kitermelni ezt a típust, tessék más színháztól kölcsönvenni. Ezekről eltekintve Hevesi Sándor olyan munkát végzett a lepergett szezonban is, amely méltán avatja őt magyar Reinhardt-tá a rendezés terén és Paulay Ede nagytehetségű utódjává a dramaturgiában. Hevesi ma vitathatatlanul büszkesége és vezére a magyar színpadi művészetnek.

Szervezettségével, komoly stílusra törekvő lendületével, műsorának változatosságával és elsősorban nagyszerű színészgárdájával, a Nemzeti mellett áll a Vígsház. A Molnár Ferenc-ciklus négy darabja, de különösen „Az ördög“ és a „Liliom“ az újdonság szenzációjával hatott. Az újabb nemzedék fódult a színházba, hogy a magyar színműirodalom vezérszemléjének első főműveit megismerhesse. A „Testőr“ általánosabb sikerének kifejlését a címszereplő helytelen megválasztása akadályozta meg, de „A farkas“-nak teljes hatást biztosított Törzs Jenő és Gombaszögi Frida tüneményes duettje. Az eredeti bemutatók a mult szezonban csak győnge eredményt hoztak. Harsányi Zsolt és Fodor László darabjai hamarosan le is kerültek a műsorról, noha — főleg Harsányi — izmos irodalmi tartalmassággal jelentkezett. A külföldi újdonságok közül „Mary Dugan bűnpöre“ és O' Neill neoimpresszionista, újszerű drámája, a „Különös közjáték“ megérdemelt nagy sikert hozott. Bethlen Margit grófnő első színpadi kísérlete, „A szürke ruha“ izgalmas társadalmi eseményként könyvelhető csak el, mindenestre bizonyoságot adva irónójának finom kvalitásairól. Az évadzáró „Volga-bár“ című zenés vígjáték jó hangulatát és telt házak jelében zárta le a Vígsház küzdelmes, de elismerést érdemlő évadját. A közönség szívesen látogatta a színház gyöngébb magyar és idegen darabjait is, ami főleg a mindig gondos rendezés, a gyönyörű színpad és a szereplők érdeme.

A Magyar Színház-ra, sajnos, nem kell sok szót pazarolnunk. Hozzá nem értő, kapkodó kéz vezette ezt a jobb sorsra méltó, szépmultú műintézetet. Reméljük, most már sokáig nem lesz szerencséje Budapestnek a sztár-rendszert nagymesterhez, aki vakmerő, de balul kiütött zsonglörködésével csak ideig-óráig tudta a jóhiszeműek érdeklődését megszerezni. Szívesen emeljük ki a Magyar Színház mult évadjának egyetlen magyar sikerét, Emőli Tamás és Török Rezső dramatizált Gárdonyi-regényét („Ida regénye“) és az „Agglegény apa“ című ötletes amerikai vígjátékot. Ezt a színházat olyan irodalmi és művészember kezében akarjuk látni, aki blöffök helyett komoly munkával, szakértelemmel és izléssel vezeti vissza az Erzsébetváros nagy drámai műintézetét régi hírnevé-

Kisfaludi Strobl Tisza-szobrának főalakja

hez és hiteléhez. — A *Belvárosi Színház* sorsát végkép megpecsételte a laza vezetés. Itt is gyökeres reform segíthet csupán. És ide is tettekés, munkás, fáradhatatlan dramaturg kell. Legszívesebben a mosolygó magyar vígjátékot, a zenés, könnyed komédiát szeretné látni ebben a bájos muzsahajlékban a publikum. — Az *Új Színház* a lapunkban oly sokat méltatott Földes Imre-drámával („Tűzek az éjszakában“) és Boross Elemér újszerű drámájával („Vakablak“) fényes szezonot vívott ki. Az új vezetésnek ezen az úton kell haladnia.

Zenés színházaink közül a *Király-Színház* vezetett a mult évadban. Két nagy, istenáldotta tehetségű színész: Fedák Sári és Gaál Franciska hozta meg a döntő sikert. A „Pista néni“ efemer komédia, de jó alkalmat adott Fedák ezerszínű művészetének kibontására. A „Diákszerlem“ mintaképe a jó és izléses operettnek. — A *Fővárosi Operettszínház* „Az utolsó Verebély-lány“ viharos sikere után ballépést ballépésre halmozott. Érthetetlen módon három agylágyulásos operettet rántottak elő, — mindegyike merénylet volt a józanág ellen. A szezonzáró „Pök“ című amerikai furcsaság azonban megmentette a szeont. — A *Városi Színház* számos kitűnő operaelőadás mellett néhány népszerű operett-újdonsággal örvendeztette meg hálás és nagyszámú közönségét. Végül hadd jegyezzük fel, hogy a *Budai Színház* nagy nyári slágere, a „Szökik az asszony“ mindenképen méltó Sebestyén Géza híres nyári sikereihez, sőt talán még azokat túlszárnyalja. Kardos Andor és a kitűnő Brodskzy Miklós operettjét Honthy Hannával, Zilahy Irénnel, Karácsony Pirivel, Delly Ferencsel, Pethő Attilával stb. Szívesen megnéztük volna bármelyik téli színházban is, még pedig nem is egyszer.

Ügyelő

ESTI SZÜRKÜLET

Heine. *Északi-tenger. I. 2.*

A tenger sárga partján
egyedül ültem, gondbamerülten.
Lehanyaglott a nap s a vízre
vörösén izzó sávokat vetett.
S a fehérfodrú, messzi habokat
tolta part felé az ár,
zúgva zajongtak, mind közelebb.
Különös lárma, füttyszó, suttogás,
kacaj és zsongás, sóhaj és süvöltés
és közbe titkos ének, bölcsődalszerű...
Úgy tűnt fel, hallok multbahullt mesét,
kedves, ösrégi regét,
mint egykor kisfiúkoromban
szomszédgyerekek meséltek,
ha nyári langyos estén
kölépcsejére vén kapunknak
halk meseszóra összekuporodtunk,
kicsi, szorongó szívvel,
figyelő, kíváncsi szemmel.
Amíg a nagy leányok
szemben az ablaknál ültek,
hol illatoztak virágcserepek.
S a hold fényébe vonta
mosolygó, rózsás arcukat.

Arad.

Göbl László.

A lakásberendezés legfőbb kelléke a szolid és izléses bútor, e tekintetben érdemes megtekinteni a **Bútorcsarnok Szövetkezet József-körút 28. sz. üzletének** újonnan átalakított helyiségeit, ahol a legnevesebb iparművészek kitűnő izléssel megtervezett és a **Bútorcsarnok Szövetkezet** kiváló műiparosai által elkészített bútorokból állandó lakásművészeti kiállítást rendez. Kiállítás nyitva 8-6-ig.

NEGYVENEZER HARANGOZÓ

Irta: Pásztor Mihály

Az angol harangozók szövetsége a minap tartotta Londonban lakomával egybekötött évi közgyűlését. Ne méltóztassék mosolyogni, mert ez a harangozó-szövetség nagyon komoly testület, amelynek negyvenezer tagja van. Nagy multja, tradíciója, története van a harangozók testületének. Szóval, minden figyelmet és elismerést megérdemel az a lakoma, amelynek keretében az angol harangozók megünnepelték önmagukat. Azt mondják, hogy Londonban már évszázadokkal ezelőtt is exisztált egy harangozócéh, melynek az volt a tiszte, hogy a Westminster nagy harangjait ünnepi alkalmakkor megkongassa. I. Richárd király idejében a nyergesek céhének volt az a kiváltsága, hogy a St. Martin-le-Grand nevű londoni templom harangjait meghúzhatta. A kultúrhistoria angol bogarászai kibogarászták azt is, hogy már 1602-ben volt a harangozóknak egy Scholars of Cheapside nevű társulata és ennek a társulatnak az irományait ma is őrzik.

A harangozóknak leghíresebb egyesülete mégis csak az Ancient Society of College Youth. Ez eredetileg londoni alakulat volt, ma már azonban bizonyos nemzeti karaktere van. Ez a harangozó társaság a minap tartotta meg a 291-ik közgyűlését. Anglia minden tájékról Londonba sereglettek a közgyűlés napjára a harangozók. A közgyűlési meghívó: kópiája volt a társaság eredeti privilégiumlevelének és az eredeti tagsági jegynek. Az eredeti tagsági jegyből ma már csak két példány van. Az egyik a British Museumban látható, a másik a Guildhall Libraryban. Ezt a társulatot 1637-ben alapították. Háza is volt ennek a különös társaságnak, melynek egy lord volt az első elnöke és az egyházközség előkelőségei a harangozók házába jártak gyakorolni a harangozást. Nagyon kedves időtöltésnek, remek passzióknak tartották az előkelő londoni urak egy időben a harangozást. Különösen az öreg urak rajongtak a harangozásért. Meg van írva, hogy öt esztendeig kellett gyakorolnia magát annak a harangozásban, aki annyira akarta vinni, hogy egyszerre öt haranggal tudjon harangozni. De a bankettjei is híresek voltak a harangozók egyesületének. Előkelő államférfiak rendes vendégei voltak ezeknek a lakomáknak, a híres politikusok szívesen jelentek meg az aktív harangozók között, sőt volt idő, amikor odáig fejlődött a dolog, hogy az előkelő urak jóformán kiszorították a hivatásos harangozókat. Egymásután London négy lordmajorja követte egymást a harangozó testület elnöki székében; a dísz- és tiszteletbeli harangozóknak nem

volt se szeri, se száma. Valamikor Londonban előkelőszámba ment a harangozás.

Ezeket a dolgokat mind csak azért mondtuk el, hogy hozzátehezzük: a magyar harangozónak távolról sincs olyan jó dolga, mint az angol harangozónak. Pedig magyar harangozó is van jó néhány ezer, de nincs se egyesületük, se céhük, sőt — tisztesség ne essék mondván — még tekintélyük sincs akkora, mint az angol kollégáknak. Arról pedig szó sincs, hogy a budapesti lordmajorok: Ripka Ferenc, vagy Sipőcz Jenő jókedvükben elvállalják a díszharangozói tiszteket. Nem a harangozóknak, bennünk van a hiba, ha ennek a kitünős mesterségnek nem jár ki az a megbecsü-

lés, amely megilleti. Mi, publikum; hátlatlanok vagyunk. Meghatódunk, ha megkondulnak a harangok, de nem gondolunk a harangozókra, akik pedig tudományuk legjavát vizik bele a kongatásba, művészetük és szakértelmük egész skálájával dolgoznak, mint ahogy egykoron egy Paganini, vagy egy Liszt Ferenc megszólaltatta a maga instrumentumát. A harangozónak azonban nem jár taps, minden elismerésünk egyedül a — harangé.

Időtlen idők óta mostohagyermek volt nálunk a harangozó. Ha az ember betűzgeti Pest város régi számadás-könyveit, nemcsak a dicséretét, de a fizetését sem igen találjuk meg a kiadási tételek között. Pedig bizonyosan voltak minden időben Pesten is harangozók, mert hiszen a harang magától csak a legritkább esetben szólal meg. És ha megszólal, akkor mindig baj van. Pest 1791. évi számadás-könyvében azt olvassuk, hogy

adás-könyvében azt olvassuk, hogy a börtönörnek hetenként konvenciósi tanítónak 90 forint, a poroszlók és az éjjeli örök 84 forintot, a sebészek, zenészek és szigetcsőszök 75 forintot, a hóhér 40 forintot, az óras 38 forintot, a harangöntő és az orgonapipró 12—12 forint fizetést kapott egy esztendőre, de a harangozó fizetéséről egy árva szó sincsen Pest város számadás-könyveiben.

Mi fizetése volt tehát a harangozónak? És volt-e egyáltalában fizetése? Örök titok marad.

Pedig a régi időkben különösen fontos dolog volt Pesten a harangozás. Nemcsak a templomba hívta a híveket, nemcsak az áhítatosság idejét jelezte, hanem a munka kezdetét, a délebed idejét és a munka végét is a harang szava adta tudtára a polgárságnak. Nemcsak a templom tornyában szólalt meg időnként a harang, hanem a városháza tornyában is. Harang jelezte az időt, a tüzet, a vizet és egyéb veszedelmeket. A városház harangját kongatták meg Szent György-napján, mikor polgármestert választott Pest városa. A városház tornyában szólalt meg a harang akkor is, amikor vesztőhelyre kísérték valakit.

A régi pesti bürgereknek szükségük volt a harangszóra. A harang figyelmeztette őket, hogy mikor dolgozzanak és a harang mondta meg nekik, hogy megfőtt az ebéd. A harang figyelmeztette a pestieket, hogy tüzre-vízre vigyázzanak, végeredményben azonban a láthatatlan és titokzatos harangozó volt az, aki tüzre és vízre vigyázott és megkongatta a harangot, mert még akkor is szól, beszélt és hívogatta a híveket, mikor a hívek az igazak álmát aludták. A belvárosi plébánia tornyában például 185 esztendő óta minden éjjel megszólal a harang. Hajnali harangszó a neve ennek a pesti specialitásnak, amely a nagy pestisjárványig vízsi vissza az emlékezést. 1741-től 1744-ig rettenetes pestisjárvány dühöngött Pesten és Budán. Rengeteg embert pusztított el a pestis és éjszaka volt, mikor a járvány megölte az utolsó embert. És aztán maga a pestis is elmenekült innen. A borzalmak emlékére a hívők Budán, a Szentháromság-téren, pestis-oszlopokat állítottak, Pesten pedig minden éjjel meghúzzák a harangot abban az órában, melyben utolsó áldozatát vitte el a másvilágra a pestis.

A harangozó volt a régi pestiek éjjeli őre, időmutatója. Csak az a baj, hogy már a régi jó időben is rosszul jártak a pesti órák; már akkor sem tudtuk, hogy hányat ütött...

HALLOTTA MÁR, NAGYSÁGOS ASSZONYOM?

— ...Egy bécsi asszony válópört indított a férje ellen, azon a címen kérve a házasság felbontását, hogy a férje keresetképtelenné vált. A férj ezt nem is tagadta a bíróság előtt,

Earle Foxe, Hollywood

mondja a római jog, — ami neked jogosan jár ki, az nekem is dukál. A házasság a legeszményibb szolidaritása férfinek és nőnek, egyforma jogokkal és kötelezettségekkel, egyforma kockázattal, jóban és rosszban. A bécsi bíróság precedens-számba menő ítélete bizonyára gondolkodóba ejti a könnyelműen válópörösködő asszonyokat. A hasonlón léha férjeket már régebben hoppon vette a civilizált országok igazságszolgáltatása.

*

— ...És ha már a válópöröknél tartunk, hadd mondok el egy budapesti válókereset sajtósági kulisszatitkait. Egy harmincöt év körüli mérnök megelégtelt, hogy a felesége minden második nap éjjelig elmaradt hazulról, amit ne tessék elszörnyedéssel hallgatni, mert önagsága igen rendes társaságokba járt el, legjobb barátnői házához, ahol vidáman áldoztak a bridge- és a rómi-szenvedélynek. Ezenkívül az sem tetszett a férjnek, hogy az asszony hetenként kétszer-háromszor cukrászdában oszonnázott, még pedig vegyesen férfiak és nők társaságában, persze igen előkelő helyeken, nem holmi eldugott, kis randevu-cukrászdákban. Az asszony nevetve vallotta be a bíróság előtt, hogy igenis, ő mind elkövette a terhére rótt „büneslekményeket“, sőt azt sem tagadta, hogy többször egyetlen férfi-ismerősével, férjének egyik legjobb barátjával jelent meg a városligeti Gerbeaudban. „A férjem — mondotta — mindezt pontosan tudta. Én sohasem csináltam titkot abból, hova megyek, hol vagyok,

Ha olyankor mentem el hazulról, mikor a férjem nem volt otthon, írást hagytam hátra, amelyben az állt, hogy itt meg ott vagyok található. A férjem csak ujabban kifogásolta, hogy nélküle járok társaságokba, cukrászdákba. Azelőtt szó nélkül türte,

Madge Bellamy, a „Fox“ sztárja

sőt ellentámadásba ment át. „Én — ugymond — eltartottam a feleségemet, tisztességesen gondoskodtam minden házi szükségletéről, amíg keresni tudtam. Betegség folytán elvesztettem a munkakörömet, képtelen vagyok eltartani a feleségemet, sőt magamat sem tudom eltartani. A feleségemnek rendes ipari foglalkozása van, ennél fogva kérem, hogy amennyiben a bíróság helyt ad a válókeresetnek, kötelezze a feleségemet arra, hogy engem eltartson.“ A bíróság magáévá tette a férj érvelését, kimondta a válást, egyben tartásdíj fizetésére kötelezte az asszonyt. Azt hiszem, ez az első eset a világ, illetőleg a polgári perrendtartás fennállása óta, hogy elvált feleség tartásdíjat fizet a férjnek. Szép kis perspektíva, ugyebár, nagyságos asszonyom? ... A bécsi bíraktól nem lehet megtagadni a méltányosság iránt való érzéket és el kell ismerni, hogy friss etikai tartalommal töltötték meg a házasságnak manapság oly hamar lazuló kereteit. Mert, valljuk be, könyörgöm, meglehetősen adag kiméletlenség kívántatik ahhoz, hogy egy kereső asszony eldobja magától a szerencsétlenné vált férjet, aki pedig igen jó volt neki addig, amíg a két keze, vagy az agya munkájával el tudta őt tartani. Ha a kereső férjet nagyon helyesen és igazságosan arra kényszeríti a törvény, hogy megunt feleségének egzisztenciájáról gondoskodjék, akkor ezt a bánásmódot — a nő mai felszabadult helyzetében — joggal megkívánhatja a munka- és keresetképtelen férj is a kereső, vagy „egyszerűen“ vagyonos feleségtől. Quod uni justum, alteri aequum, —

mindig tudomásul vette, hol járok és nem tiltott el föle, hogy a barátnőimnél éjjelig szórakozzam, vagy hogy délután cukrászdában kávézzam. Mindössze egy hónapja, hogy vétót mondtam az én ártatlan mulatságaimmal szemben. Már pedig, aki éveig tür egy helyzetet, az eljátszotta azt a jogát, hogy tiltakozzék ellene.“ A férj mindent nem tagadta, de kifejtette, hogy ő azért volt kénytelen elnézni a felesége „egyéni akcióit“, mert nagyon rosszul ment a dolga és anyagilag nem tudott eleget tenni a felesége szórakozásainak. Most azonban jobbra fordultak a dolgai és nem hajlandó tovább türni az asszony kiruccanásait. A bíróság megkérdezte: miből fedezte az asszony a költséges kártyázást, meg a cukrászdába való járást? Az asszony azt válaszolta, hogy apró kölesönöket vett föl, de azt már nem volt hajlandó megmondani, hogy kiktől. A bíróság nem mondta ki a válást, még pedig avval a megokolással, hogy a férj, aki éveig tür a feleség bizonyos életmódját, elvesztette az erkölcsi jogosultságot ahhoz, hogy feleségét a már megszokott és tolerált életmód megváltoztatására kényszerítse. Azt hiszem, ebből az igazságos ítélethöz viszont igen sok pesti férj fog okulást meríteni.

*

— ...Záradéku hallgasson meg, nagyságos asszonyom, egy exotikus történetet a perzsa nőemancipáció körül folyó harcokból. Teheránban „Safak Sork“ címen egy ujság jelenik meg, amely harci zászlóul a nők elnyomását tüzte ki. Egy Sijavus nevű

perzsa ujságíró legutóbb vad kirohánást intézett a nők ellen, szemükre hányva minden emberi gyarlóságot, hibát és bűnt. Szörnyű filippikájában szembeállította a Kelet szolid, visszavonultan élő asszonyaival a Nyugat, főleg Amerika és Franciaország emancipált hölgyeit. Szerinte ezek viszik romlásba az országot, ezek kergetik a társadalmat az erkölstelenség, a korrupció és a panamák fertőjébe. Sijavus mester nagyban élvezte zord cikke hatását, mikor váratlanul megjelent a szerkesztőségben egy bátor és okos asszony, bizonyos Sovdabeh nevezetű, aki sok ezer megbántott perzsa nő nevében követelte, hogy az ő kontra-cikkének helyet adjanak. Sovdabeh alaposan elintézte Sijavus urat. „Ez az ember — írta — bizonyosan olyan

asszonyt vásárolt magának, aki léptenyomon megcsalja. Ennek az embernek halvány fogalma sincs a női lélekben rejlő kincsekről, asszonyi jóságáról, hűségéről, önfeláldozásról. Ez az ember biztosan egy szikkadt, csalódott, szomorú öreg ember.“ Az ujság helyt adott az energikus cáfoló iratnak és ezzel megindult Perzsiában a cikkek lavinája egy olyan kérdésben, amely a Nyugatot évszázadokig tartotta izgalomban, de amelyet szerencsére eligazított az élet, ez a mi bonyolult, érdekes, új meg új változattal szolgáló kulturvilágunk. De hol tart még ettől Perzsa? A női nemnek olyan brutális megsértése, mint aminőre Sijavus tetemedett. Európában elképzelhetetlen. Sőt: itt már úgy ki van építve a modern nő társadalmi és gazdasági pozíciója, hogy olykor maguk a nők is megsokalják. Igaz-e, nagyságos asszonyom? ...

A LÁRVÁIKKAL RAGASZTÓ HANGYÁK, A KÖVEL FELFEGYVERKEZETT TINTAHAL

Ha egyszerű fogalmazással azt mondjuk, hogy az állatok is használnak eszközöket, akkor kissé meglepően hangzik ez a mondat, pedig valójában mégis úgy van, hogy az alacsonyabb fokon álló állatok is használnak bizonyos eszközöket, nem tudatosan ugyan, hanem ösztönből. Az állatoknak ilyen ösztönös eszközhasználatát figyelték meg természetudósok például a hangyáknál, amelyek a fészket levelekből építik meg. Hosszú ideig nem is sejtették a természetudósok, hogy ezek a kis állatok hogyan ragasztják össze a leveleket, amikor a ragasztáshoz felhasználandó anyaghoz nem jutnak. Végül azonban hosszas megfigyelés után rájöttek, hogy a hangyák erre a célra a lárvák felső állkapocsmirigyének váladékát használják fel. Hogy a ragasztás műveletét véghez tudják vinni, a lárvák fejtét előbb az egyik, majd a másik levélhez nyomkodják oda. Eközben a lárvák felső állkapocsnak a mirigyei olyan váladékot bocsátanak ki, amely ragasztásra alkalmas és gyorsan száradva, összetartja a leveleket. A hangyáknak ezt a ragasztó műveletét eddig ötfajta hangyánál állapították meg, amiből arra következtetnek, hogy valamennyi többi hangyafajta ugyanilyen módon építi meg a fészket. A lárvákat tehát a hangyák szerszámainak tekinthetjük. A hangyák fészkekragasztása kétségtelenül tisztára ösztönös cselekedet, amint-hogy a hangyák igazi ösztönlények.

A szerszámhasználatnak egy másik érdekes esetét a darazsaknál figyelték meg, még pedig annál a darazsfajnál, amely árkokban él. Ezek a darazsak a végtagjaikkal lyukat furnak a földbe, ahova azután elraktározzák a zsákmányukat, például a hernyókat és a zsákmányukra nehezékeknek ráteszik egy tojásukat. A lyukat azután homokkal és földdel betakarják. Egy természetudós, Peckham, egy ilyen darazsnál megfigyelte, hogy kis követ cipelt elő és ezzel zárta le annak a lyuknak a nyílását, amelybe a zsákmányát elrejtette. Hasonló esetet más természetudósok is észleltek. Az a kis kődarabka, amellyel az árokban élő darázs elleplezte az elásott élelmitartálékát, szintén joggal mondható a darázs szerszámjának.

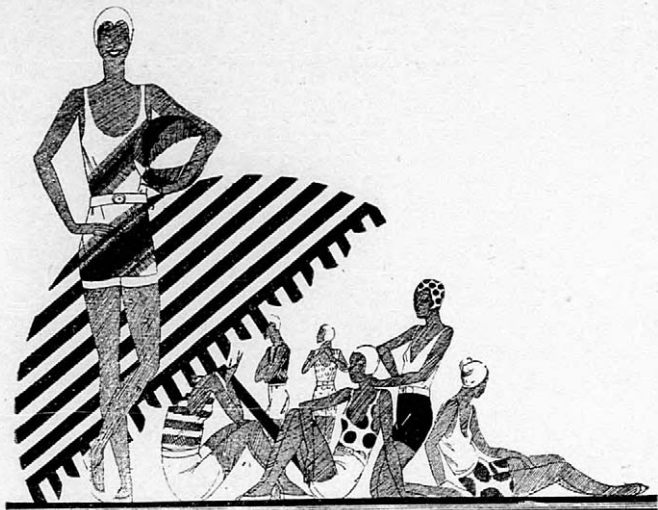
Az alacsonyabb fokon álló állatok ösztönös cselekedeteinek és segítőeszközhasználatának nagyon érdekes esetéről számol be egy angol természetudós: Power, aki elmondja, hogy látott egy tintahalat, amely a zsákmányát kövel felfegyverkezve várta. Egy akváriumban zajlott le az eset, ahol a tintahal egy kagylóra lesett. Amikor a kagyló kinyitni készült két héjját, akkor a tintahal a két kagylóhéj közé

dugta a követ és így megakadályozta, hogy ebbe a természetes védőpajzsba újból elzárkózhassék a kagyló. Ezzel az ösztönös ravaszsággal azután elérte azt, hogy a kagylóból belakmározhatott. Természetesen éppen úgy, mint a darazsnak Peckham tudós által megfigyelt esete, úgy ez a tintahal-eset is csak egy különlegesen érdekes példája annak, hogy az állatvilág milyen ösztönökkel tud magán segíteni, amikor az élete fenntartásáért harcol.

Életlenül érdekesek azok az esetek is, amelyeket az idomítás produkál. Példátlan türelemmel ösztönállatokat is rá lehet szoktatni bizonyos eszközök és szerszámok használatára, de ezek az esetek természetesen nem olyan jellemzők biológiailag, mint amikor a nagy természetben az ösztönélet szavára cselekszik valamelyik állat.

A majmok, főként az emberszabású majmok, igen sok érdekes esetét szolgáltatják annak, hogy milyen ösztönnel tudnak a maguk számára eszközöket teremteni abból a célból, hogy az élelmüket megszerezzék. Megfigyelték például, hogy egy csimpánz ládát vitt egy fa alá, amelynek a gyümölcsét meg akarta dezsálni. A majmok különben, ha fogságba kerültek, nagy utánzó hajlandóságuk révén az embernek sok olyan cselekedetét lesik el, amelyeket azután maguk számára hasznosítanak. Várkonyi Titusz

A KÖNYVNYITÓ ASSZONY

— Regény —

Irtá: Rác Pál

X.

Kibámult az ablakon. A világosodó égen már csak egy pár nagyobb csillag ácsorgott. A zöldbe játszó földeken szürke, alakatlan ködállatok hemperegtek. A tavaszi levegő illatos erőt szórt ki magából. A nyitott ablakon keresztül Gencsi tele tüdővel szívta.

Isten veled, te város...

Csendesen mormogta. Úgy látszott, hogy mégis csak fáj neki a válás. Megborzadt attól a nagy idegenségtől, amelybe kattogva rohant vele a vonat.

Az ég tetejéről már a keleten született napsugarak reflexe hullott alá. A színek egész skálája vibrált a tavaszi természetben. És ez olyan megnyugtató, olyan csillapító volt most az ő számára... Szinte egész távolról gondolt vissza a Lajkóval folytatott szenvedélyes beszélgetésre. Nem kavarta fel belül semmi és mégis olyan hatással volt rá, mint egy tisztító gyónás. Elváltak. Barátsággal és egy titokkal, amelyből hiányzott a Margit szélesaljú alakja... A képek rendszertelenül kergetőztek át agyán, amíg Boriskáig nem jutottak... Már majd elszunnyadt Gencsi, amikor a vonat fékezni kezdett. A félálom kiosont a szemén és Gencsi a szokás visszatérő hatalma alatt önkéntelenül is táskájához kapott... Észrevette magát és visszaereszkedett a helyére. Már egészen világos volt. A kis állomáson kialudt arcú parasztemberek kapaszkodtak fel a közszenporos kocsikra. A kalauz jegylukasztó kulcsa az ablaka alatt villant meg; a vonatvezető trombitája elbődült és a vonat zihálva loholt tovább, mindig gyorsabban és gyorsabban, hogy maga alá szedje a fényes tetejű vaspántok kilométereit...

Gencsi a vidéket nézte. Megrázkódott, mikor a távol ködéből Kaponya bontakozott elő... A nap éppen abban a pillanatban buggyant ki egy hegyszakadék száján. Színei ráhullottak a kaponyai templom hármaskeresztjére; bevilágították a szomorúfüzes temetőt és megpihentek a paróchia széles, erős fedelén.

A Gencsi szíve körül facsaró fájdalom keletkezett. Pillanatok alatt rázuhant lelkére az itthagott emlékek halmaza... Boriska, az édesanyja, ahogy összekulcsolt kézzel mondta előre az esti imát, miközben a kicsi harangocska visongva nyelvelt. Végigjárta képzeletével az egész plébániát, végig a falut, a határt és végül megállt a nagy fa alatt, melynek árnyékában fehér abrosz virított a kerek asztalon... Itt maradt el tőle az igazság és a boldogság.

— Boriska! — suttogta megfélemedkezve. — Boriska!... Mért tetted ezt velem?

Gondolataira, mint a héja, csapott rá a jóslat. Már megint a jóslat!

— Nem igaz! — hevesen tiltakozott. Keze ökölbe szorult és sirni szeretett volna.

A vonat lassúdni kezdett. Gencsi ijedten kuporodott össze. Lehunyta szemét, nem akarta, hogy bárkit is lásson. Kocsija már a váltókon csattogott, amikor kezébe temette arcát. — De ezt már hiába tette.

Pillája alá odarajzolódott a Boriska képe. Élesen és mosolygón, mint ahogy utójára látta a diófa alatt. A vonat megállott. A kívülről betolakodó zürzavar botor rendtelenségben kergette át agyán a képzeteket és Gencsi belemarkolt az arcába, hogy kitépien magából mindent, ami ideköti. Gondolatait erre a pontra erőszakolta, míg félíg önkéntelen mozdulatai mindennek az ellenkezőjét vitték véghez. Érezte, hogy nem volna képes ezen az állomáson keresztülrobogni és egy ismeretlen parancsoló erő hatása alatt kilódult a tadatából, kiesett belőle az énje és csak akkor eszmélt fel igazán, mikor arcul csapta a faluszagú friss szellő, míg előtte huhutolva gurult el a füstös testű vonat.

Gencsi ott állott kézitáskájával a sinek között. Még mindig a guruló vonat után bambáskodott és mikor ismét megindultak gondolatai és letelepedett az állomás előtti falócára, rájött, hogy egy megfejthetetlen titok varázsa vonta ide, ez alá a füstös eresz alá.

Feltúrta a kabátgallérját. Fázott. A Boriska rejtélyes viselkedésére eddig még nem is próbált elfogadható magyarázatot keresni. Nem akarta, vagy inkább nem volt rá ideje. Most azonban, mintha a tiszta vidéki levegő józanítólag hatott volna rá, ahonnan csendes szerelmők kiindult. Nem férhetett hozzá kétség, hogy Boriska szerette őt. Sokat beszéltek róla. Kart karba fonva végigbarangolták alkonyattájt a gazdag határt. Volt idejük a beszédre. Egy dologról azonban sohasem esett szó közöttük: a házasságról. Megerőltette visszaemlékezéseit. Nem volt szó róla sohasem. Akkor fel sem tűnt neki, ma azonban, ahogy visszagondolt rá, igen fontos körülménynek tekintette. Talán itt volt valahol a hiba. Boriska szerette őt, talán indokolatlan baráti szeretettel, de sorsa már elintézetten feküdhett tudatában... Ki tudhatja? Multjából jóformán semmit sem ismert. Lehet, hogy édesapja már rég elintézte. Kurtán és nyárspolgáriasan intézte el valamelyik szomszéd plébánossal, egy templombúcsú utáni ebéden, mikor is odaigérte leányát a szomszéd plébános kispap fiának, aki nemsokára szentelődni fog. Nem lehetetlen, hogy ilyesmi történt. Hiszen Boriska számtalanszor elárulta, hogy mennyire édesapja befolyása alatt van. Lehet, hogy ez is már elintézettség volt a családban, mikor ő képzelt csalódásával és valódi szerelmével felbukkant a paróchia családi életében. Mit tudhattak a szülők, hogy a kettőjük viszonya hova fejlődött ki? Nem tudhatták! Bizonyosan sejtelmük sem volt az egészről.

És eszébe jutott az a rémült arc, az a megkövült tekintet, az a kétségbeesett felajdulás, amely oly erővel tört ki belőle, hogy darabokra szakgatta a szívet. De kiért. Bizonyára félelmében tört ki, az apai tekintély hatása alatt, egy titkos megállapodás épségben tartása érdekében, gyermeki önfeláldozásból, de asszonyos megnyilvánulással, úgy, ahogy ő még sohasem látta. Megtörtént és csakis így történhetett. Okát másban hol is kereshetné?

A Boriska kislányosan képzelgő, regényes hajlamú természete bizonyosan más tartalmat adott viszonyuknak, mint amilyen a házasság lehet. A házasság bizonyosan, mint valami szükségyszerű követelménye a megélhetésnek, csakis ilyen alakban élt tudatában, míg az ő szerelmük szórakozásra szánt csecsebecse volt, amit dugdosni olyan jó, titkolni olyan izgató volt.

Az állomásfelügyelő ott sétált az állomás előtt. Állhatatosan szemlélte a magába mélyedő embert. Bizonyosan ráismert. Visszaemlékezett a tavalyelőtti nyárra és most érdeklődve nézte azt az embert, akiről hasábokat irtak össze a lapok és a kor hőségé léptették elő. A felügyelő olvasta mind, Jólban tudta minden részletét az izgalmas eseménynek, mint maga a tettes. Nagyon sze-

retett volna szóba elegyedni Genesisel, de az mereven nézte a lába előtt elszórt, apró szitált kavicsot és ajka szárazan tapadt össze a bajusza alatt.

Elhatározás alakult ki benne, hogy végére jár a Boriska titkának. Joga van hozzá, hogy szétrobbant boldogságát számonkérje attól a leánytól, aki az egyetlen és az igazi volt az ő számára. Érezte, hogy még mindig nagyon szereti. Talán jobban, mélyebben, mint valaha. Ma más ember volt. Örjítő harcban a tudatával, kínzó együttélésben az érzelmeivel, amik űzik, ebrudalják oda, a füstölgő, fehér kéményű paróchia felé, ahhoz a leányhoz, aki egyszer elűzte magától, talán azért, mert nagyon szerette...

Felállott, kézitáskáját odaadta a jól ismert váltókezelőnek, s elindult a harmatos úton. A fűszálakon lógó harmatsöppekben darabokra tört a vakító napsugár és behullott a szemébe.

Lassan ment. Zsebbe mélyesztett kézzel, lekonyult fejjel, álmatagon szedte lábát a nedves porban. Nem tudta még, hogy miért is megy, de azért ment. Vajjon van-e joga kérdőre vonni azt a leányt? Ezek után! Már, ami vele történt és amit mindenki tud, ezek után van-e joga?

Úgy hitte, hogy nincs. És mégis ment. Mégsem tért vissza, hogy a legközelebbi vonattal podgyásza után utazók új állomáshelyére, egy felvidéki kis városba, ahol senkisé ismeri, ahol ő sem ismer senkit, ahol élhet majd esendben, bután, céltalanul... Nem fordult vissza. Pedig tudta, hogy megjelenése egy cseppet sem lesz kellemes a tisztas pap házában, ahol a jó erkölcsökre olyan féltőn vigyáznak. Ilyen botrányba keveredett házas ember, mint ő, sehogysem alkalmas vendégül ott, ahol eddig a legjobb véleményel voltak felőle. És Boriska? Vajjon mit fog kérdezni róle? Bizonyosan semmit. Talán nem is fogják megengedni, hogy találkozzék vele. Elég volt a múltban, mikor beteggé lett a kiállott izgalmak miatt. Nem tanácsos az ilyeneket megismételni. Talán a pap sem fog vele szóbaállani. Talán az sem... Ökölbe szorult zsebében a keze és torkában forrongott valami erőteljes, feltörni készülő zokogás.

— Azért is!

És belevágott öklével a levegőbe, amitől aztán megkönnyebbedett kissé és megalázottsága sem fáj annyira. Elhatározta, hogy mégis csak bemegy. Nem érzi magát bűnösnek, csak szegénynek, nyomorútnak, kivetettnak...

Nem fog kérni semmit, nem fog szólni semmit, csak azért fog könyörögni, hogy láthassa még egyszer Boriskát, mielőtt végleg elmenne erről a vidékről. Hogy még egyszer láthassa és megcsókolhassa a kezét és megkérdezhesse hogy nem gyűlöli-e, hogy az, ami volt, ami olyan szép, olyan boldogító volt, hogy az, ami kettejüké volt, hogy az igaz volt-e... hogy az igazán úgy volt-e?

Hirtelen kábulatba ejtő rajongás futotta át és úgy érezte, hogy most, most ebben a pillanatban, meg tudná ölni a világot.

Mégis óvatosan lépett be a paplak kapuján, ahol gögös pulykák lépegettek a tornác előtt és egy lompos szőrű anyakutya nyalogatta vígan hempergő fiait.

A konyhaajtó üvegén át egy eseléd tekintett ki. Mosolygós arca szélessé vált és hunyorogva fordult vissza. Az előszobában hallgatva állott meg Genesis. A szíve a mellé nyét verte. Az ebédő ajtaja megnyílt és ott volt előtte a papné. Jól táplált természet előnyösen simult a pongyola. Űde arcán meglepődés vonaglott át. Kővérkés kezét összecsapva, közeledett a mérnök felé:

— Hát maga hogy kerül ide, jó ember?

A szeme mosolygott és felpihegett a keble, ahogy mondta. Szavaiban ott volt a szíves vendéglátó bizalmaskodása.

Genesis sápadtan hajolt le az asszony kezéig és ujjai közé fogta.

Szóltanul, szinte áhítatosan csókolta meg. De a papné nem időzött. Melegen szorította meg a mérnök hosszú ujjait és az ebédő felé fordult.

— Boriskám, lelkem, gyere csak! Nagy meglepetés! Nem is gondolod, ki van itt!

És kézenfogva vezette be Gencsit a széles, pipafüstös ebédlőbe, ahol Boriska nyújtotta felé kezét és boldogan mosolygott a mérnök fokozódó zavarán.

Leültették. Tegenyi még a templomban volt, s így csak hármásban maradtak. A papné felvidultan kérdezte meg vendégét:

— Ne szerénykedjék, hanem mondja meg, reggeli-zett-e már?

— Ugyan, mama, — igyekezett szóhoz jutni Boriska — hogy is kérdezhetsz ilyet? Hiszen tudnod kellene, hogy aki a hajnali vonattal érkezik a városból, annak nem volt alkalma reggelizni, ha csak valami hideget nem hozott magával, de úgy látom, magának még esomagja sincsen.

Genesis nagyon megörült, hogy végre ő is minden nagyobb bevezetés nélkül szóhoz juthat, azért élénk, de határozatlan gesztussal kísérte szavainak sorát:

— Ó, dehogyis! Van nekem esomagom, de kint hagytam az állomáson, mivel úgyszólván tovább kell utaznom, tekintettel arra, hogy áthelyeztek...

Itt megakadt. Éppen odaért beszéde nyomán, ahová a legtávolabbról sem akart. A szavak azonban jöttek. Sablonos kifejezések, amik önkéntelenül is belesodorták az ő mindennapos dolgaiba, amik el sem pihentek még az emlékek emlékezetének mélyén.

A hölgyek azonban sokkal figyelmesebbek voltak és nem fonták tovább a szóláncot, hanem mindaketten egyszerre emelkedve föl, reggeliért akartak menni.

— Nohát, akkor mégis csak éhes lesz... Hagyd csak, mama, majd én behozom. Látja csak, mérnök úr, ilyen világ van még mindig falun, hogy amíg a vendég nem evett, nem is érdeklődnek egyéb dolgai felől.

Mikor Boriska kilebbent az ajtón, Genesis palástolatlan aggodalommal fordult a papnéhoz:

— Sokáig beteg volt Boriska... akkor?

A papné hirtelen nem értette.

— Hogy beteg lett volna? Ugyan mikor?

Genesis ismét visszaesett régi zavarába.

— Hát akkor... ha méltóztatik rá emlékezni... amikor én itt voltam és... és... elváltunk...

Az asszony arca elkomolyodott, mert a felelet elől ki nem térhetett.

Blanche le Claire (Hollywood) Foto: Herberth
színésznőnek ugyanolyan a vállmérete mint a milói Vénusznek

— Hja igen! Akkor?...

— Igen, akkor.

Tegenyiné az ölébe sütötte szemét és ujjaiával játszadozott.

— Igen, akkor egy kicsit beteg volt. Azaz, hogy utána valami búskomorság vett rajta erőt. Nem is tudjuk, mi volt vele akkor. Láttuk, hogy szenved, szenved, de hogy tulajdonképpen miért? ... Szóval, igen beteg volt ő szegény... nagyon... Ugy, hogy én kétségbeestem állapota felől, alig hittem, hogy kiheveri... de látja, jó az Isten, csak benne kell bízni és ő megsegít... No, de hagyjuk most ezt... — és a belépő leány felé fordulva, hangosan jegyezte meg: — Amint látja, az én Boriskám egészséges, mint a makk, sohasem is volt semmi baja...

— És sokat fejlődött, még többet szépült, amióta nem láttam...

Tekintetével rápihent a leány izmos, sugar alakjára és a szívébe szívta a Boriska kedvesen csillámló pillantását. Egészen felbátorodott. Nincs itt semmi baj. Ezek a jó, falusi emberek, az ő nyugodt, edzett, egészséges idegeikkel, egészen másként élik a maguk hétköznapi életét. Itt nemi boncolgatnak. Itt nincs filozófiálás és nincs töprengés. Itt egyformán kedvesek, jók, becsületesek és darabosak az emberek.

A papné, dolgaira hivatkozva, csakhamar eltávozott, előbb azonban kijelentette:

— Aztán nálunk marad ebédre!

Mikor magukra maradtak, a Boriska mosolygós, kerek arcán sárga vonalak kezdtek rajzolódni. Vidámsága lassan, lassan komolysággá szürkült, mint ahogy egy szép nyári alkonyulás szokott. Szeme kitágult és mélységes kékségében ott volt valami homály, amitől Genesi már előre megborzadt. De erőt vett magán. Félénken, de vágytól égően nyúlt a Boriska kezéhez. A magáéba fektette és csendesen símogatta végig hársony tapintású bőrét.

Hosszú, kínos szünet állott őrt hangulatuk fölött, mely alatt csak szemök tekintete ölelte át egymást, szevedésektől megszeltemen, megértőn és megbocsátón, mint két egyforma bűnös. Akiknek nincs mit egymásra vetni...

Végül mégis csak Genesi szólalt meg előbb:

— Eljöttem, mert hajtott a vágy! Eljöttem, mert úgy parancsolta végzetem. Eljöttem, mert egy titok kínos bizonytalanságban tart, amitől — bármi áron is — szabadulni akarok!

A leány szeme könnyes lett. Kívánatos ajkát összeszorította és keze átfogta a mérnök kezét, szorosan, nagyon szorosan. Genesi pedig tovább beszélt:

— Azt hiszem, Boriska, hogy tud rólam mindent. Benne volt az újságokban és tudja mindenki azt, ami történt, de senki sem tudja, hogy miért... senki, senki...

Boriska hevesen rázta meg dús szőke fejét.

— Nem, nem... Én tudok mindent! En tudlak az eseményeken. Én látom azt, amit senkisé lát, én tudom azt, amit senkisé tud és okos lettem azóta, nagyon okos... azóta... amióta elváltunk és maga mérnök úr... maga, Károly, végigjárta ezt a kálváriát...

Nem birta tovább. Felállott és az ablakhoz futott. Zsebkendőjét a szemére nyomta és zokogott. Sírása azonban nem a megbántott, a nagyot csalódott könnyhullatása volt, hanem olyané, aki kisért magából mindent, ami fáj, ami keserű és elsorvasztó csak azért, hogy üresség maradjon utána a lelkében, megmérhetetlen üresség...

Az előszobából léptek zaja tolakodott be. Tegenyi jött a templomtól. Ahogy belépett, Boriska, könnyein át, mosolyogva szaladt feléje és a mellére bújt, míg finom, rózsaszínű újjával gyermekesen mutatott rá a mérnökre:

— Ni csak, ki van itt!

És a sírásán át göresös zokogásba kezdett, amely később kisleányos kuncogássá halkult.

A pap széles kezébe fogta leánya fejét és a szemébe nézett.

— Hagyd abba szívem, mert mamád bármely percben beléphet és nem szabad téged így találnia!

Azután a mérnökhöz lépett és köszöntötte:

— Örvendek magának, fiatal barátom!

Genesi ismét zavarban volt. Amit most ezekben a percekben látott, az egyrészt teljesen érthetetlen volt előtte, másrészt igazoltnak látta okoskodását, mikor arra gondolt, hogy ez a pap, egyetlen leányának sorsát már jó régen és nagyon ridegen intézhette el...

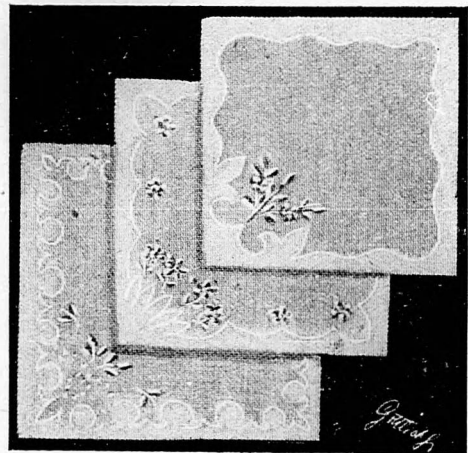
*

A növényzetben gazdag falusi kert jól ismert zugában, egy sűrű lugas rejtegetett egy pár kopott kerti padot. Itt találta meg Genesi Boriskát, a változatos tartalmú ebéd után. A duzzadó élet, amely körülölelte őket, mámorított hintett a szívekbe és a mérnök azt hitte, hogy elérkezett a pillanat, amire oly igen vágyott. A leány mellé telepedett és megkérdezte:

— Miért kerül engem, Boriska?

A paplány nem nézett rá.

— Miből gondolja, hogy kerülöm? Vagy talán azt hiszi, van elég erőm ahhoz, hogy magával négy szemközt, akár egy percig is beszélhessek? Én úgy érzem, hogy nincs erőm.

Zsebkendők (Gottlieb-modell)

— Tehát oly borzasztónak találja az én helyzetemet? Ha hinnem kell reggeli szavának, hogy látja és tudja mindazt, amit mások nem látnak és nem tudnak, akkor nincs okom szégyenkezni és magának nincs oka engem elkerülni, pláne, mikor hatalmában van nekem a legteljesebb bocsánatot adnia, amit én — ime — megroskadtan könyörgök ki magamnak, mielőtt eltávoznék innen, erről az átkos vidékről, örökre!

Boriska meglepődve tekintett rá:

— És ezt meggyőződéssel mondja? El akar távozni erről a vidékről örökre?

(Folyt. köv.)

JÁTSZÓTÉR

ANYÁK!

1. Sohase válasszátok el nyáron esecsemőiteket.

2. A nem szoptatott esecsemők étkének elkészítésére mindig megbízható tejet vegyetek.

3. A friss tejet tiszta, sűrű szűrőn szűrjétek át és hideg helyen tartásátok.

4. A esecsemők táplálékát gondosan úgy készítsétek el, ahogy azt az orvos elrendelte.

5. A táplálékot mindig pontos időben és az orvos által előírt mennyiségben adjátok.

6. Mielőtt azt a esecsemővel megétetnétek, kóstoljátok meg. Össze-ment, savanyú, sárga, vagy bűzös tejet ne adjátok neki.

7. Óvjátok esecsemőiteket a tűző napsugártól.

8. Nappal inkább hűvös szobában vagy árnyékos helyen tartásátok, s este-fél, ha már kicsit lehült a levegő, vigyétek őt a szabadba.

9. Minél melegebb az idő, annál lengebben öltöztessétek a esecsemőt.

10. Óvjátok úgy őt, mint táplálékát a legyektől.

Édes jó Istenke! Mi éhesek vagyunk

FIATAL ANYÁK ISKOLÁJA

AZ EGYETLEN GYERMEK

Irta: *Schurckny Henrik dr.*,
m. kir. egészségügyi tanácsos

A környezet befolyása az egyéniség fejlődésére, különösen az egyetlen gyermeknél szembeszökő. Az ily gyermekre szülei sokkal jobban vigyáznak, érte jobban aggódnak, mint azok a szülők, akiknek több gyermekük van. A szülők aggódnak, hogy elvesztik egyetlen gyermeküket, egyetlen reménységüket és azért nagyon féltik. Egy kis nátha, köhögés, gyomorrontás, ha bekövetkezik, máris megijednek és súlyos komplikációtól félnek. A gyermekükkel való érintkezés is más; magukkal viszik társaságba, mindent megbeszélnek vele és úgy bánnak vele, mint a család egyik felnőtt tagjával. A gyermek élete folyása kevésbé függ a szülőktől, mint az ő szeszélyétől, akaratától; a gyermek idővel, nagyértéke tudatában, a ház egyeduralkodó zsarnokává fejlődik.

Az elkényeztetés nemcsak a lelkiületre hat károsan, hanem a szervezetre is. Az ily gyermeket rendszerint túltáplálják; az anya a legjobb, a legtáplálabb ételeket nyújtja gyermekének. De nemcsak minőség, hanem mennyiség szempontjából is történik túltáplálás. Itt is érvényesül az elkényeztetett gyermek szeszélye; előbb-utóbb semmi sem eléggé jó és az általa nem kívánt ételeket utálja. Mielőtt az ily gyermek más miljöbe kerül, hol nem majomszeretet veszi körül, helyreáll a jó gyomor, a hypochonderlől életvidám, játszani tudó, kedves gyermek lesz, aki már nem kritizál, hanem örülni tud. De ez, sajnos, nem áll minden gyermekre.

Az egyetlen gyermek sokszor az orvos réme. A szülők aggódása következtében mindenféle panaza van. De ezek a panaszok nem költöttek, hanem érzésen alapszanak. A gyermek ideges panaszai a valóságnak felelnek meg, legalább is az esetek túlnyomó számában. A gyermek valóban érzi azokat a

panaszokat, melyeket szüleinek vagy az orvosnak elmond. Gyakorlott gyermekorvos sokszor a panaszokból megállapítja — már az első látogatás alkalmával — a helyes diagnózist: egyetlen gyermek. Igaz, hogy az orvos néha téved, mert van sok szülő, akinek több gyermeke van és úgy bánnak velük, mintha csak egy gyermekük volna.

A gyermeknek a szülők okos szeretetére van szüksége. Ebben ne legyen semmi túlzás; vagy ha van, akkor a gyermeknek nem szabad azt észrevennie. Különben visszaél vele, ami pedig ártalmára van.

Nem üvegházi növény a gyermek, hanem oly szervezet, amelynek megfelelő, tehát nem túlbő táplálkozásra, jó levegőre, napsugárra és értelmes edzésre van szüksége. Az elkényeztetés nem való a gyermeknek, legyen az akár szellemi, akár testi. Szüksége van mozgásra, mondjuk testi nevelésre; tanítsuk a gyermeket türelemre, önuralomra.

Az egyetlen gyermeket tehát nem szabad elkényeztetni, mert úgy a kedélye, mint az egészsége megsínyli.

MAGYAR GYERMEKEK LAPJA

Kérjük a kedves szülőket, olvassák fel ezt a kis mesét gyermekeiknek

A SÁRKÁNY-LOBOGÓ

Janika és Juliska a magyar Komáromban laktak.

Ha a Duna vize mellett sétálgattak, keserű szívvel néztek át a tulsó partra, ahol gögösen hivalkodtak a cseh bitorlók lobogói. Mintha csak azért tűntek volna ki őket, hogy szomorúságot okozzanak a másik part magyarjainak.

Különösen fájdalmas látvány volt ez akkor, amikor magyar nemzeti ünnepet mutatott a kalendárium. Mintha ilyenkor kétszerannyi cseh zászló lengett volna a „Komarno”-i kikötőben!

Janika és Juliska sehogysem akartak ebbe belenyugodni.

— Magyar ünnepnapon, magyar zászló, miért nem lenghet ott is? — kérdezte Juliska és átmutatott a tulsó oldalra.

— Nem engedik a csehek, — felelte nagyon komolyan Janika.

— Hát ez nincs rendjén... Ezen változtatni kellene!

— De hogyan?...

A két gyerek ettől kezdve azon törte a fejét: mit lehetne kitalálni? Hogy lehetne elérni azt, hogy magyar zászló lengjen a tulsó oldal házai fölött is? Magyar zászló, legalább a magyar ünnepnapokon, ha „Komarno”-nak rágalmazzák is az egykori büszke Komárom városát!...

El is felejtettem mondani, hogy Janikának volt egy nagyon szép papírsárkánya.

Maga fabrikálta össze, fényes, sárga papírosból és olyan hosszú spárgát kötött hozzá, hogy egész a felhők magasságáig fölereszt-hette.

Janika és Juliska sokat játszott ezzel a sárkánnyal. Napos időben gyönyörűség volt nézni, amint szállt-szállt a sárkány, egyre magasabbra, a fehér bárányfelhők közelébe és csillogott, mint egy nagy sárga pillangó.

Egyszer déli szél fújt éppen és a két gyerek csudálkozva nézte, hogy a sárkány száll-száll a Duna fölé, sőt átrepül a tulsó partra is, a cseh területre.

— Tudom már, mit fogok csinálni! — csillant föl a szeme Janikának.

Amikor hazament, azonnal egy másik sárkányt kezdett fabrikálni. Nem egy-színűt, amilyen ez a sárkány volt. Anyukájától pénzt kért és vett a boltban három, különböző színű papírosat. Egy iv pirosat, egy iv fehéret és egy iv zöldet.

A háromszínű papírt aztán egymás mellé ragasztotta. Legfelül a pirosat, középtűt a fehéret, alul a zöldet. Ilyen háromszínű sárkányt fabrikált Janika.

Nem is sárkány volt az már, hanem — magyar zászló!...

Szent István-napja előtt mind a két gyerek azért imádkozott, hogy a nemzeti ünnep délelőttjén déli szellő fújdogáljon...

A Mindenható meghallgatta imádságukat.

Elérkezett Szent István-napja.

Janika és Juliska előbb a templomban voltak, aztán kimentek az új sárkánnyal a Duna partjára. Sírni szerettek volna boldogságukban, mert déli szél fújdogált.

Feleresztették az új sárkányt.

Hát csak szállt-szállt a sárkány, szállt-szállt szépen a Duna fölé, aztán jó messzire be, a tulsó partra: „Komarno” városa fölé.

Ott csillogott diadalmas magas-

ságban a cseh bitorlók feje fölött!

— Mégis magyar zászlót lengt „Komarno” felett a szél, Szent István-napján! — mondta büszkén Janika.

— Így is kell lennie! — tette hozzá Juliska.

Aztán mind a ketten letérdeltek és elkezdtek imádkozni a magyarok Istenéhez.

Szegény, rabságban sinylődő „Komarno”-i magyar gyermekek pedig boldog büszkeséggel bámultak fel a magasba és nem akartak hiinni a szemüknek. Nem akarták elhinni, hogy igaz az, amit látnak. Hogy újra magyar zászló leng a cseh bitorlók házai fölött!

Aztán mégis elhitték és boldog, büszke öröm csillogott a szemükben.

Mert Janika sárkány-lobogója egész Szent István-napján ott lengt a fejük fölött. Piros-fehér-zöld színével új hitet adott a csüggedőknek...

Látjátok, gyerekek, csak egy kis déli szél kellett és már magyar zászló lengt a „cseh” Komárom fölött! Magyar zászló, a mi szent piros-fehér-zöld lobogónk, amit ijedt csodálattal bámultak a betolakodott csehek és nem tudtak semmit cselekedni ellene.

Csak egy kis déli szél kellett és máris...

Gyerekek, mi lenne akkor, ha — — De erről ráérünk beszélni, ha majd — nagyok lesztek!...

Erdődy Elek

BETÜPÓTLÓREJTVÉNY MEGFEJTÉSE

Lapunk június hó 10-i számában gyerekek részére közölt betűpótló rejtvényt megszámlálhatatlan sok kisbarátunk megfejtette. A helyesen megfejtők között sorsolás útján az alábbi jutalmakat osztottuk ki:

I. jutalomdíjat, egy szép meséskönyvet, nyerte: K. Varga Frédi, Hódmezővásárhely.

II. jutalomdíjat, egy szép meséskönyvet, nyerte: Szegedy Ilonka, Szent.

III. jutalomdíjat, egy szép meséskönyvet, nyerte: Csohány Gabriella, I. polg. iskolai tanuló, Fehérgyarmat.

IV. jutalomdíjat, egy szép meséskönyvet, nyerte: Báró Kray Annuciata, IV. el. isk. tanuló, Budapest.

V. jutalomdíjat, egy szép meséskönyvet, nyerte: Kertész Pisti, II. elemi isk. tanuló, Debrecen. (Te, Pisti, ha még egyszer kivágod az oldalt a lapból, többé nem nyersz! Szervusz. Szerk. bácsi.)

Miután a szerencsekerékből a többi kispajtások megfejtései mind kimaradtak, a szerkesztő bácsi nem tudná túlélni ezt a „rettentő igazságtalanságot” és megfordította a szerencsekeréket és az alább felsorolt kispajtások részére, akik mind helyesen fejtették meg a rejtvényt, ajándékképpen küld egy „Fütyös Ferkót” és egy „Hóskakas” kis meséskönyvet: Fodor Ilonka Budapest, Richter Klára Gádacs, Vass Tibor Farkaslyuk, Francisics Rózika Pusztaberény, Recsák Irén Nagynémetegyháza, Tersánszky Katóka Ózd, Varga Cica Abony, Forsztner Ede Magyaróvár, Nágó Margit Dunavecse, Csepny Ákoska Tállya, Lapsánszky Julia Ózd, Bartal Ilonka Tápiószéle, Miklós Mária Zánka, Kozler Macus Tarhospuszta, Kissházy Zolika Miskolc, Tóth Kató Debrecen, Czmarkó Ilona Szolnok, Veszely Márta Iszkaszentgyörgy, Grulich Sárika Kinkundorozsma, Hamran Irén Budapest, Sugár Bandika Budapest, ifj. Dombay Miklóská Belezna, Németh Sanyi és Kati Sárpentele, Bakó Sarolta Nyiregyháza, Nemes Zolika Tiszabercel, Liszkai Pisti Ásvány, Mayer Lenke Dombegyház, Raczkó Klára Magyar-keszi, Csomány Izuka Gyula, Molnár Sárika Nyiregyháza, Sente Sárika Cell-dömök, Lovász Eszter Debrecen, Geiger Micke Kaposvár, Péli Erzsébet Nyiregyháza, Botár Livius Balatongyörök. Szeretettel ölel benneteket Szerk. bácsi.

TÁRSASÁGBÓL

...Halló, csókolom a kezét, Nagyságos Asszonyom. A magyar gavallériáról már sokat hallottunk, most elmesélek Önnek egy történetet, melyből kitűnik, hogyan fest ez a gavalléria osztrák színekben.

Magyar urak mulattak egy osztrák fürdőn cigány mellett. Rózsás volt a hangulat, folyt a pezsgő, a banda édes-bús magyar nótákat muzsikált. Mikor a jókedv már a tetőfokán állott, az egyik osztrák fürdővendég odamegyen a magyar urak asztalához és megszólítja az egyiket:

— Bocsánat, uraim, el vagyok ragadtatva az önök mulatságától, a cigányok játéka meg egyenesen bámulatos. Szeretném meghálálni a fiútosók muzsikáját és ezért engedjék meg, hogy a zenészek részére „egy“ üveg bort hozathassak és a bor árának „felét“ én fizessem.

Mit szól, Nagyságos Asszonyom ehhez a gavallériához? Egy autókerekedőhöz beállt egy úr és így szól:

— Kérem, szeretnék egy kocsi tenni, de az valami különlegesség legyen, vagyis olyan, amilyen még nincs senkinek.

Mire a kereskedő:

— Kérem, tessék a kocsi árát azonnal egyösszegben kifizetni. Biztosíthatom, ilyen autója nincs senkinek.

A múlt héten a budavári Mátyás-templomban József főherceg öfensége a Málta lovagok szövetségének elnöke, málta lovagokká avatta szárhegyi dr. Veress Lászlót, nemes Jaross Vilmost, noszlopi Noszlopy Aladárt, Jeszenszky Imrét, gr. Kéglevich Imrét, liptószentiváni Szentivány Ferencet és Hertelendy Andort. — A kultuszminiszter Pekanovits Istvánt egyetemi magántanárrá nevezte ki. — Gróf Lützwow Henrik Gleichenbergben tartózkodik. — Zichy Mária grófnő Franzensbadban üdül. — Borus Ferencék Balatonalmádiban nyaralnak. — Pallavicini Sándor örgróf Bad-Gasteinban tartózkodik. — Székely Vladimír ny. főkapitány, lapunk munkatársa, Hévízen nyaral.

Halló... Beállt egy pasas az ügyvédhez és kéri, hogy vállalja el a védelmet. Mikor a honoráriumra terelődött a szó, az ember így szólt:

— Természetesen, ügyvéd úr, arra kíváncsi, hogy mit kap? Hát kérem, ha valamit kapok, nem kap semmit, de ha nem kapok semmit, kap valamit...

Nyaraló előfizetőink köréből özv. Környey Kálmánné és Günther Irma Hévízről, Rojik Györgyné Berlinből, Baumann Sándorné Umagából, Troykó Bélané és Stiebel Antalné Lauránából és Bagóssy Ilonka Balatonlelléről küldtek lapunk részére kedves üdvözetet. Használó melegséggel viszonzozzuk.

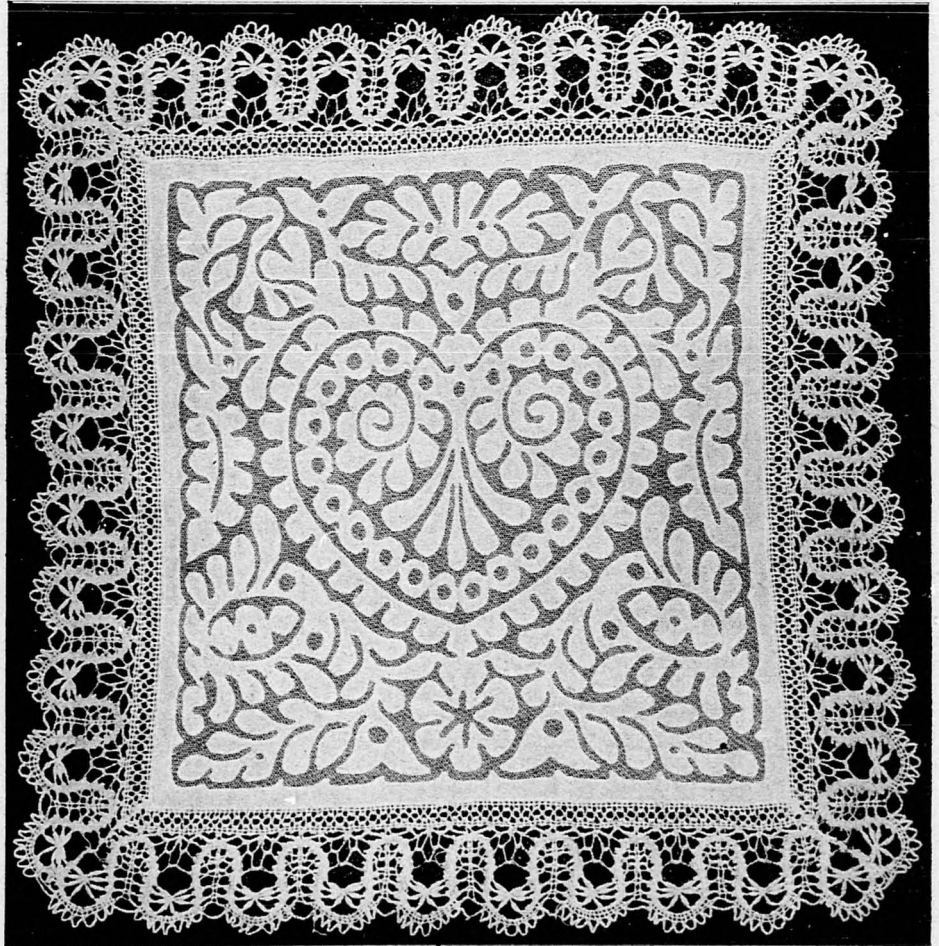
Előfizetőink köréből az alábbi házassági és eljegyzési hírekről is beszámolok: Dvorszky Babyt Forró Jenő főhadnagy eljegyezte Szombathelyen. — Vajda Margitot Székelyudvarhelyről

feleségül vette Környey László Budapest. — kriesfalussi Kriesfalussy Gyula hodászi földbirtokos a múlt héten vezette oltárhoz a debreceni gör. kath. templomban Tóth Ilonkát, Tóth Pál, Hajdudorog főbírájának leányát. Az esküvői szertartást Papp János hajdudorogi kanonok-plébános végezte. Tanúk voltak: Dr. Korchmáros Sándor ny. táblabíró ügyvéd és Turzán József hodászi gör. kath. lelkész. Az illusztris lakodalmi vendégsereg bensőséges szeretettel ünnepelte az ifjú házaspárt. — Az elmúlt héten tartották esküvőjüket a Fasori ref. templomban Berky Brigitta (Cibakháza) és Pásztor János (Budapest). — Max Margitot feleségül vette Bartunek Alajos Pesterzsébet. — Váróczy Mária eljegyezte Mester József és Bognár Pirikét Váróczy László Cegléden. — Malez Baba és Renner Károly Budapestén házasságot kötöttek.

A Kir. Magyar Pázmány Péter Tudomány Egyetem temploma a múlt héten fényes esküvő színhelye volt. Oltár elé vezette Teleki Idát, dr. Teleki Kálmán és néhai Karl Matild leányát, néhai Rybár István és Bauer Marietta fia, dr. Rybár István egyetemi tanár, kedves előfizetőnk. Szívvel gratulálunk és köszöntjük az összes új párokat és jegyeseket.

Halló... Pusztaszabolcs uritársasága Graffy István főjegyző és neje kitűnő rendezésében a pusztaszabolcsi kaszinó helyiségeiben fényesen sikerült műsoros estélyt adott a múlt hét szombatján. Az estély fénypontja volt Murgács Kálmán, a kiváló zeneköltő hegedű- és énekszámai, valamint Gyökössy Endre író előadása. Nagy tetszéssel és elismeréssel ünnepelte a jelenvolt díszes közönség Meszlényi Zsuzsa, Mozer Emmike, Ihring Gusztáv, Ihring Pál, dr. Csapó Jenő, dr. Zahorán Pál és Maresak Jenő szereplőket.

A szombathelyi premontrai főgimnázium tanári karának van egy, a humoráról is kiválóan ismert tagja: Vadász Norbert. A paptanár mesélte a következő jóízű anekdotát:

Dr. Drencsény Károlyné előfizetőnk által készített ollózott terítő

Két gazda beszélget. Egyik a kutyájára mutat és azt mondja:

— Furcsa, ennek az állatnak az apja dogg, anyja komondor, ő meg pinszi... Hogyan lehet ez?

Mire a másik gazda:

— Semmi csodálkoznivaló nincs rajta. A mi falunkban ennél furcsább eset van, a Balog Kati esete. Annak az ura kőműves, ő maga bábaasszony, a fia meg tüzoltó Pesten.

Nagyráti Ádám Erzsi írónő kis füzetete hagyta el a napokban a sajtót. Egyik kis füzet indiai regéket tartalmaz „Csodálatos Csodák” címmel, a másik „Szerelemvirágok” címmel apró kis történeteket mesél el. Az írónő könnyed előadása, a történetkéik megkapó cselekménye, erős, tiszta érzései frappánsul jutnak kifejezésre ezekben a kisebb művekben. Reméljük, hogy közelebb nagyobb terjedelmű írásaival is megismékedhetünk.

Most pedig örömmel közlöm nyaraló előfizetőink névsorát: Deckner Marcellné igazgató neje Rogáska-Slatina, Korniss Boldizsárné Baracs, Szemes Jánosné Kistarcsa, dr. Velsz Elemérné Badacsony, dr. Dorgó Gáborné Gödöllő, Berkes Lajosné Balatonszemes, Péch Aladárné tankerületi főigazgató neje Balatonlelle, Vörös Gézané Nyiregyháza, Tóth Margit Balatonmária, Csay Veronka Tata, özv. dr. Lenkey Vilmosné Pustavám, Mészáros Mihályné Balatonlelle, Szirch Ilona Kőszeg, Szilágyi Lajosné Alsóöd, kassai Raiz Miksáné Bozsok, Gyulai Miklósné Pécel, Pattantyus-Ábrahám Jánosné Somodor-Somogyaszaló, Rózsa Gézané Prónayfalva, vitéz Horváth Gyvőzőné Budakalász, Csernek Pálné Siófok, dr. Happ Józsefné Tököl, Halász Béláné Zell am See, Zselyonka Árpádné Szigetszentmiklós, Sáfrány Istvánné Palotabozsok, Valkovits Józsefné Nagymaros, Nagy Jánosné Külsőbócs, dr. Vetsey Aladárné Balatonszemes, Pilinyi Gyuláné Esztergom, Irsay Károlyné Alberti-Irsa, dr. Kolbinger Jánosné Gödöllő, Bencsetler Jánosné Mátyásföld, Szentgyörgyi Irén Grosspetersdorf, Szilvásv Károlyné Kaposvár, Rónay Istvánné Reesk, Szepessy Ferencné Bársonyos-Öreghegy, Viz Margit Erdőbénye, bödei és pápai Hegyi Jánosné Balatonmária, Kőváry Zoltánné Debrecen, Skuts Ibolva Siófok, Ravasz Lászlóné ref. püspök neje Leányfalu, Kindl Vilmosné külföldi körúton, dr. Levitzky Károlyné Balatonzamárdi, Mambriuv Béláné Svábhegy, Marton Ferencné Gyömrő, Sándor Pálné m. kir. jószágfelügyelő neje Máriafürdő, Kató Mária Győr, Bánlaky Andrásné Révfülöp, dr. vitéz Nagy Józsefné Balatonboglár, Lipka Károlyné Balatonfüred, Halbwidl Frigyesné Domonyvölgy, Erdődy Árpádné Csömör, Böjti Bóithy Andorné külföldi körúton, Zámó Ferenc Nőgrádverőce, özv. Schrecker Ferencné Alsóöd, Levius Ernőné külföldi körúton, Varga Gizi áll. tanítónő Mihálvi, Tóth Dezsőné Turbéli szőlők, Ámon Piroska Tiszaróff, Urtika Milla Högvész, Grosek Kató Hajduszo-hoszló, Szabó Mihályné Rákoshégy, Gresz Józsefné Romonva, Boczán Sándorné Balatonföldvár, Sándor Etelka Sashalom, Dörner Olga áll. tanítónő Ecség, vitéz Gyutav Istvánné gazds. tanár Balatonszabadi, Szerdahelyi Ferencné Zánka, özv. Korentsy Ferencné ny. áll. tanítónő Balatonszenezd, Tariska Ferencné Fülöpszállás, Gál Erzsébet Jászberény, Petraskó Lászlóné Kisrosvány, Horváth Miklósné Pécs, lokcai Lokczán Józsefné Eger, dr. Bajor Lajosné Gvendesdiás, báró Thoroczky Viktorné Wiesbaden, Aczél János Barcika, dr. Stein Jánosné külföldi körúton, Schőja Hermin St.-Ruprecht, Roska Józsefné g. alezredes neje Ezer, dr. Kökényessy Gyuláné Lillafüred, Nyiznánászky Richárdné Leányfalu, dr. Polnik Zoltánné Rab (Dalmácia), Mátrav Ferencné Rábagyarmat, Zilahy Károlyné Nagymaros, Rákosi Ilona Böleske, Fehér Lajosné Mária-telep, Soós Gézané Balatonzamárdi, özv. Dévai Lajosné Dombóvár, Mokesay Barnáné Kőkút, Tischler Anna külföldi körúton, Soós Anna Kiscsász, Nagy Istvánné Hévíz-szentandrás, Stigmund Juci Nemesbétés, Kovácsics Ella Nagykanizsa, Zavzon Kálmánné Tiszaujfalva, Weszelák Károlyné Révfülöp, Magyar Lajosné Baracska, özv. Prihradny Ödönné Hévízfürdő, Petz Antalné Parádfürdő, Bárány Ferencné Nagymaros, Stirling Antalné Gödöllő, dr. Nagy Pálné Nőgrádverőce, özv. Vécsey Gézané Győr, Kellemes nyaralást kívánunk,

MIT FŐZZEK?

Július 11. Csütörtök: Egresleves, kolozsvári rakottkáposzta, piskóta-pudding rummal. **Vacsora:** Libamáj-rizottó, tejszó uborkasaláta, gyümölcs.

Július 12. Péntek: Savanyú tojásleves, kirántott hal, salátafőzelék, turós- és cseresznyés rétes. **Vacsora:** Tojásrántotta párolt zöldpaprikával, öntött saláta, rokfort vajjal, retek, gyümölcs.

Július 13. Szombat: Finom zöldségleves, borjúhús zöldborsóval töltve, tejjel párolt burgonya-körítés, kovászos uborka, széna-szalma-tészta borsadóval. **Vacsora:** Lecso virslivel, fejes saláta, sajt, gyümölcs.

Július 14. Vasárnap: Paradicsomleves kacsaprólékkal, zöldbab gőzben, kacsasült, sült burgonya, tejszó uborkasaláta, málnakrém-torta. **Vacsora:** Mártásba fagyasztott csirke, sajt, málna tejszínhabbal.

Július 15. Hétfő: Húsleves daragaluskával, főtt hús, gombás rizs-körítés, egresmártás, kirántott almaszelet. **Vacsora:** Galamb-becsinált kalarábéval, gyümölcs.

Július 16. Kedd: Gulyásleves, töltött palacsinta. **Vacsora:** Töltött paprika, gyümölcs.

Július 17. Szerda: Sóskafeves, kirántott borjúszelét, tökfőzelék, rácsostészta. **Vacsora:** Tejszó csirke, burgonyakrököt-körítés, gyümölcs.

Július 18. Csütörtök: Gombaleves piritott zsemlyével, sertéskaraj egybesütve, párolt káposzta, ribizske-torta. **Vacsora:** Viktória-szelet, burgonyapüré, uborkasaláta, gyümölcs.

Július 19. Péntek: Francia burgonyaleves, csuka, citromlébe rakott burgonyakörítés, leveles vajjas kifli turóval töltve. **Vacsora:** Velő-tojással, zöldbab vajjas morzsával, sajt, gyümölcs.

Július 20. Szombat: Zöldborsóleves vajgaluskával, sodrott hús, tökfőzelék, tejszó pogácsa. **Vacsora:** Szalámi, körített liptói, retek, sajt, gyümölcs.

EGYSZERŰ ÉTLAP

Július 11. Csütörtök: Egresleves, kolozsvári rakottkáposzta. **Vacsora:** Kávés, vajaskenyér, gyümölcs.

Július 12. Péntek: Savanyú tojásleves, turóspalacsinta. **Vacsora:** Aludtej, körített liptói, gyümölcs.

Július 13. Szombat: Zöldségleves, borjúbecsinált zöldborsóval. **Vacsora:** Lecsó, kovászsuborka, gyümölcs.

Július 14. Vasárnap: Paradicsomos aprólékleves, ránított csirke, tejjel párolt burgonya, uborkasaláta, meggyepité. **Vacsora:** Szalámi, vajaskenyér, gyümölcs.

Július 15. Hétfő: Húsleves, daragaluska, főtt hús, gombás rizs, egresmártás. **Vacsora:** Tojásrántotta zöldpaprikával párolva, öntött saláta, gyümölcs.

Július 16. Kedd: Kőménymagseves, párolt ramstek, zöldbabfőzelék. **Vacsora:** Turó tejfellel és snidlinggel, gyümölcs.

Július 17. Szerda: Káposztaleves, barackkal töltött gombóc. **Vacsora:** Párolt libamell, burgonyakörítés, uborkasaláta.

Július 18. Csütörtök: Gombaleves, sertéscomb egybesütve, tökfőzelék. **Vacsora:** Burgonya héjába főzve vajjal, gyümölcs.

Július 19. Péntek: Burgonyaleves, gőzmetélt. **Vacsora:** Tejszó csokoládéval, gyümölcs.

Július 20. Szombat: Zöldborsóleves, töltött paprika. **Vacsora:** Parizer, vajaskenyér, gyümölcs.

BALATON

mellett legjobban és legolcsóbban

Hungária Pensioban Balatonlellén
üdüldhet

HÁZTARTÁS

Marhatőgye le-ves, 25 deka szép, tiszta marhatőgyet húslevesben megfőzünk, vagy ha pörkötlevesbe akarjuk tenni, akkor annyi sósvízben, amennyi a levesnek elég. Ha puhára megfőtt, kivesszük és daráljuk át és azután így tegyük vissza a leszűrt húslevesbe, vagy a sós levébe, adjunk bele minden személyre egy jó kávéskanál rizst és főzzük a rizst

is puhára. Egy kevés hig rántást készítünk és feleeresztve féldeci tejföllel tálaljuk.

Előétel. Húskoch. Többféle sült húst megdarálunk és finomra vágott vöröshagymával pároljuk. Izlés szerint megsózzuk, borsozzuk, egy kevés fehér bort, citromot, egy jó kanál tejfelt is adunk bele és ezeket mind jól összekeverjük. A szükséghez képest tojást felverünk és palacsintasütőben lapokat sütünk belőle és formába tesszük, úgy, hogy egy sor tojáslap, egy sor hús. A tetejére szintén tojáslap jön. Negyedliter tejet 2 tojással összekeverünk és a kochra öntjük. Sütőbe tesszük és félóraig sütjük. Azonnal tálaljuk.

Vegyes pecsenye. Vegyünk egy nagy szelet marhahúst, verjük ki jó vékonyra, sózzuk meg és hintsük meg egy kevés törött borssal, aztán vegyünk egy ugyanakkora szelet borjúhúst, szintén verjük ki és helyezzük rá a marhahúsról és vegyünk egy ugyanakkora szelet zsíros sertéshúst, azt is verjük ki és fektessük a borjúszeletre. Ezeket a húsokat göngyöljük be, kötözzük át és tegyük lábosba egy kevés zsírral és vízzel párolni. Ha jól megpuhult, tálalhatjuk.

Vesepecsenye. Egy szép vesepecsenyét veszünk, a zsíros részétől megtisztítjuk és a pecsenyébe késsel több lyukat fúrunk és a húsról leszedett zsírdarabkákat több hagymával és kevés citrommal a lyukba bedugjuk. Az így elkészített húst borecetbe tesszük és három napig állni hagyjuk benne. Azután a húst vajjal öntözgetve erősen sütjük. — Mártását a következőképpen készítjük: Forró vajba kevés lisztet teszünk, s ha megbarnult, marhahúslével feleeresztjük, teszünk bele apróra vagdalt szardellát, kaprit, kevés borsot, jól elfőzzük és a sültre öntjük.

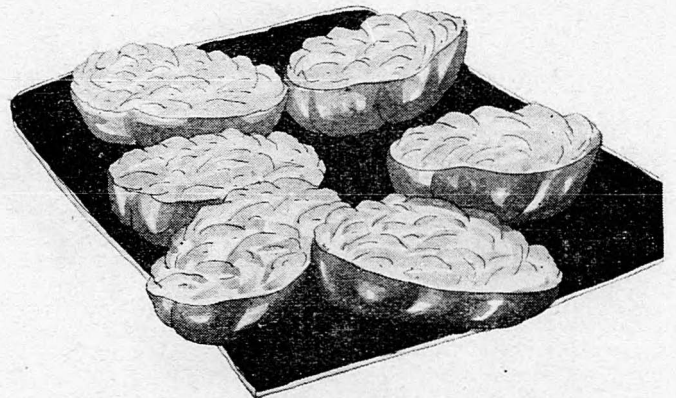
Klinikailag kipróbált szer hajhullás, korpásodás

ellen

Ismertetést küld: PHARMATECHNIKA Budapest, V., Rudolf-tér 1. Telefon: 974 - 68.

Párolt borjúcomb. Veszünk egy kg. vesepecsenyét a golyócsontig terjedő részből, mert ez a legkitünőbb. Jól megmossuk, besózzuk és felületén késhegyével nyílásokat vágunk, dugunk bele kisujnyi vastag füstölt szalonnametélteket. Lábosba tesszük, öntünk alája 2 deci vizet és befedve pároljuk. Párolás közben többször megforgatjuk és saját levéllel öntözgetjük. Egy kiskanálnyi zsírt is adhatunk alá, hogy elég leve legyen. Tálalás előtt a húst szeletekre felvágjuk, levéllel leöntjük, sült burgonyaszeletet és salátát adunk hozzá.

Vöröskáposza-saláta tálalása fél zöldpaprikákban

Új burgonya. zöldpetrezselyemmel és hagymával. Apró, új burgonyát vízbe beáztatunk és a gyenge héját késsel lekaparjuk, megmossuk, kockára vágjuk és lábosba kevés zsírban, sóval, kevés tejjel párolni tesszük, gyakran megrázogatjuk, hogy egyenlően piruljon. Mikor félig megpuhult, teszünk rá egy késhegynyi apróra vágott petrezselyemzöldet és vöröshagymát, s ha megpuhult és levét elsülte, tálalhatjuk.

Gyümölcses parfé. Nyáron friss gyümölcsöt áttörve, télen pedig málna vagy eperbefőztből készíthetjük. Cochenille, vagy bretonnal kissé megfestjük, hogy élénkebb színe legyen. Az így elkészített tejszínhabot parfait-formába öntjük, s jól elzárva jégbe ássuk, mint a fagyaltot, s használatig hideg helyen tartjuk. A formát kívül jól letöröljük és úgy borítjuk a tálra.

Budapest 72, postafiók 46.

Kérjen árjegyzéket és rendelőlapot!

BEFŐZÉS

Egres cukorban. Szép, nagyszemű zöld egresnek a virágos végét levágjuk, egy tollhegy alsó részével az összes magokat szépen kikaparjuk, citromos vízbe tesszük, s azután szitára kiszedjük. Egy zománcos edényben kevés vizet forralunk, az egrest beletesszük és néhányszor elkeverve benne, leszűrjük, hideg vízbe tesszük és onnan újból szitára kivesszük. Ugyanannyi cukrot veszünk, mint az egres súlya, kevés vízzel sűrű sziruppá főzzük és a gyümölcsöt bele-téve, jól felforraljuk, azután elvesszük a tűzről, még kissé állni hagyjuk benne és azután porcellántálba öntjük és befödjük. Három nap egymásután leszűrjük a szirupot, újból felforraljuk és ráöntjük a gyümölcsre. Negyedik napon beletesszük a sűrű szirupba és felforraljuk, ha hab képződne, leszedjük. Üvegekbe rakjuk és jól lekötte eltesszük.

Málnagelé. Málnát veszünk és cserépedénybe téve, gőzben addig főzzük, míg a gyümölcs összeesik és levét ereszt. Túllzacskóba, vagy vékony vászonkendőbe tesszük, lecsépegtetjük, ami másnapig tart. Egy liter léhez veszünk ½ kg. cukrot és együtt főzzük, míg sűrű lesz és a kanálról sűrű cseppekben esik le. Forrón üvegekbe öntjük, s ha megkocsonyásodott, beköthetjük.

Ribizlilekvár. A ribizlit szárától megtisztítjuk, megmossuk, a vizet lecsurgatjuk róla és szitán áttörjük. A

kinyomott héját és magokat egy nagy tál tiszta vízbe tesszük. A magok leszállanak, a héja pedig felül marad, akkor ezt kiszedjük és jól kinyomkodjuk és félre tesszük. Egy liter ribizli levéhez veszünk 60 deka grombára tört cukrot és a ribizli-levével sűrűre főzzük, s ha a kanálról nagy cseppekben hull, beletesszük a héját is és hagyjuk jól főni, míg a héja üveges lesz és forrón üvegekbe rakjuk.

Apró zöldségféle ecetben. Friss, kemény fiatal zöldbabot, egész apró uborkákat, egész piciny hagymákat, zöldparadicsomot, paprikákat, csilagalakra vágott sárgarépaszeleteket, egész kis dinnyeket megmosunk, s gyenge sósvízben kétszer felforralunk és az egészet szitán lecsépegtetjük. Egy megfelelő nagyságú üvegbe berakjuk, teszünk közé néhány szem fehér és fekete borsot és leöntjük forró ecetvel, lekötjük, két napig állni hagyjuk. Azután levét leszűrjük, kis üvegekbe szépen berakjuk, az ecetet újból felfőzzük, lehtjük és hidegen öntjük a zöldségre. Jó erősen leköttük és hideg helyre tesszük.

Uborkasaláta télire. Szép, nagy, húsos uborkát megtisztítunk, meggyalulunk, besózzuk és 5 óra múlva a levét leöntjük, üvegekbe tesszük. Ecetet felforralunk, azután lehtjük és rátöltjük az uborkára, hogy jól elfedje. Kilenc nap múlva az ecetet leöntjük róla, frissen forralunk kevés cukorral és ezt is hidegen öntjük az uborkára, néhány szem borsot is

teszünk közé, fölül 2—3 kanál finom táblaolajat öntünk és jól bekötve eltesszük.

Finom baracklekvár. Keményebb barackot meghámozunk, forró vízbe tesszük, puhára főzzük, szitára tesszük és levét leszűrjük. Minden kiló barackhoz félkiló cukorból sűrű szirupot főzünk, a barackot beletesszük és csak egy pár percig főzzük benne. Nagyon jóízű és szép.

Egyedi Jenőné, Budapest.

Télire el lehet tenni salycilben egészben paradicsomot, spárgát, kukoricát, zöldbabot. Egy liter vízhez egy kávéskanál salycilt kell számítani.

Friss uborka eltartása. Teljesen ép, egészséges és szép uborkát választunk és vigyázunk, hogy sérülés ne legyen rajta. Jó hosszú szárat hagyunk rajta, amelynél fogva később felakaszthatjuk. Az uborkát hideg vízben puha kéfével lemoszuk, szárazra törüljük és tojásfehérjével bekenjük, hogy a legkisebb részecskéjét se hagyjuk ki. A tojásfehérje áthatlan kérget képez és megakadályozza a levegőnek az uborkába való hatolását. Az így kezelt és levegőn száradt uborkát jó száraz helyen száránál fogva spárgával lécre akasztjuk és karácsonyig is eltarthatjuk.

Zöldbab. A zöldbab eltevése ecettel sokkal izletesebb, mint savanyítva. Sósvízben egészen megfőzzük, a levét leszűrjük és gyenge ecetvel megsavanyítjuk, a babot üvegekbe rakjuk és az ecettel elkészített levét ráöntjük. Légmentesen leköttük és kifőzzük.

RECEPTEK

Császár-pudding. Tizenkét deka vaját jól eldolgozunk, aztán lassanként hét tojássárgáját adunk hozzá és tizenkét deka poreukrot, öt deka citronádot, tíz deka mandulát. Ha mindez jól el van keverve, három tojás kemény habját adjuk hozzá. Háromnegyed órát gőzben főzzük. Ha kifordítottuk, kenjük meg barackízzel, aztán adjuk hozzá borsádot. Dr. Kassay Károlyné, Budapest.

Gyümölcsös rizs. Negyedikiló rizst vaniliásucorral édesített 7 deci tejben egy csipet sóval puhára főzünk és hűlni hagyjuk. Azután egy tűzálló porcellán tálba lerakjuk a következőképen: egy sor rizst, egy sor cukorba főtt gyümölcsöt és ismét egy sor rizst. Ezalatt 3 evőkanál baracklekvárt 9 deka cukorral habosra keverünk, négy tojás fehérjének kemény habját adjuk hozzá, a rizsre feltornyozzuk, aztán sütőbe tesszük és világospirosra sütjük.

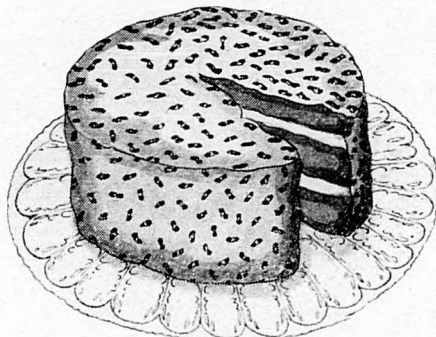
Almássy Károlyné, Sopron.

Rumos szeletek. Hat tojás sárgáját 28 deka cukorral habosra keverünk, azután adunk hozzá 28 deka őrölt diót, (mandulát, vagy mogyorót) és egy marék zsemlyemorzst és 6 tojás habját. Ha megsült, deszkára borítjuk, rummal meglocsoljuk. Kis ideig állni hagyjuk, azután csokoládémázzal bevonjuk és tetszés szerint felvágjuk.

Bejczy Józsefné, Budapest.

Francia csokoládétorta. 56 deka tisztított darált mandulát 4 egész tojással, 49 deka tört cukorral eldörzsölünk és 20 tojássárgájával fél óráig keverjük, aztán 12 tojás fehérjét keményre verve, 21 deka reszelt csokoládét, 3 és fél deka lisztet, egy kanál vaniliás cukorral az egészsel összekeverjük, megsütjük, ha kihűlt, csokoládéöntettel behúzzuk és pisztáciával díszítjük.

Adorján Andorné, Gödöllő.

Csokoládétorta, tejszínhabbal bevonva és szamécával vagy málnával elszórtan díszítve

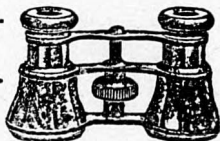
Mandulás táská. Fél kg. vajhoz veszünk fél kg. lisztet és 4 tojássárgájával jól összegyúrjuk. Egy éjszakán át pihentetjük, másnap pedig adunk hozzá fél kg. cukrot, 4 tojás kemény habját és fél kilogramm tisztított darált mandulát (mindezt előbb jól összekeverjük.) Másnap pedig 4 tojásfehérjével összekeverünk fél kg. cukrot és fél kg. tisztított darált mandulát és e töltelekkel megtöltjük a négyszögűre vágott tésztaikat. A négy oldalát felhajtjuk és gyors tűznél megsütjük. Tamási Endréné, Siófok.

CALDERONI és TSA

LÁTSZERÉSZEK

Budapest, V., Vörösmarty-tér 1. sz.

Látcsövek, szemüvegek, orrcsípítőfók.
Fényképezeti készülékek és cikkek.
Barométerek, hőmérők

Diós-zelet. Irós-vajas tésztát készítünk, félujjni vastagra kinyújtjuk, akkorára, mint a tepsi és megsütjük. Ötven szem diót feltörünk, gerezdekben hagyjuk, adunk hozzá 8 tojásfehérjét, negyedkiló cukrot, meg egy kis szegfűszeget. A tésztát kivesszük a sütőből, ráöntjük a diós töltelékét, a tésztát visszatesszük a sütőbe, hogy megszáradjon. Ha készen van, felvágjuk és hidegen adjuk asztalra.

Németh Lászlóné, Rákosszentmihály.

„Lajos-tészta.” 25 deka vaját habzásig keverünk, aztán beleverünk egyenként 10 tojás sárgáját, egy deci tejbe teszünk 4 deka élesztőt és ha ez felázott, rátöltjük az előbbi keverékre és még öntünk rá két deci langyos tejet. Száraz lisztet meleg helyen tartunk és onnan elvéve annyit keverünk a tésztába, mint egy közönséges galuskatészta szoktunk. Addig keverjük, míg a kanáltól elválik. Nehány percig kelni hagyjuk és ha megkelt, a deszkát jól meglisztezzük, ráborítjuk a tésztát, kinyújtjuk kisujjni vastagra, kis fánkszagatóval kiszaggatjuk. A tetejébe teszünk tojáshabot, ezt meghintjük cukros törött mandulával és megsütjük.

Máthé Istvánné, Balatonfüred.

KÉZIMUNKA

Rovatvezető: **Gottlieb Gyula iparművész, kézimunkaspecialista.**
Budapest, IV., Hajó-u. 12–14. Nyílt üzlet az udvarban.
Telefon: Aut. 811–26.

Különleges-sztor. Kézi recealpra és túsorra himzeve és reáaplikálva, rojtokkal, 150/260 cm. méretben. Előrajzolva túsorra ———— 26.— P
Kézi recealap, 5 mm. nagyságú szemekből, egy függönyrevaló ———— 74.— „
Teljesen készen, kézi himzéssel, rojtozva ———— 195.— „
Szurt sablonja ———— 8.— „
Utánvét rendelésnél külön 80 fill. portó.

Sztola kelimterítő. Kerek része 110 cm., sztolával együtt 160 cm. Előfestve ———— 36.— „

Izléses szárnyfüggöny. 350/160 cm. ecrű francia túsorból, ecrű grenadin fodrokkal, színes

Csinos otthon teremt HAIDEKKER-VASBUTOR

Üllői-út 48/73.

Fiók: Fiumei-út 3.

pettyekkel. A fodrok ugyanolyan színű batisztával szegve.

Előrajzolva francia túsorra, grenadin fodrokkal, színes batiszt nélkül, 2 szárny, 1 drapéria ———— 50.— P
Teljesen készen, kézi himzéssel, 2 szárny, 1 drapéria ———— 116.— „
Szurt sablonja ———— 5.— „

Három szekrényesík. 120/18 cm. méretben. I., II., III. számú. Finom batisztra rajzolva 5 drb. ———— 6.— „
Finom lenbatisztra rajzolva 5 drb. ———— 15.40 „
Hozott anyagra előrajzolva 5 drb. ———— 2.— „
Szurt sablonja ———— 1.— „

Óvális kis terítőeske. 28/28 cm. méretben. Szép vitrin-disz. Lenvászonra előrajzolva ———— 1.— „
Batisztra előrajzolva ———— 0.50 „
Lenbatisztra előrajzolva ———— 1.60 „
Szurt sablonja ———— 1.— „

TANÁCSOT KÉRNEK

Kérjük mélyen tisztelt előfizetőinket, hogy lejárt előfizetéseiket a megküldött csekkklapon szíveskedjenek megújítani, hogy lapunk előállításával felmerülő igen súlyos kiadásokat mi is akadálytalanul fedezhessük. Teljes tisztelettel a Kiadóhivatal.

Azon kedves előfizetőtársainknak üzenek, kiknek nyaralása alatt gyermeke nincs biztos kezekben, vagy egyébként is jó, egészséges falusi levegőre szeretnék küldeni, én szívesen elfogadok 3–5 évesig havi 40 pengő díjazás ellenében. Gondos, szerető felügyeletről biztosíthatom. Cím: „Vas megyei” jelige alatt kiadóban.

Kérem kedves olvasótársainómet, szíveskedjenek beajánlani olyan fővárosi úri családhoz, ahol a főzést és a háztartás vezetését néhány hónap alatt megtanulnám, s ahol családtagoknak tekintenének. Varni, kézimunkázni tudok és a háztartásban is szívesen segédkeznék. Szíves válaszukat hálás köszönettel várja: „Jó háziasszony akarok lenni.”

30 éves fővárosi tanítónő séta és kiránduló partnert keres magányos úrinő, vagy úriember személyében. Jelige: „Özveggy úriasszony.”

Kedves olvasótársainóim közül ki lenne szíves tanácsot adni, hogy cukorbeteg részére a főzelékféleket téli-re hogyan kell eltenni. Nagyon kérnék néhány nagyon jó főzelék-receptet, ha nem terhelem kéréssel kedves olvasótársainómet. Előre is hálásan köszöni: Böröcz Józsefné jegyző neje, Rákosesaba.

Ki ajánlhatna kedves olvasótársainóim közül Burgenlandban olyan úri-családot, ahova cserébe adhatnám tizenhétéves leányomat, hogy a német nyelvben gyakorolhassa magát. Kisleányom szívesen segédkezik házi-üzleteinkben. „Pusztai”

Kérem kedves olvasótársainóim szíves tanácsát, hogy a nyakam mindkét oldalán levő kis daganatot és a nyak vastagságát mivel mulaszthatnám el. Röntgennel kezelték, de mit sem használt. Ügyszintén szeretném tudni, hogy szepőt mivel lehetne eltüntetni. Tanácsukat hálásan köszöni üdvözlettel, „Burgenlandi.”

Kishűgom arca rendkívül tele van pattanással. Mit használhatnék, hogy megtisztuljon. Kérem kedves olvasótársainómet, szíveskedjenek ajánlani valamit. Ártalmas kenőcsöt nem szeretnék, mert kishűgom még csak tizenöt éves. Ügyszintén mivel mulaszthatnám el a kezemen feltűnő

elszaporodott szemölcsöket. Szívesessé-gükért előre is hálás „Alföldi aszszony.”

Szeretettel kérem kedves olvasótársainómet, ki küldhetné meg lapunk útján László Imre: „Kendő, kendő, csipkés szélű kendő...”, „Eszeszett rongylegénynek rongy a szerencséje...”, „Kis falumban ávét a kecskének...” és Grósz—Kalmár: „Messze van a Mester-utca...” c. nóták szövegét, esetleg kottáját hol szerezhethetném be. Olvasótársainóim szívességét köszönve, maradok igaz hívük: „Dorozsmai nótakedvelő.”

Kérem kedves olvasótársainómet, ki volna oly szíves a „Suhajda” készítemi módját lapunk útján közölni. Továbbá nagyon kérném a „Száz szál piros rózsá” c. dal szövegének, esetleg kottájának megküldését. Viszontszolgálatra mindig készen „Gölnici rózsá.”

Hálás volnék kedves olvasótársainóimnak, aki szíves volna közölni annak a hölgynek a nevét és címét, ki ismertté lett Budapesten azért, hogy a tenyér-vonalat tudományosan alapon tanulmányozza. Mint értesültem, előkelő társasághoz tartozó úrinő, ki felkérésre díjtalanul foglalkozik lakásán az érdeklődőkkel. — Szíves válaszukat kéri: „Ibolya.”

Süssünk, Főzzünk a Dietikus **VENUS** Kókusz Ételszírral.
 100%/o-os garantált zsirtartalommal. Minden fuszter és csemege-üzletben kapható.
 Gyártja: **Olajművek Rt. Kohn Adolf és Társa**
 Budapest, V., Zoltan utca 16. sz. :: Telefon 208-22 vagy 257-68.

ÜZENETEK

„Ciprusz.” Azt írja, hogy mikor eljegyezte azt a kisleányt, úgy tudta, hogy egészséges és most a kezdődő tüdőbaj szíptomáit észleli nála. Első gondolata az volt, hogy az eljegyzést fel kell hogy bontsa. Tanácsomat kéri, mit tegyen és hogyan. Nem tudom, hogy eszietelei helyesek-e és tényleg olyan tünetek mutatkoznak, melyek a tüdőbajra következtethetnek, de ha ilyen szomorú is a jelen pillanat, Onnek nem az az első teendője, hogy félreálljon, mert ez a kegyetlen lépése olyan lekirázkódtatást idézhetne elő menyasszonyánál, akire végzetessé válhatna és a gyógyulást megakadályozná. Nem hiszem, hogy vállalni merné az ezzel járó lelki felelősséget. Szerintem a legelső teendője az kell hogy legyen, hogy a kezdődő baj, mely valószínű, hogy gyógyítható, azonnal orvosi kezelésbe vetessék. Ön is tudja, hogy az orvosi tudomány ma már csodálatosan nagyszerű eredményeket mutat fel igen súlyos esetekben, annál inkább egy még csak kezdődő bajnál. Azonnal meg kell vizsgáltatni orvossal és el kell helyezni valamelyik tüdőszanatóriumba, honnan néhány hónapi kúra után teljesen egészségesen kerül ki. Ekkor megkérdezheti az orvosait, hogy köthetnek-e házasságát, hogy jövőre e tekintetben aggályai ne lehessenek. Ha ellenben más okból gondol a jegyesség felbontására, akkor is legemberibb kötelessége, hogy megvárja a gyógyulást és csak aztután adja elő szándékát, amikor menyasszonya fizikailag egészségesen, az ezzel járó lelkiviharokat kibírja. Ennyivel igazán csak tartozik annak a leánynak, aki Önre merte volna bízni az életét, s akit most, minden elfogadható ok nélkül, el tud hagyni. Hiszen igaz, hogy a jegyesség az a próbaidő, mely alatt egymás iránti érzéseik állhatatosságáról kell hogy bizonyosságot szerezzenek, hogy vajjon felépíthetik-e arra egy egész élet fundamentumát. De rendszerint az eljegyzést már hosszabb ismeret-ség előzi meg és így helytelenül is

nevezem próbaidőnek, hanem inkább egy olyan boldog korszaknak, mely a házasságot megelőzi. Mindenesetre azt ajánlom, hogy inkább az eljegyzést bontsa fel, minthogy később, a házasság után foglalkozzon ezzel a gondolattal. Ma meg nem terheli olyan súlyos felelősség, mint akkor. Szerk.

„Várok 333.” Nagyon köszönjük lapunkat meltató kedves sorait. Meglátja, hogy minél jobban megismeri, annál jobban meg is szereti. Örülünk, hogy legjobb barátjának tartja. Mi is hasonló melegséggel viszonzuk szeretetét. — Költeményeiben kifejezésre jut a mélyérzésű leánylélek ezer vibrációja, de technikája meg sok kívánnivalót hagy. Ha komoly elhatározása, hogy költeményt akar írni, akkor még sokat, nagyon sokat kell hogy híres költők verseit olvassassa és a verselési technikát tanulmányozza. Szív. üdv. Szerk.

„Egy gondos nagynéni.” Kívánságára kozlóm, hogy a legmelegebben ajánlhatom az Angol kisaszszonyok budapesti Sancta Maria intézetének „Szent Család” internátusát (Budapest, Zugliget). A budai hegyek között egészséges szép vidéken épült új internátus. Sok szíves üdvözléssel özv. Reissmann K. M.-né, Budapest.

„Diványpárna.” Selyemfestésnél én a selymet soha nem preparálom, hanem egészen sűrű festéket használlok. Számtalan tájképet festettem, de soha nem történt meg, hogy a festék összefolyt volna. A tálton kívül foulard, vagy egyszerű mosószövetre festek. Hogy preparálás nélkül is lehet festeni, magam jöttem rá és meg vagyok elégedve az eredménnyel. Szív. üdv. Máténé, Nagybjalom.

Tisztelettel értesítjük igen tisztelt olvasóinkat, hogy a „Magyar virágos kert” rovatunk részére az utóbbi időben rendkívül sok fényképet kaptunk, miért is kérnünk kell kedves előfizetőinket, hogy legalább két hónapig kegyeskedjenek felfüggeszteni a fényképek küldését, hogy a már régebben beérkezett fényképeket közölhessük.

Teljes tisztelettel Szerkesztőség

„Irény, Budapest.” Kérdéseire jogtanácsosunk alábbiakban adja meg választát:

1. Ha az illető önként lépett ki állásából, akkor végkielégítés nem jár neki (persze még kevésbé felmondási időre szóló fizetés).

2. Ha segédtisztviselő volt és két éven túli szolgálat után bocsátották el, akkor 3 havi, ha két évnél rövidebb időn át szolgált, úgy 6 hetes felmondási időre eső fizetését kapja. A felmondás mindkét esetben csak a hónap végére szólhat. Tehát, ha például május 20-án bocsátották el, akkor a 3 hónapos felmondás augusztus 31-én, a 6 hetes felmondás július 31-én jár le. Ha leveléből kivehetően 1927. december 15-én mondtak fel, akkor a felmondás a fenti megkülönböztetés szerint (aszerint, hogy két évnél kevesebbet, vagy többet szolgált-e) 1928. január 31-én, vagy március 31-én járt le.

3. Ha legalább öt évet töltött el állásában, akkor végkielégítés is jár és pedig minden három évi szolgálatra egy havi fizetés számítható. Ha pl. 7 évet szolgált, akkor a végkielégítés két és félhavi fizetés összegének felel meg. Üdv. Szerk.

„Ujpesti kisleánynak” küldött „Néha csendes alkony-órán” c. dal szövegéből tévedésből kimaradt a „Kiságyam fölé hajolva halkan dúdolt az anyám, az én drága jó anyám” sor után: „Néha-néha visszatérnek a tavaszi álmok, néha-néha úgy fáj a szívem” és aztán következik: „Néha-néha úgy érzem, hogy” stb. szöveg.

„Erdőjárót” felkérem, szíveskedjék címét közölni „Ujpesti kisleány”-nyal.

„Mária.” A penészfoltos fehéreneműt az alábbiak szerint tisztítjuk: Egy evőkanál törött sót egy evőkanálnyi szalmiakkal összevegyítünk, kevés langyos vízben feloldjuk, a foltos részeket ezzel megkenjük, néhány órára a levegőre akasztjuk és aztután rendszeren kimossuk. Szerk.

„Térj meg, magyar” és „A zászló”. Költeményeinek igazi értéke, hogy egy hazáját imádó leányszív diktálta a gondolatot. Sajnos, a vers technikája primitív. Nem értékelhetjük többre önképzőköri próbálkozásánál. Nagyon kedves és igen örülünk, hogy lapunkat olyan nagyon szereti. Igyekezni fogunk szeretetét nagyon értékes írásokkal viszonzni. Szív. üdv. Szerk.

LEGNAGYOBB ELISMERÉS, amikor egyik nagyothalló a másiknak azt mondja „CSAK SIEMENS PHONOPHÖRT VEGYÉL!” Részletfizetésre is kapható a Magyar Gyógytechnikai Ipar RT.-nál, Budapest, VI., Nagymező-utca 4. alatt, ahol minden nagyothallónak készséggel díjmentesen bemutatják és kipróbálják.

M Ű A S Z T A L O S N Á L

háló-, ebédlő-, uriszobák jótállással.

Hitelképes vevőknek fizetési kedvezmény.

iff. Tóth Kálmán

műasztalos, IV., Semmelweis-u. négy.

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ) **VEGYTISZTÍTÓ-KELMEFESTŐ**
 Gyár és központ: VIII, BAROSS-UTCA 85

Tisztelettel értesítjük igen tisztelt előfizetőinket, hogy 8 darabból álló kézimunkaajándékunkat kiadóhivatalunk 20.— P előzetes beküldése ellenében géppel kihimezteti. A himnusz kifogastalanúságáért és a legkényesebb izzást is kielégítő szépségért garanciát vállalunk.

Tisztelettel a kiadóhivatal.

„R. Margit”-nak. A kért dal dr. Révfy Lajos verse és zenéje, szövegét szívesen küldjük:

„Edes anyám ha elmegyek, írjal a falunkról,
Küldjél nekem egy virágot a vén akácunkról.

Ird meg azt, hogy az emberek Sajnártak-e, hogy el kellett mennem, Rajtad kívül édesanyám Megsiratott-e valaki engem.

Ird meg, hogy a házunk előtt Áll-e még a nyárfa,
Azt is ird meg, arra felé Milyen nóta járja.
Él-e még az öreg cigány, Járnak-e a fonóba, mint régen.
Mindenkiről írjal anyám,
Csak egy lányról so'se írjal nékem.”

Kottáját megszerezheti Nádor Kálmán zeneműkereskedésében, Budapest, Károly-körút 8. Üdvözlettel F. Rózsi, Pusztaberény, G. S.né Nyircsaholy, K. Zsóka Mezőtúr, Schnutzler Pepus, és Pákh Sándorné.

Minden háziasszony érdeke, lakását kényelmesre rendezze! **GYÖRFFY IMRE** kárpitos és diszítómester, alvó és ülő kárpitozott bútorok. **IV., Irányi-utca 18.** Kedvező fizetési feltételek.

„Melyiket válasszam?” Nem sok leány teheti fel ezt a kérdést a mai viszonyok között és mint töprengő leveléből látjuk, jól is van így, hogy nem áll előttük ez a probléma. Két ugyanolyan kaliberű fiatalember kérte meg a kezét és egymásról mit sem tudva, várják a döntését. Nem tudok határozni, — írja, — mert félek, csalódnai fogok, s akkor magamat hibáztatom, hogy miért nem a másikai választottam. — Pedig minden hiába, ebben a kérdésben csak sajátmagától várhat tanácsot. Önmaga kell eldöntse, hogy minden fenntartás nélkül melyikre meri rábízni életét. Ugy tudom, hogy eddig a leányok a szívüket kérdezték meg és csak reá hallgattak. Küzködő vergődéséből pedig azt látom, hogy határozatában nem szíve fogja a döntő szerepét képviselni. S ha így van, igazán nem mernék tanácsot adni. Hisz az ön bizonytalansága olyan akadály, ame-

DEMALGON tablettakat
FEJ-, FOG- ÉS IDEGFÁJDALMAK ELLEN

EUGENIUS MESTER

GRAFOLÓGIAI ÜZENETEI

„Miért?” Merengő lélek, amelynek melyen nagy akarások szunnyadnak, hijjával a bator nekilendüésnek. Szóval: óvatos, de egyáltalán nem határozatlan. Nem mindennapi intelligencia, különös fogekonysággal a szellemvilág szépségei iránt. Mai környezetével sok tekintetben elégedetlen. Van egy szunnyadó vágya, amelyet kellő energiával még ki fog élni. Sok tejet iszik. Udvarioja van. Katoná. Zoltánnak hívják.

Dr. G. Kár volt, hogy elferdítette irását, amely csak akkor lehet jellemző, ha olyan ösztönös, mint maga a gondolat, vagy az érzés, amely lelkünkben támad. Egyes betűiből mégis arra kell következtetnünk, hogy rap-szódikus hangulat hatása alatt áll. Könnyen sírásra hajló. Jelenleg só-ványodni szeretne! Szőke. Budán lakik. Felvidéki származású, de élt Kolozsvár környékén is.

Oe. M. Rátarti jellem, meggyőződéséhez ragaszkodó. Az ultramodern áramlatok nem tudták megingatni átörökölt hagyományait. Jelenleg valami nyugtalanító momentum merült fel életében, amelyet döntő jelentőségűnek tart. A leveléhez melékelt, ceruzával jegyzett sorok írója energikus és — ha érdekei úgy kívánják — ki-méletlen természet. Néhány ideges kézvonása lelki emóciára vall, aminek kifejlődését zavaró körülmények hátráltatják.

Cs. L. Nagyon finom, kissé érzékeny lélek. Abrándozásra hajló. Eddig kiegyensúlyozott lelkülete még nem ismeri az élet megpróbáltatásait. Nagyon pedáns. Határozott művésztalented, különösen a festészet iránt erősen kifejllett érzékkel. Ha még nem tud rajzolni, ajánlatos lenne, hogy foglalkozzék vele. Nagyon szereti a zenét. Jelenleg egy kis ártatlan szívügye van. A leveléhez csatolt írás egészen fiatal leány kezétől ered. Kiforrotlan, boldog teremtés, aki az élet minden jelenségének még csak örülni tud. Nagyon szeret táncolni.

Felölös szerkesztő, kiadó és tulajdonos: KERTESZ BELA
Szerkesztő: tordai BÖJTJE ETELKA
Ügyvezető igazgató: BARTHA ISTVAN

Kéziratokat nem adunk vissza.

LAPUNK 1928. ÉVI BEKÖTÉSI TÁBLÁJA

M É G K A P H A T Ó
DARABONKÉNT 3 PENGŐÉRT

HAJHULLÁS KORPASODÁS
ELLEN **Trilysin**
KLINIKAILAG KIPROBÁLT BIOLÓGIKUS HAJERŐSÍTŐ

APRÓHIRDETÉSEK

E rovatban kizárólag előfizetőink privát hirdetését negyedévenként egyszer, 15 szót terjedelmig díjtalanul közöljük le. Jelíges hirdetés esetén 1 P.— a hirdetéssel egyidejűleg beküldendő a beérkező válaszlevelek továbbítására. Nem előfizetőink részére a hirdetés díja szavanként 10 fillér.

Páratlanul olcsón világ-márkás zongorák, pianinók részlet-fizetésre. Javítás, hangolás, kölcsönzés *Ehall zongoratermeiben, Andrassy út 15. „Országos tisztáskaszinó szállítója”.*

Perzsa- és más szövegek szak-szerű és művészi javítását vállalom. Vidéki megrendeléseket is pontosan eszközlök. A lap előfizetői részére 10 százalék kedvezmény. Cím: Tcharhoukian Vosdanik, Budapest, IV., Városház-u. 10. (Pílvax-köz 6.) Telefon: Aut. 897—86.

19 éves, négy középiskolát végzett, gép- és gyorsíró, félárva leány, kézimunkázni tud, olyan úri családkhoz ajánlkozok gyermekek mellé, hol irodai munkát is végezne. Címe: B. E., Pestszentlőrinc, Liliom-u. 67.

Egyedülálló úrinő társaságát óhajtanám, mivel délutánjaimat együtt tölthetném. Található vagyok d. u. 2—3 óra között. Dr. Bozóky Jenőné, Budapest, II., Kacsá-u. 23., I.

21 éves, intelligens leány, ki varr, főz, németül beszél, zongorázik, a nyári hónapokra elmenne olyan úri családkhoz, hol családtagnak tekintnék és ennek ellenében vállalná a gyerekek gondozását és a háztartásban is segédkezne. Címe: „Levegőváltás” jelige alatt a kiadóban.

Kereskedelmi érettségivel rendelkező leány falusi nyaralásért polgári és kereskedelmi pótvizsgára előkészít. Wesselényi Rózsa, Miskola, Gyöngyvirág-u. 5.

Gyermekek mellé ajánlkozok szennyigényű keresztény úri leány. Házi-teendőknben segédkezik. Irodai állást is vállalna. Címe: „Félárva” jelige alatt a kiadóban.

Hófehér, nyolchetes, fajtiszta se-lyempincsik jutányosan eladók. Löwe Lajosné, Bodrogkeresztur, Zemplén megye.

Szerény, jólelkű, 21 éves, r. kath., négy polgárit végzett leánygyermekek mellé, vagy kisebb családknál keres elhelyezkedést. Cím: Budapest, VIII., Vas-u. 5. Dr. Sztojka.

Rákosszentmihályon nyaralónak kiadó háromszobás üres lakás, villanyoshoz közel. Galgahévízen nyaralónak kiadó egy bútorozott szoba, konyha. Mindkettő árnyas kerttel. Érdeklődni lehet: Ubrankovits Dániel-nénél, Galgahévízen.

Megosztanám mérsékelt fizetés ellenében kétszobás utcai bútorozott lakásomat intelligens úrinővel. „Igazi otthon”.

Vennék kétlakásos (4 és 3 szobás) családkházat Budán, villamoshoz közel. Ajánlatokat sürgősen kér csakis háztulajdonosoktól „Karnagy”.

Finomlelkű idősebb úr azonnalra keres teljes ellátást. Bútorra van. Címe: Lipót-körút 3., I. 14.

Keresek rokonom részére 18—23 éves, esetleg iparos családkból származó leányt feleségnek. Hozomány megkívántatik, mert a nőülendő vagyonnal és biztos egzisztenciával rendelkezik. Leveleket „Jömggele-nésű” jelíggel a kiadóhivatal továbbít.

Szép szoba rendelőnek, vagy irodának, esetleg intelligens albértnőnek kiadó. I., Ugozca-u. 11., I. 8.

Két utcai egymásbanyiló nagy szoba bútorozva, vagy anélkül, konyhahasználattal és esetleg cseleldszoa is kiadó. Egy szoba is kiadó. Cím: Budapest, IX., Angyal-u. 29., II. 1.

Prima sertéskolbász, füstölt gyöngyösi különlegesség 3 P 90 f. Vargánya gomba, elsőrendű szárított 14 P kg.-ként, postán utánvétellel. Kormos Mihály, Gyöngyös.

Délutáni órákra ajánlkozok úrinő felolvasni, vagy leányok mellé gardé-dámnak. Perfekt magyar és német. Cím: Budapest, Huszár-u. 4., II. em. G. J.

Befőttek, konzervek eltevésére sok éves gyakorlattal úrinő házhoz megy. Cím: Budapest, Huszár-u. 4., II. em. G. J.

Melyik postamester venne fel gyakornoknak, ha ellátás ellenében háztartási teendőknben is segédkeznék. Krénusz Irén, Mike.

Horváth panzió, Domonyvölgy, u. p. Domony. Erdős, hegyes, magaslati levegő. Naponta 5 P. Állomás Máriabesnyő, Kolostor.

Háztartásban, gyermeknevelésben jártas úrinőt keres vidéki városba, esetleg német tudással „Tanítópár”. Igényei megjelölését kérem.

Börgarnitúrát, használtat, jókarban levőt keresek, kisebb méretűt, lehetőleg asztallal. Cím: „Praktikus” jelige alatt a kiadóban.

Napfényes, balkonos, féregmentes, nagy szobámat szalonnak, rendelőnek, irodának kiadom. Megtekinthető délelőtt tízig Rákóczi-út 34., I. 9.

Intelligens német kisasszony, éves bizonyítvánnyal nagyobb gyermekekhez, vagy pedig mint házikisasszony állást keres. Juller Tiefenbach, Külső-vát, Veszprém m.

Tanítónő, nevelőnő felvétetik elemista és polgárista leánykához. Némétül tudás megkívántatik. Fényképpel és igazolvánnyal ellátott ajánlatot kérek. Kiss Gusztávné, körjegyzőné, Drávafook, Somogy m.

Balaton partján por-, szunyogmentes helyen panzió napi négyszeri étkezéssel 7 P. Klisch-panzió, Szepzd.

Intelligens, középkorú úriasszony házvezetőnőnek, vagy nagyobb gyermekek mellé anyahelyettesnek ajánlkozok. Címe: „Komoly” jelige alatt a kiadóban.

Három-öt éves gyermekeket jó egészséges falusi levegőre havi 40 P fizetés ellenében gondos és szeretetteljes felügyelettel elfogadok. Cím: „Vasmegyei” jelige alatt a kiadóban.

Pestkörnyéki diplomás úrinő szép lakással és fizetéssel, a lelketlő magányt megúnvá, komoly eszmecserét folytatna finomlelkű 40—45 év körüli nyugdíjas úrral. Leveleket: „Magyar tengerpart” jeligére kérek.

Nyiregyházai varrószaalon vezetése augusztus elsejére felveszünk kimondottan perfekt szabó- és varrónőt, ki teljesen önállóan tud vezetni egy nagy szalont. Kitűnő ellátást, lakást és havi 80 P fix fizetést nyujtunk. Fényképpel és eddigi működéseit igazoló bizonyítvánnyal ellátott ajánlatot kérünk. Ajánlatok: Nyiregyháza, postafiók 54. sz. küldendők.

Balatonalmádkban a strandfürdőtől egy percnyre levő Gyökér panzióban kellemes üdülést és jó társaságot talál. Utószezonban árendedmény.

Női fehérneművarrást, stoppolást vállal félnapra vidéki úri családknál nyaralás ellenében fiatal keresztény úri leány. Weisinger Edith, Budapest, VII., Peterdy-u. 11., I. 8.

Tanítónőt keresek 6 éves leánykámkhoz, ki a háztartásban is segít. Főjegyzőné, Gyöngyöspata, Heves m.

Villaszerű, kertes, kétszobás komfortos családkház családú okok miatt jutányosan eladó. Kerékgyártó, Rákosliget, Három-u. 35.

Tanár házaspár elvállal teljes ellátásra, vagy félbentlakásra fiatal leányokat. Saját kertes villa. Idegen nyelvű társalgás és oktatás. Korrepetálás. Zene. Sport. Prospektus. Előjegyzéseket a jövő iskolaévre elfogad. Dr. Rózsa Dezsőné oki. középiskolai tanárnő, Államilag Engedélyezett Rózsadombi Leányotthon, Budapest, II., Tapolcsányi-u. 6. Telefon: Aut. 522—90.

Két gimnazista fiút ellátásra elvállalok. Budapest, IX., Mester-u. 3., II. 15.

Mátra, vagy más hegyes vidékre nyaralni mennék gazdatiszt, erdész, vagy hasonló úri családkhoz három-éves kislánnyal. (Ajánlatokat „Mérnök neje” jeligére a kiadóhivatalba kérek.)

Felsőipariskolás fiam részére keresek a fővárosban jó családknál lakást és teljes ellátást. Olvasótársnőimet kérem, sziveskedjenek megfelelő címet ajánlani. Declváné, Pécs, Szigetországút 28., I.

Balaton közelében jobb családknak bútorozott szoba kiadó. Ugyanott elfogadok úri leányt teljes ellátással. Cím: „Ingyen fürdő” jelige alatt a kiadóban.

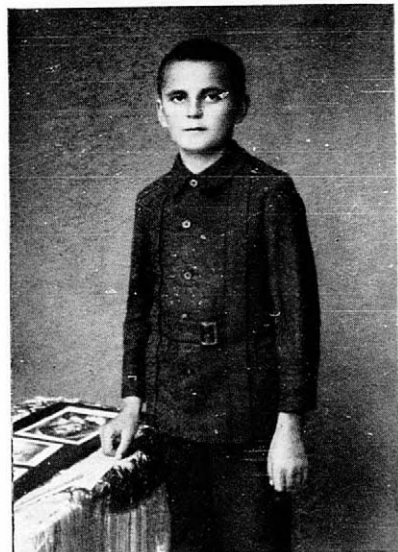
Özv. Türk Józsefné, Körösladány

Türk Mária, Körösladány

Türk Rózi, Körösladány

Türk Willy, Körösladány

MAGYAR URIASZONYOK LAPJA

A MI MAGYAR VIRÁGOS KERTÜNK

Széphelyi Lóci, Kispest (MAC jelmezből)

Lakatos Károlyné Cleveland-i (Amerika)
előfizetőnk kisleánya, Irénke

Erdélyi Bözsike, Győr

Szombathy Kálmán ny. hdb. örnagy
kisleánya : Myra, Budapest